

Revista ECONOMICA

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE — INSTITUTUL CENTRAL DE CERCETARI ECONOMICE

ÎN ÎNTÎMPINAREA
CONGRESULUI AL XII-LEA AL
P.C.R.

PRIORITATEA PRIORITATILOR
REALIZAREA
EXEMPLARĂ
A TUTUROR INDICATORILOR
DE PLAN

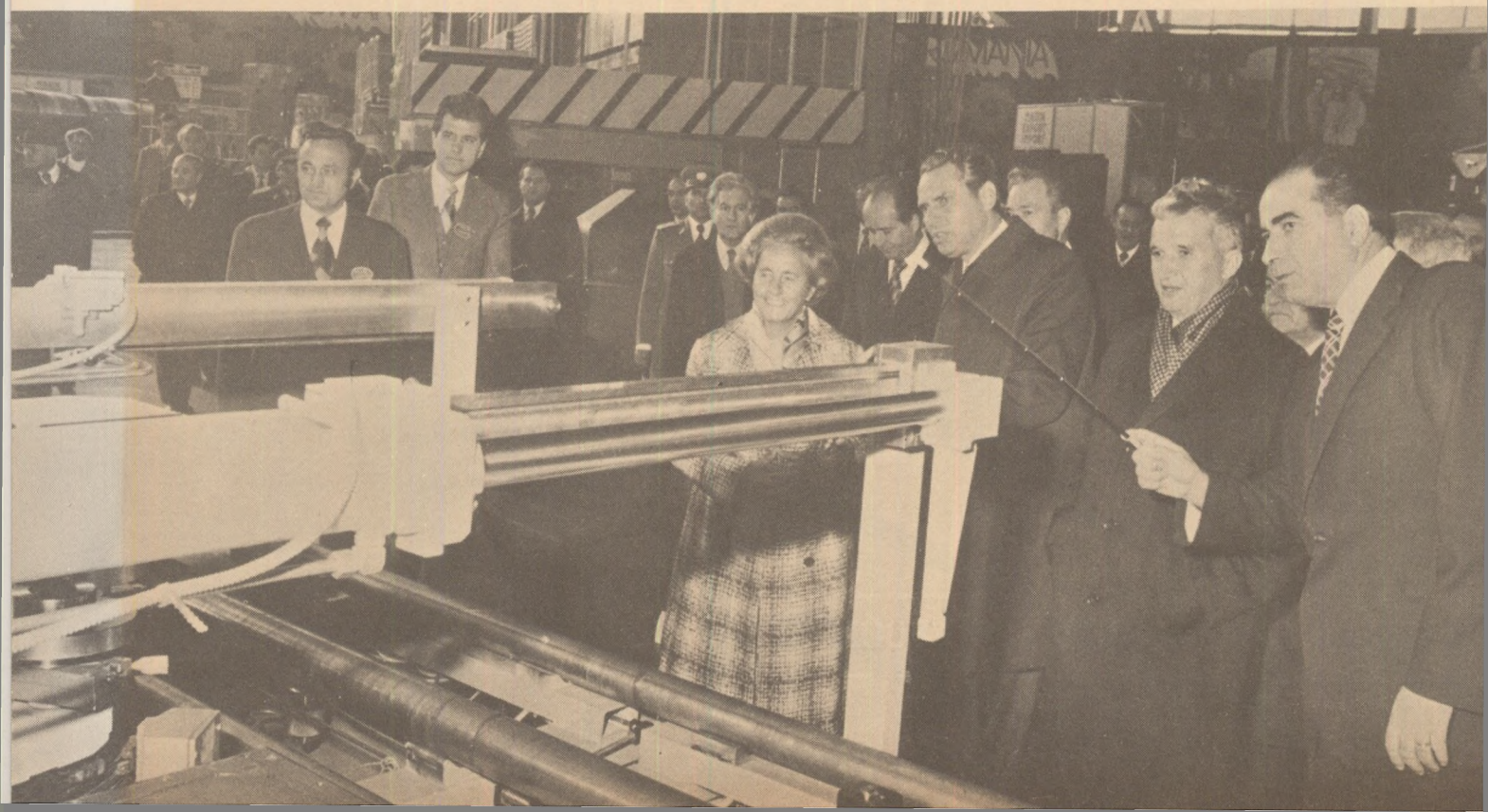
TOVARAȘUL NICOLAE CEAUȘESCU A INAUGURAT EXPOZIȚIA REALIZĂRILOR ECONOMIEI NAȚIONALE ȘI EXPOZIȚIA TEHNICĂ INTERNAȚIONALĂ

În prezența tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU au fost inaugurate Expoziția realizărilor economiei naționale — EREN '79 și Tehnoexpo '79, care se desfășoară între 4 și 13 octombrie în Capitală.

Organizată în acest an jubiliar, care marchează 35 de ani de la revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă, actuala ediție a EREN reunește — pe o suprafață de circa 50 000 mp — cele mai reprezentative realizări ale tuturor sectoarelor industriei românești, ale agriculturii, științei și tehnicii, învățămîntului, ocrotirii sănătății, culturii și artei.

Complexul expozițional găzduiește, alături de exponatele a peste 1 000 de întreprinderi românești, și standurile a peste 350 de firme străine din 21 de țări participante la Expoziția tehnică internațională, ce expun mașini și utilaje, echipamente pentru agricultură, silvicultură, industria lemnului, construcții, instalații și transporturi.

Înaltul prestigiu de care se bucură în prezent România, cadrul fertil pe care îl oferă țara noastră pentru extinderea colaborării economice și tehnico-științifice internaționale permite intensificarea schimbului de experiență în activitatea comercială între specialiști și oameni de afaceri români și străini.

Cu prilejul vizitei de lucru făcute, la 6 octombrie a.c., în unități agricole din județele Ilfov și Ialomița, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU a inspectat modul cum sint folosite mijloacele tehnice și forța de muncă pentru asigurarea terminării în cel mai scurt timp a lucrărilor de sezon - stringerea recoltei de porumb și alte culturi, insilozarea furajelor, însămînțarea grîului.

Lucrătorii ogoarelor din zonele Afumați, Manasia, Balaciu, Căzănești, Crunți, Albești, Lehliu l-au întîmpinat cu dragoste, stimă și prețuire pe secretarul general al partidului, angajindu-se să pună în aplicare prețioasele indicații primite cu privire la respectarea reguilor și normelor agrortehnice în vederea creșterii viitoarelor producții la hectar, să îndeplinească sarcina de înaltă răspundere patriotică ce revine tuturor oamenilor muncii din agricultură, de a încheia pînă la 15 octombrie lucrările agricole de toamnă.

În lanurile de porumb ale C.A.P. Albești

MAXIMĂ CONCENTRARE DE EFORTURI PENTRU FINALIZAREA EFICIENTĂ A CAMPANIEI AGRICOLE DE TOAMNĂ

LA ACEASTĂ DATĂ, lucrările campaniei agricole se află într-un stadiu premergător încheierii lor. Conform indicațiilor conducerii de partid și angajamentelor asumate de muncitorii ogoarelor, campania agricolă din această toamnă poate și trebuie să fie încheiată la data de 15 octombrie. Considerînd înaltul grad de concentrare și mobilizare a tuturor forțelor mecanice și umane, ameliorarea, în ultimele zile, atît a organizării muncii (concretizată mai ales în sporirea substanțială a vitezelor de lucru în toate unitățile agricole și implicit la nivelul județelor) cît și a conducerii propriu-zise a campaniei de către factorii responsabili la

toate nivelurile, avem certitudinea încheierii sale la termenul stabilit, cît și obținerea unor rezultate de producție și eficiență superioare.

Dacă la această oră, practic s-a încheiat recoltatul cartofilor și legumelor, se găsește într-un stadiu avansat culesul strugurilor și al fructelor, recoltatul sfeclei respectă graficul stabilit de livrare și prelucrare, constatăm că eforturile esențiale trebuie intensificate și mai mult pentru rezolvarea corespunzătoare a încheierii celorlalte două lucrări deosebit de importante ale campaniei: recoltarea porumbului și însămînțarea grîului de toamnă.

Deci, în cele patru zile ce au mai rămas pînă la termenul sta-

bilit pentru încheierea campaniei, pe aceste două direcții trebuie întreprinse eforturi suplimentare de muncă și organizare, de mobilizare exemplară a tuturor locuitorilor satelor, ca și a celor veniți în sprijinul lor, în vederea finalizării campaniei la termenul prevăzut, optim atît din punct de vedere tehnic cît și economic.

Reprezintă o datorie de onoare și adînc responsabilă pentru cei ce lucrează în agricultura românească să îndeplinească exemplar sarcinile trasate și angajamentele asumate, să cinstească prin faptele lor de muncă apropiatul eveniment major din viața partidului și poporului nostru, Congresul al XII-lea al P.C.R.

DIRECȚII DE ACȚIUNE PENTRU ACCELERAREA RECOLTĂRII PORUMBULUI

LUCRARE cu un volum amplu de muncă (numai în sectorul agriculturii socialiste trebuie recoltate un total de 2,6 milioane de hectare) recoltatul porumbului implică atenția prioritară în cadrul fiecărei campanii a-

gricole de toamnă. Dacă în ceea ce privește dimensiunea forțelor mecanice și manuale necesare executării corespunzătoare a acestor lucrări nu s-au ridicat probleme, ele existînd în cantități suficiente în toate județele și aproape în toate unitățile, în schimb, pe linia organizării și conducerii efective a fluxului de recoltare-transport-depozitare la porumb au existat, mai ales în prima parte a campaniei, discontinuități și neglijențe care au afectat negativ mersul său. Astfel, la începutul lunii octombrie, recoltatul porumbului la nivelul întregii țări era realizată doar pe aproximativ 35% din suprafețele cultivate în I.A.S. și C.A.P., această rămînere în urmă determinînd conducerea superioară de partid

Stadiul recoltării porumbului la 9 oct. a.c. (total țară și principalele județe producătoare)

Județe	I.A.S.+C.A.P.	I.A.S.	C.A.P.
Total țară	52	49	53
Ilfov	51	54	50
Constanța	49	46	52
Ialomița	46	43	49
Timiș	43	42	44
Dolj	57	46	58
Teleorman	54	58	54
Brăila	64	57	70
Arad	52	45	54
Olt	55	52	56

să traseze sarcina intensificării radicale a eforturilor întreprinse, astfel ca recoltatul porumbului și întreaga campanie agricolă de toamnă să se încheie la jumătatea lunii octombrie.

Deși în cea mai mare parte la această dată neajunsurile și necorelările au fost înlăturate, vom aminti totuși o parte dintre ele, deoarece ele au fost și cauzele ne-realizărilor din prima parte a campaniei de recoltare a porumbului. Considerăm totodată, că evidențierea și analiza lor va permite tragerea unor concluzii pentru ca ele să nu se mai repete.

Analiza situațiilor din unități și județe, ca și controalele efectuate de specialiștii din minister, au pus în evidență că în prima parte a campaniei de recoltare a porumbului s-au manifestat următoarele neajunsuri:

- nu au fost scoase în câmp la capătul parcelelor toate combinele, echipate pentru recoltat;
- însăși exploatarea combinelor nu a fost totdeauna corespunzătoare, înregistrându-se întreruperi zilnice pentru remedierea defecțiunilor, asistența tehnică neasigurându-se continuu.
- lucrarea nu a fost condusă efectiv și permanent de către inginerii șefi din unitățile agricole;
- recoltarea manuală nu s-a făcut cu toate forțele prevăzute în programul de recoltare;
- nu întotdeauna transportul s-a făcut concomitent cu recoltatul, rămânând pe câmp cantități însemnate;
- mijloacele de transport nu s-au folosit la întreaga capacitate, neîndeplinindu-se dezideratul realizării a cel puțin 3 drumuri pe zi;
- au fost înregistrate și anumite pierderi de producție, mai ales datorită faptului că nu peste tot s-au organizat echipe de muncitori pentru recuperarea știuleților căzuți;
- corectarea depănușării s-a desfășurat în ritm lent, afectându-se nefavorabil graficele de livrare și exploatarea parcului auto;
- nu au fost organizate suficiente formații mecanice specializate pentru eliberarea terenurilor și însiloizarea cocenilor, ceea ce a întârziat executarea programului de arături pentru însămînțări de toamnă;
- mecanizatorii nu au fost informați peste tot și la timp despre condițiile favorabile de plată a lucrării, ceea ce ar fi sporit motivația lor pe bază de stimulent material pentru a munci mai mult și mai bine.

Este semnificativ pentru mersul necorespunzător al campaniei de recoltare a porumbului în prima sa parte, următorul fapt: deși dispunem de o dotare cu care se poate recolta mecanizat, zilnic, peste 30 600 ha, nivelul efectiv de recoltare mecanizată (zilnică) era în jurul datei de 20 septembrie de numai 13 300 ha, deci se utiliza doar 43% din capacitatea existentă.

Aceste deficiențe grave, ce s-au reflectat direct în nivelurile necorespunzătoare ale producției recoltate, transportate și depozitate, au impus ca, spre sfârșitul lunii septembrie și în special de la începutul lunii octom-

brie, în urma intervenției energice a conducerii de partid, să se ia o serie de măsuri concrete, decisive pentru bunul mers al recoltării porumbului și încheierea sa, la nivelul întregii țări, pe data de 15 octombrie.

S-au luat măsuri tehnico-organizatorice concrete, vizând realizarea programului zilnic de recoltare pe fiecare formație și unitate agricolă, avându-se în vedere, cu prioritate, următoarele **direcții de acțiune**:

● Trusturile S.M.A. să asigure integral și operativ asistența tehnică de specialitate pentru a se realiza productivitatea prevăzută pentru fiecare agregat.

● Introducerea în lucru a tuturor combinelor existente în fiecare județ, care să fie echipate cu toate agregatele necesare.

● Conducerea și specialiștii consiliilor unice și unităților agricole să fie prezente permanent în câmp, mai ales pentru îndrumarea și supravecherea lucrului formațiilor de combine, cărora să le asigure urgent tot ce este necesar pentru buna lor activitate.

● Să se asigure organizarea și munca efectivă a formațiilor manuale de adunat știuleți în urma combinelor și, concomitent, să se facă recoltarea și însiloizarea cocenilor.

● Să se acorde prioritate absolută eliberării acelor parcele ce urmează a fi însămînțate cu grâu.

Traducerea în fapt a măsurilor preconizate a avut și are un efect direct în creșterea vitezei de recoltare în unități și județe, în sporirea continuă a ponderii suprafețelor recoltate și eliberate, a producției totale și medii realizate. Astfel, la nivelul întregii țări, ponderea suprafețelor de porumb recoltate pînă în prezent (seara zilei de 9 octombrie) a ajuns la 52%, ritmul mediu zilnic de creștere a sa intensificându-se în ultimele zile, dar el va trebui să sporească și mai mult în zilele următoare pentru încheierea la timp a campaniei.

Analiza situației pe județele cu ponderea cea mai mare în cadrul acestei lucrări (vezi tabelul) relevă atât o serie de județe avansate (Brăila, Dolj, Olt) cât și altele rămase în urmă (Timiș, Ialomița).

O mobilizare exemplară a eforturilor, în special în județele rămase în urmă, preluarea experienței celor avansate și acordarea sprijinului (mai ales cu mijloace mecanice) celor ce vor termina înainte de termen către cele restante se impune ca soluție esențială a terminării lucrării pe întreaga țară în termenul optim.

Intervenția mai accentuată și continuă a conducerilor consiliilor unice și direcțiilor agricole județene, ca și asistența dată de specialiștii din M.A.I.A., actualmente găsindu-se cu toții în teren, va putea intensifica ritmul de recoltare, de transport și depozitare a producției în măsura care să asigure finalizarea lucrării pînă la 15 octombrie. Totodată, mobilizarea tuturor locuitorilor satelor, zi de zi, la s'rînsul recoltei este un imperativ esențial al acestei perioade de maximă concentrare a eforturilor din agricultură pentru realizarea producțiilor stabilite, în termen optim și cu înaltă eficiență economică.

MAI BUNA SINCRONIZARE A TRANSPORTULUI ȘI DEPOZITĂRII CU RECOLTATUL

IMPERATIVUL economic esențial al activității agricole din aceste zile constă în aceea că tot ceea ce există ca producție în lan trebuie să ajungă integral în

hambare. Operația de recoltare ca atare nu se poate valorifica deplin decât dacă este urmată de un transport operativ și fără pierderi al producției, de conservarea acesteia în condiții corespunzătoare. Fluxul recoltare-transport-depozitare trebuie să aibă o curgere deplin organizată și rapidă, fără nici o strangulare sau reducere de ritm în vreuna din secvențele sale, aceasta influențând negativ munca și randamentul celorlalte operații, respectiv fluxul în întregimea sa și implicit nivelul producției.

În multe județe și consilii unice, mai ales în decursul lunii septembrie, nu totdeauna s-a realizat dezideratul major al transportului producției concomitent cu recoltarea, uneori rămânând pe câmp cantități însemnate, supuse riscului deprecierei. A fost prevăzut ca, pe lângă transportul direct la bazele de recepție, să se înființeze așa-numitele baze volante, echipate cu pătule simple care să permită aerisirea, uscarea la soare și vânt și totodată protecția contra intemperiilor. De aici producția urmează să fie transportată spre bazele stabile de recepție sau livrată direct beneficiarilor, conform prevederilor. Aceste baze volante nu au fost organizate însă în număr suficient, iar acolo unde au fost organizate nu s-au asigurat suficienți gestionari și nici dotarea necesară pentru preluare. Totodată, au fost cazuri când la unele baze de recepție nu s-au montat panourile la pătule, așteptându-se ca această operațiune să o facă unitățile de producție, deși nu era obligația lor, ci a întreprinderilor de valorificare a cerealelor.

Se impune folosirea mult mai rațională a mijloacelor de transport, astfel ca, de exemplu ele să facă cel puțin 3 drumuri la transportul porumbului, iar acolo unde distanțele de transport sînt mici, să se realizeze chiar 5—6 drumuri pe zi. Un rol esențial în realizarea unui transport rapid și de volum sporit îl au bazele de recepție în sensul că ele trebuie să preia ritmic și cu o viteză sporită producția (cîntărire, control calitativ, descărcare) sosită. În acest fel mijloacele de transport vor putea fi mai rapid eliberate pentru noi transporturi evitînd așteptări prelungite, așa cum s-a întîmplat și chiar se mai întîmplă în unele județe și zone ale țării. În această direcție, conducerile întreprinderilor de valorificare a cerealelor trebuie impulsionate, ca fiind direct răspunzătoare pentru executarea tuturor lucrărilor necesare privind preluarea producției în ritmurile stabilite. În esență, comandamentul major este acela ca sub nici un motiv să nu rămînă porumb pe câmp, întreaga producție fiind transportată zilnic la baze, unde urmează să se asigure curățirea de pănuși și livrarea ei integrală zilnică.

Trebuie luate totodată măsuri de corelare atentă a modului de recoltare a porumbului (în boabe sau în știuleți) cu posibilitățile de uscare ale bazelor de recepție, uscare ce trebuie făcută atît în funcție de gradul de umiditate a producției cît și în spiritul unor economii substanțiale de energie, promovînd în mai mare măsură operațiile de uscare naturală, la soare și vînt.

Recoltarea și transportul sfeclei de zahăr trebuie să aibă în vedere graficele respective de recoltare și livrare la prelucrare, în funcție de capacitățile de prelucrare, fără a le depăși, deoarece producția de sfeclă ar putea fi supusă riscului deprecierei, iar transportul s-ar dovedi neeconomicos, mai ales în măsura în care mijloacele de transport sînt necesare și pentru transportul porumbului, legumelor, strugurilor și fructelor în perioade mult mai scurte.

Ultimele cantități de legume ce se recoltează în aceste zile au prioritate la transportul lor cît mai rapid către întreprinderile de prelucrare sau în piețe,

În mijlocul cooperativelor de la C.A.P. Manasia

ținînd cont că și-au făcut deja apariția (în unele zone) temperaturile scăzute (sub zero grade) și bruma.

ELEMENT DECISIV PENTRU PRODUȚIA DE GRÎU A ANULUI VIITOR: CALITATEA ÎNSĂMÎNȚĂRILOR

CA ÎN FIECARE TOAMNĂ, în afara importantelor lucrări de recoltare a culturilor specifice acestui sezon, o atenție deosebită se acordă lucrărilor de pregătire,

Stadiul însămînțărilor la grîul de toamnă la 9 oct. a.c.
(total țară și județele cu sarcini mari)

Județe	I.A.S.+C.A.P.	I.A.S.	C.A.P.
Total țară	52	43	53
Timiș	27	25	27
Ilfov	49	49	49
Dolj	37	45	37
Teleorman	38	33	39
Constanța	45	51	43
Ialomița	47	41	49
Vaslui	56	42	58
Olt	34	16	36
Arad	46	35	48

arat și însămînțărilor de toamnă, lucrări ce privesc în special cultura grîului și orzului de toamnă.

Dacă, practic însămînțările pe cele 800 000 de hecta-

Grupaj realizat de
T. CHEȚAN
M.A.I.A.

(Continuare în pag. 12)

În împlinirea Congresului al XII-lea al P.C.R. — îndeplinirea exemplară a planului

PRODUCȚIA FIZICĂ REALIZATĂ RITMIC, LA TOATE SORTIMENTELE

DEZVOLTAREA în ritm accelerat a economiei, creșterea venitului național și ridicarea, pe această bază, a nivelului de trai al poporului, impun — ca o cerință imperioasă — întronarea în fiecare unitate productivă a unei riguroase discipline de plan, realizarea sistematică a producției fizice în sortimentele planificate. Orice nerespectare a acestor cerințe, orice întârziere în realizarea și livrarea diferitelor sortimente pot atrage după sine consecințe negative în buna desfășurare a mecanismului aprovizionare-desfacere. Pornind de la faptul că în acest domeniu s-au înregistrat, în perioada ce a trecut din acest an, unele rămăneri în urmă, la Consfă-

tuirea de lucru de la C.C. al P.C.R., din septembrie a.c., tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU a evidențiat necesitatea luării unor măsuri ferme — tehnice și organizatorice — pentru recuperarea restanțelor și realizarea exemplară a producției fizice, a tuturor indicatorilor de plan. Aceasta se impune cu atât mai mult cu cât în ultimul trimestru în care am intrat, eforturile de îndeplinire a planului se cer conjugate și cu pregătirea temeinică a producției pentru 1980 — an care va încununa activitatea pentru înfăptuirea în cele mai bune condițiuni a prevederilor actualului cincinal.

Pregătirea și organizarea superioară a fabricației

PENTRU realizarea ritmică a sarcinilor de plan la toate sortimentele, colectivul Întreprinderii de mașini-unelte și agregate București (I.M.U.A.B.) a acționat în câteva direcții prioritare.

● **scurtarea termenelor și devansarea datelor de asimilare în fabricație a produselor noi.** Printr-o strinsă legătură cu proiectantul au fost asigurate din vreme documentațiile de execuție pentru toate produsele noi, executarea fiecărei lucrări de calitate și cu maximum de responsabilitate, respectarea graficelor de producție, înscrierea realizării fiecărui produs nou în termenul prevăzut. În acest fel au fost asimilate și introduse în fabricație, încă din anul trecut, mașinile de alezat și frezat A.F.P.—180 și A.F.L.—150, strungul carusel S.C.—43 și altele. Consecință firească: derularea normală a procesului de producție încă de la începutul anului, grăbirea montajului, realizarea și livrarea corespunzătoare a produselor contractate;

● **dezvoltarea fabricației proprii pentru unele repere și SDV-uri.** Acesta a fost posibilă prin dotarea și autoutilarea unor secții cu mașini moderne de nivel tehnic superior, ca și prin creșterea gradului de calificare și policalificare a unor categorii de muncitori. Aceasta a permis și extinderea polideservirii mașinilor-unelte de la 42 la peste 70 locuri de muncă, îndeosebi la mașinile de rectificat și frezat;

● **aplicarea și extinderea celor**

mai adecvate forme de retribuire și cointeresare a muncitorilor. Ținând seama de condițiile existente a fost extinsă munca în acord (90% din total lucrători) și acordul global pe echipe în special (70% din total acord). Acțiunea a determinat stimularea muncitorilor în creșterea producției și a productivității muncii.

Tabelul nr. 1
Realizarea unor indicatori de plan
(9 luni 1979)

Indicatori	Realizat față de plan (%)
Producția fizică	105,9
Producția netă	102,0
Productivitatea muncii	102,4
Număr mediu scriptic	99,7
Utilizarea timpului disponibil al mașinilor și instalațiilor	97,9

Aceste măsuri, cât și altele au avut drept rezultat realizarea și depășirea, în primele 9 luni ale anului, a unor indicatori de plan (tabelul nr. 1). Cifrele din tabel sînt semnificative cel puțin din două puncte de vedere:

a) **producția fizică depășind prevederile cu 5,9%**, s-au creat premise favorabile ca o serie de cerințe ale beneficiarilor să fie satisfăcute înainte de termen;

b) **productivitatea muncii a marcat o creștere însemnată față de plan (2,4% la producția netă)**, comitent cu situarea sub prevederi a numărului mediu scriptic al lucrătorilor.

De altfel, realizările pe 9 luni din acest an vin să întregesc activitatea pozitivă desfășurată în acest cincinal, cînd ritmul mediu anual de creștere a producției a fost de 13,7%, timp în care s-au

obținut peste plan mașini-unelte în valoare de circa 270 milioane lei. Dar trebuie vorbit nu numai de o creștere cantitativă, ci și de o creștere calitativă; avem în vedere faptul că 84% din sporul de producție a fost obținut pe seama creșterii productivității muncii.

Cauze și consecințe ale neritmicității

ÎN INVESTIGAȚIA noastră am desprins însă, pe lângă laturile pozitive ale activității desfășurate, și unele aspecte care au avut înrîuriri negative asupra îndeplinirii integrale a prevederilor la unele sortimente. În 3 trimestre nu au fost realizate 2 bucăți mașini orizontale de alezat și frezat, 89 mașini de rectificat și mașini agregate în valoare de peste 60 mil. lei, fapt ce a pus în trepînderea în situația de a nu putea respecta unele contracte economice. Cauzele nerealizării planului la toate sortimentele se datoresc, în primul rînd, faptului că la programarea producției nu se ține seama ca lucrările să fie repartizate mai riguros pe categorii de muncitori, în funcție de gradul de dificultate al operațiilor respective. Din acest motiv, unele piese de mai mare complexitate nu sînt executate la timp, fapt ce are urmări negative la montaj. Apoi, se înregistrează, în cadrul cooperării, greutăți în asigurarea unor piese, ceea ce afectează buna desfășurare a producției.

Acest fapt, ca și alte neajunsuri, se reflectă direct în modul în care se desfășoară producția în decursul unei luni, în realizările pe

decade. După unele calcule a rezultat că, în medie, în prima decadă se realizează circa 13% din planul lunar, în cea de-a doua aproximativ 17%, iar în decada a treia aproape 70%. În astfel de condiții, volumul producției realizat pe decade marchează o serioasă discrepanță, indicând o tendință de relaxare în primele două și o încordare în cea de a treia.

Dar nu numai atât. Se știe că folosirea deplină a capacităților de producție constituie una din condițiile hotărâtoare pentru realizarea producției fizice în sortimentele planificate. Or, în cele 9 luni ce au trecut din acest an indicele de utilizare a mașinilor s-a situat sub nivelul planificat. Dacă la aceasta mai adăugăm că timpul de lucru a fost folosit în proporție de 94,5% (față de 97% cât a fost prevăzut), ne putem da seama de pierderile importante de producție înregistrate și de ce s-au consemnat rămășițele în urmă la sortimentele menționate. **Un calcul făcut de specialiștii întreprinderii, pentru perioada analizată, arată că folosirea la nivelul stabilit atât a timpului disponibil al mașinilor și utilajelor, cât și a timpului de lucru al muncitorilor, ar fi echivalent cu un plus de producție de circa 27 mil. lei sau cu realizarea a încă 6 mașini-unelte grele, solici-tate de beneficiari.**

Îndeplinirea ritmică a producției fizice la toate sortimentele, precum și utilizarea din plin a capacităților de producție depind în mare măsură și de modul în care

unii furnizori de materiale înțeleg să respecte clauzele contractuale privind termenele de livrare. Or, I.M.U.A.B. a întâmpinat în acest an serioase greutăți din partea unor furnizori. Întreprinderea de motoare electrice București a rămas restantă cu 50 motoare de 1,25 kW necesare echipării mașinilor de rectificat — sortiment la care s-au înregistrat rămășiți în urmă. La rîndul ei, Întreprinderea de șuruburi Bacău a onorat contractele încheiate în proporție doar de 25%, rămînînd restantă cu mii și mii de șuruburi. Doar 50% din prevederile contractuale a onorat și Întreprinderea mecanică Medias, în ce privește furnizarea arcurilor disc. Lipsa unor repere a determinat I.M.U.A.B. să le execute singură, imobilizînd astfel importante capacități de producție și forță de muncă ce puteau efectua alte lucrări.

Sincronizarea riguroasă între obiective și responsabilități

ȚINÎND SEAMA că a mai rămas un timp relativ scurt pînă la închierea anului și că, paralel cu îndeplinirea planului, se impune recuperarea tuturor restanțelor, consiliul oamenilor muncii din întreprinderi orientează activitatea întregului colectiv spre cîteva direcții principale de acțiune:

1 Concentrarea atenției și mobilizarea forțelor pe obiective principale de realizat în această ultimă parte a anului. În acest scop, eforturile au fost canalizate

nu numai spre stabilirea sortimentelor prioritare și chiar a numărului de serie al mașinilor, ci și spre urmărirea realizării și predării lor ca producție fizică (producție marfă) pe parcursul fiecărei luni, decade și zile.

2 Încărcarea în grad mai ridicată a mașinilor și utilajelor, în așa fel încît indicele de utilizare să ajungă în acest interval la 92—95%. O astfel de încărcare maximă este necesară și posibilă, îndeosebi la mașinile de alezat și frezat, la raboteze și mașini automate. Pentru aceasta a fost nevoie însă și de o redistribuire corespunzătoare a muncitorilor în cadrul secțiilor în vederea adaptării structurii forței de muncă la necesarul reconsiderat al programului de fabricație din trimestrul IV.

3 Coordonarea și concentrarea eforturilor în procesul de aprovizionare pe obiectivele prioritare. Ținînd seama de neajunsurile semnalate în acest domeniu, compartimentele de resort ale întreprinderii își canalizează eforturile și fac demersurile convenite pe lîngă furnizori pentru ca toate pozițiile și sortimentele din producția fizică stabilită să aibă asigurat întregul necesar de materiale. O atenție deosebită se impune a fi acordată de centrală și ministerul de resort asigurării cât mai grabnice cu unele materiale și echipamente din țară și din import: panouri electrice, rigle optice, motoare etc.

Gh. DRĂGHICI
L. ȚINTEA

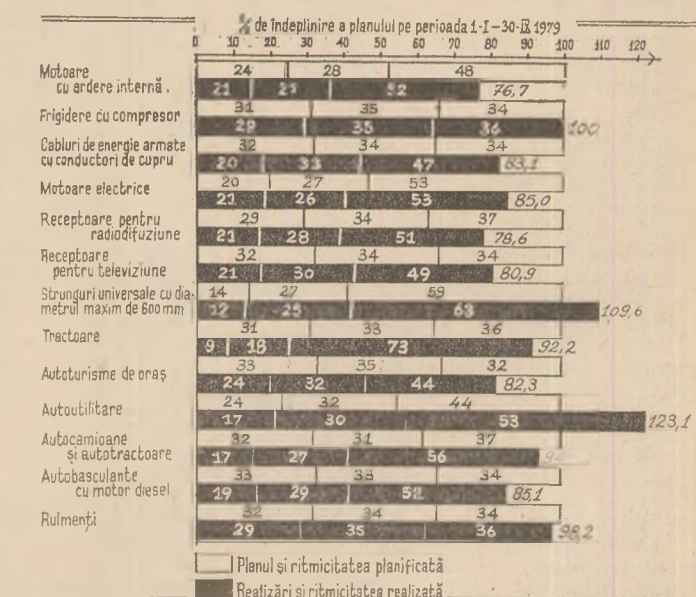
COMENTARIU LA UN GRAFIC

Ritmicitatea producției începe cu planificarea

DIN ANALIZA modului cum s-au îndeplinit prevederile planului pe 9 luni din acest an, în unitățile industriale construcțiilor de mașini, la 13 produse principale, se constată deficiențe în ceea ce privește ritmicitatea producției. Din cele 13 produse menționate în grafic, numai la patru nivelul producției din decada a II-a depășește 30% din producția totală realizată, în timp ce în decada a I-a la 5 produse realizările sînt sub 20%, iar la 5 abia ating 20—21%. De menționat că chiar prin plan se prevede o ritmicitate redusă a producției în prima decadă a lunii. Astfel, la 5 produse ritmicitatea planificată în prima decadă este sub 30% (între 14 și 29%), în timp ce în decada a III-a se situează între 32 și 59%, iar cea realizată între 36 și 73%. Realizările din decada a III-a la alte 8 produse reprezintă mai

mult de jumătate din producția obținută lunar. Planificarea și realizarea unei asemenea „ritmicități“ are repercursiuni asupra utilizării forței de muncă și a capacităților de producție, în sensul că reclamă eforturi suplimentare din partea forței de muncă, folosirea nerațională a mașinilor și instalațiilor.

Îndeplinirea ritmică lunară, decadală și zilnică a planului, în structura sortimentală și ca volum impune o programare corespunzătoare a producției, fundamentată pe baza cunoașterii producției ce trebuie să fie executată pe fiecare loc de muncă, în acord cu nivelul și starea tehnică a utilajelor și pregătirea profesională a muncitorilor. De asemenea, cooperarea dintre întreprinderi în cadrul industriei construcțiilor de mașini, în condiții de corelare calendaristică a livrărilor, contribuie

la realizarea ritmică a planului de producție la creșterea productivității muncii, la obținerea unei eficiențe sporite.

Dezbateri „R.E.” în mari unități industriale

INVESTIȚIILE — REALIZATE LA TERMEN, INTEGRAL

Eforturile conjugate ale tuturor factorilor investiționali pot contribui la recuperarea rămănelor în urmă și punerea în funcțiune a noilor capacități de la marile combinate petrochimice Brazi și Teleajen

MARILE PLATFORME ale petrochimiei de la Brazi și Teleajen au beneficiat în anii acestui cincinal și beneficiază în continuare de un amplu program de investiții, materializat în punerea în funcțiune a numeroase noi capacități de producție, precum și în începerea construcției iltora cu termene de conectare la circuitul producției în acest an și în următorii. Cum s-a acționat și se acționează de către principalii factori investiționali pentru a asigura ritmul necesar de lucru, în ce măsură experiența ultimilor ani este folosită în interesul eliminării rapide a unor neajunsuri care afectează nivelul realizărilor?

Punerile în funcțiune — între prevederi și realizări

STADIUL lucrărilor pe 1979 la cele două mari platforme petrochimice se prezintă astfel:

— la Combinatul petrochimic Brazi, planul de investiții pe 9 luni a.c. a fost realizat în proporție de 72%, cel de construcții-montaj în proporție de 71,5%, iar cel de montaj de utilaje tehnologice de 63,6%. Din totalul celor 3 capacități programate a fi puse în funcțiune în această perioadă, a fost realizată integral una singură. Instalația de izomerizare și cea de fenol și acetonă au rămas în restanță față de prevederi;

— la Combinatul petrochimic Teleajen, în perioada analizată, planul de investiții era îndeplinit doar în proporție de 62%, cel de construcții-montaj de 67%, iar cel de montaj utilaje de 53%. Din cele 15 obiective prevăzute a fi puse în funcțiune în primele 3 trimestre au fost realizate doar 3, (instalațiile de hidrogenare a benzinei, de catalizare și de solventare cu furfurole), celelalte având termene preliminate de punere în funcțiune în trimestrul IV a.c. sau chiar în anul 1980.

Trustul de construcții industriale Ploiești — antreprenorul general pe platforma Brazi și Teleajen — a realizat pe primele 9 luni a.c. doar 80% din planul de construcții-montaj. Până la 1 octombrie a.c. planul de construcții-montaj al Trustului de construcții-montaj Prahova era îndeplinit în proporție de numai 60%.

Așa cum a reieșit din dezbateri, decalajul între prevederi și realizări a fost generat de cauze complexe, dintre care cele mai importante sînt următoarele:

● **nelivrarea la termene și în ordinea cerută la montaj a utilajelor tehnologice.** Restanțele în livrare la C.P. Brazi pe 9 luni a.c. erau, la total utilaje, de aproape 200 milioane, din care 149 milioane lei utilaje nelivrate din țară, însumînd 2.296 tone. Din acestea, furnizorii din cadrul M.I.C.M. le revin 2.248 tone. De menționat că aceste rămăneli în urmă se referă atît la uti-

lajele contractate cu termene de livrare pînă în septembrie 1979, cît și la utilajele restante din anii 1977 și 1978, reprogramate a fi realizate în acest an. Printre întreprinderile cu cele mai mari restanțe se numără „Indepen-

La dezbateri au participat tovarășii: dr. Vasile ILIE, secretar al Comitetului municipal Ploiești al P.C.R.; Laurian BELDEANU, inginer șef la Centrala industrială de rafinării și petrochimie Brazi; Anghel DRAGOMIRESCU, economist principal la Combinatul petrochimic Teleajen; Bujor OLTEANU, director al Institutului de proiectări pentru rafinării; Vasile RADOL, șef birou investiții și Ion VILCU, inginer șef la rafinaria „Vega”; Nicolae COCIRLA, economist la Întreprinderea „1 Mai”; Marius RAMNEANȚU, inginer șef — Întreprinderea de materiale de construcții „1 Mai” — Brașov; Gheorghe PASCU, director tehnic la Trustul de construcții industriale Ploiești; Valeriu IORDĂCHESCU, șef serviciu la Trustul de construcții montaj Prahova.

dența—Sibiu, Întreprinderea mecanică de utilaj chimic București, Întreprinderea de utilaj chimic Ploiești, I.U.C. Grivița Roșie, I.U.T. Buzău „23 August”-București etc., deși contractarea utilajelor și documentația aferentă erau depuse la furnizori încă din anii 1977 și 1978. Totodată, se cere arătat că aici există în prezent în stoc utilaje în valoare de 250 milioane lei (din care utilaje tehnologice de 215 milioane), apărut atît ca urmare a livrării lor în contratimp cu ordinea necesară la montaj, a necreării la vreme a fronturilor necesare la montaj, cît și din cauza anumitor întîrzieri în ritmul de asamblare al utilajelor. La Combinatul petrochimic Teleajen restanțele în livrări la 1 octombrie a.c. se ridicau la 202 milioane lei, din care unităților producătoare din construcția de mașini le reveneau 140 mil. lei, iar celor din chimie 48 milioane lei, furnizorii principali în restanță fiind, în general aceiași ca și la Brazi;

● **nepriimirea completă la termen a documentației de execuție pe șantier și nesosirea ei la constructor în ordinea firească de execuție, fapt care creează numeroase dificultăți, în special în asigurarea resurselor materiale.** Întrucît planul de aprovizionare se stabilește, din luna aprilie a anului

Recent, „Revista economică” a organizat cu sprijinul Comitetului municipal Ploiești al P.C.R., o dezbateri pe problematica de mare actualitate a realizării integrale, la termenele stabilite, a investițiilor. La dezbateri au participat actori implicați în construirea obiectivelor petrochimice de la Brazi și Teleajen cît și din alte unități din municipiul Ploiești. Publicăm în cele ce urmează o sinteză a propunerilor și sugestiilor prezentate de participanți, precum și cîteva direcții prioritare de acțiune pentru realizarea investițiilor pe acest an și pregătirea lucrărilor pentru 1980.

anterior celui de plan (termen la care documentația nu este de obicei asigurată decît în proporție de circa 20—25%), programele de aprovizionare se fac pe bază de indici aproximativi, care nu corespund ulterior cu prevederile din proiectele de execuție:

● **neajunsuri în aprovizionarea cu materii prime și materiale a unităților de construcții apar și datorită faptului că o serie de materiale de bază nu se fabrică deși ele sînt prevăzute în normative.** Așa cum au arătat participanții la dezbateri, conform contractelor încheiate cu furnizorii, începînd cu trimestrul I 1979 trebuia să se livreze oțel-beton PC-60, care reduce mult cantitatea de metal încorporată în construcții, structurile de beton devin mai suplă și costurile scad în consecință. Dar laminarea la producător n-a început decît la sfîrșitul trimestrului II a.c., mai precis în trimestrul III și nu pentru toate dimensiunile de oțel-beton necesare în structurile de rezistență proiectate. Aceeași situație există cu profilele laminate și tablele cît și cu profilele din tablă indoită executată de Întreprinderea metalurgică Iași, ceea ce a necesitat refacerea ulterioară a multor proiecte (chiar și tipizate).

● **preluarea de către constructor a unor investiții insuficient pregătite sau a căror pregătire a necesitat, pe parcursul execuției, numeroase modificări ale condițiilor inițiale.** Deși constructorul a fost asigurat pe bază de grafice de proiectare, grafice-cadru, programe lunare de livrări, contracte s.a.m.d., că investiția e pregătită, ulterior, numeroase documentații nu au fost livrate la termen: pe de altă parte, pe parcursul execuției, în funcție de cerințele reale de pe șantier, au trebuit refăcute unele proiecte, reamplasate anumite instalații etc.

Desigur, anumite deficiențe au existat și în modul de desfășurare a muncii constructorului în organizarea de șantier, în folosirea utilajelor de construcții. Dar, trebuie spus că în anumite domenii cum ar fi, asigurarea forței de muncă în anumite perioade din an, eliberarea din vreme a amplasamentelor cît și deschiderea finanțării raportarea unor contracte de către furnizorii de materiale de con-

strucții etc. sînt neajunsuri care reliefează insuficiența pregătirii investiției de către beneficiari, slaba colaborare a acestuia cu constructorul și ceilalți factori implicați.

Resurse de accelerare a ritmului lucrărilor

DATA FIIND importanța pentru întreaga economie națională a punerii în funcțiune a tuturor obiectivelor petrochimice planificate, la investițiile de pe platformele Brazi și Teleajen sînt în prezent concentrate însemnate forțe materiale și umane care acționează pentru recuperarea restanțelor, pentru ca, pînă la sfîrșitul anului, să fie sporit numărul de capacități puse în funcțiune și realizate stadii fizice avansate de construcții și montaj la obiectivele aflate în execuție; totodată, se acționează intens pentru pregătirea temeinică a planului de investiții pe anul 1980. Conclucrarea mai activă (în cadrul comandamentelor formate la nivelul municipiului Ploiești) a reprezentanților beneficiarilor și furnizorilor de utilaje tehnologice a condus și va trebui să conducă, în continuare, la concentrarea eforturilor în vederea accelerării fabricației instalațiilor tehnologice restante și a celor care condiționează punerile în funcțiune din trimestrul IV a.c. și semestrul I 1980. În acest scop, s-au stabilit noi grafice, cu termene reevalonate de livrare a utilajelor tehnologice din țară, s-au intensificat acțiunile de urmărire și urgențare prin firmele importatoare a livrării instalațiilor din import, care condiționează realizarea integrală a planului de investiții. În ce privește contractele de livrare de utilaje tehnologice pentru anul viitor, ele au fost încheiate din vreme cu furnizorii, pe baza unei documentații de execuție elaborată în totalitate și predată din timp. Asigurarea integrală din vreme cu contracte a necesarului de utilaje tehnologice pe anul viitor va permite producătorului să realizeze o pregătire și o programare adecvată a producției, premisă a ritmicității în livrare.

Totodată, cu sprijinul direct al ministerului de resort, cinci trusturi de construcții (din București, Tirgoviște, Brașov etc), au venit în sprijinul constructorilor locali, preluînd un volum însemnat de lucrări (de circa 200 milioane de lei).

În această perioadă, unitățile beneficiare participă și vor participa, în continuare, cu efective sporite la executarea prin forțe proprii a unui volum sporit de construcții montaj. Totodată, în atelierile unităților beneficiare se va realiza un volum sporit de materiale necesare la montaj (coturi, flanșe, ș.a.). Concomitent pentru accelerarea ritmului lucrărilor de montaj au fost organizate — cu sprijinul direct al organizației municipale și județene de partid — numeroase echipe de montori formate din lucrători proveniți practic din toate întreprinderile industriale din județ.

În ce privește documentația de execuție, așa cum au arătat participanții la dezbateri, s-au depus eforturi considerabile pentru asigurarea ei integrală la nivelul cerințelor planului pe anul viitor. Asigurarea, încă de pe acum, la Brazi, în proporție de 100%, cu documentație a lucrărilor de plan va permite eliminarea unei cauze care

a produs multe deficiențe în acest an. Și la combinatul de la Teleajen, majoritatea a documentațiilor de execuție pe anul viitor este asigurată. După cum au subliniat specialiștii, s-au intensificat preocupările pentru ca, cel mai tîrziu în luna noiembrie a.c., să se asigure documentația necesară anului 1980, la extinderea CET și la instalația de prelucrare a unor gaze sărace de rafinare. Pentru accelerarea elaborării (în special de către Institutul de cercetări, inginerie tehnologică și proiectări de rafinării Ploiești) a proiectelor sau părților de proiect care mai sînt necesare în anul 1980 pentru investițiile petrochimice se impune să sporească operativitatea cu care sînt puse la dispoziția proiectanților o serie de date și informații referitoare la montajul unor utilaje complexe la anumite construcții și instalații electrice și de automatizare de la producător și constructor.

Pentru accelerarea ritmului de lucru, la toate acestea se adaugă necesitatea ca proiectantul să-și amplifice preocupările actuale vizînd acordarea asistenței tehnice pe șantiere, la materializarea prevederilor din proiecte.

Pregătirea investiției — pirghia esențială de scurtare a duratei de execuție

ASA CUM A REZULTAT din dezbateri deși la scurtarea duratei de execuție a noilor obiective de investiții măsurile operative de natura celor anterioare amintite aduc o contribuție însemnată a perioadei de realizare a noilor capacități în următorii ani, se impun totuși perfecționări de fond, capabile să evite repetarea în viitor a unor neajunsuri devenite „clasice”. În principal, este vorba de mai buna pregătire a investiției sub multiple aspecte.

● Necesitatea perfecționării etapei de pregătire apare cu atît mai clar în evidență cu cît, așa cum au arătat specialiștii, atunci cînd se aprobă investiția nu s-a început încă nici una din activitățile complexe de pregătire a investiției. Deci pregătirea este din start handicapată. Pentru înlăturarea acestuia neajuns, în dezbateri s-a conturat ideea ca înainte de aprobarea investițiilor — pe baza capacităților de producție prevăzute în planul cincinal — să se lanseze comenzile de utilaje, comenzile de importuri, să se asigure contractele pentru utilaje și materii prime din țară, din import, contractele pentru documentația de execuție. Aceste schimbări în derularea investițiilor ar permite într-adevăr ca atunci cînd se începe un nou obiectiv să existe toate condițiile de realizare bine pregătite din vreme.

● Creșterea gradului de operativitate în întocmirea graficului-cadru pentru asigurarea utilajelor tehnologice. După cum rezultă din practică elaborarea graficului-cadru durează de multe ori chiar o jumătate de an, pentru că beneficiarul aduce tîrziu documentațiile la furnizor care, adesea, nu acceptă termene „strînse” de livrare decît după multe tergiversări și în multe cazuri formal, știînd de la început că nu-și va putea respecta obligațiile la termen. Pentru eliminarea acestor neajunsuri apare necesar ca graficului-cadru să fie stabilit de către o comisie mixtă formată din furnizorii de utilaje, beneficiarii, organele de sinteză, care să ho-

tărăscă, de la bun început, pe baza datelor din planul cincinal, termene de livrare a utilajelor, ținînd seama atît de necesitățile investiției, cît și de posibilitățile efective ale furnizorului de a le realiza.

● Emiterea repartițiilor pentru utilaje să se facă odată cu graficului-cadru, iar în ele să fie prevăzut termenul la care beneficiarul este obligat să monteze utilajul și termenul la care furnizorul trebuie să predea utilajul. Aceasta deoarece în prezent repartițiile pentru utilaje se primesc cu întîrzieri față de graficului-cadru, fapt ce generează presiuni ale beneficiarului asupra furnizorului de utilaje care, în atare situație, nu mai ia în considerare un grafic-cadru formal, nerespectat încă de la început.

● Investițiile prevăzute în plan să fie aprobate într-o singură etapă și nu în două etape ca în prezent, cînd se aprobă intîi nota de comandă de elaborare a proiectului de execuție și apoi proiectul de execuție, situație care conduce la lungirea duratei de aprobare și la neîncadrarea în prevederile planului privind punerile în funcțiune. Pe platforma Brazi, de exemplu, la instalația de etoxilate, conform notei de comandă elaborate la începutul anului 1978, utilajele au sosit deja pe șantiere, dar aprobarea proiectului de execuție a durat peste un an de zile, și, ca urmare, termenul de punere în funcțiune din acest an a fost decalat în 1980. În prezent însă, nu este deschisă finanțarea, întrucît banca de investiții consideră termenul de livrare al utilajelor necorelat cu termenul (nou) de punere în funcțiune. Aprobarea într-o singură etapă ar elimina și întîrzierile generate de parcurgerea de două ori a filierei complexe de avizare.

● Înlăturarea unor aprobări suplimentare. După cum se știe, se prevede ca investițiile, în funcție de valoarea lor, să fie aprobate la un anume nivel: întreprindere, centrală, minister etc. Decretul 420 prevede însă încă o etapă de aprobare — a eșalonului ierarhic imediat superior celui inițial (centrala pentru întreprindere, ministerul pentru centrală ș.a.m.d.). Specialiștii au apreciat că dacă există o limită de competență stabilită pentru diverse nivele, să nu mai fie necesară reprobarea la forul tutelar sau la nivelul imediat superior, ci să fie suficientă avizarea Băncii de investiții, cu atît mai mult cu cît pînă în prezent nu a existat nici un caz în care forul superior să infirmе cele stabilite de unitatea din subordine.

● Să nu se demareze nici o investiție pînă cînd instituturile de proiectări nu semnează cu beneficiarii contracte la care să fie anexate toate categoriile de lucrări sau toate lucrările pe care trebuie să le proiecteze, cu termene precise de predare a documentației — și nu numai grafice valorice ca în prezent. Să existe așa numitul grafic-cadru de realizare a proiectării pe structuri de lucrări — fundații, construcții montaj de AMC-uri — anexat la contractul de proiectare pentru obiectivul respectiv. Acest grafic general de proiectare (anexă la contractul de proiectare) să fie o piesă a aprobării investiției semnata și de constructor, care își va pune punctul de vedere privind predarea documentațiilor în funcție de tehnologia de execuție a lucrărilor.

V. BOESCU
B. PĂDURE

Proiectele de documente ale Congresului al XII-lea al P. C. R.

PERSPECTIVELE UNOR REMARCABILE ÎMPLINIRI ECONOMICO-SOCIALE PENTRU TOATE JUDEȚELE ȚĂRII

PROGRAMUL-DIRECTIVĂ de dezvoltare economico-socială a României în profil teritorial în perioada 1981—1985 se înscrie în complexul de documente ce vor fi supuse dezbaterii și aprobării celui de al XII-lea Congres al Partidului. Acest program constituie o nouă și elocventă expresie a aplicării cu consecvență a politicii partidului de repartizare rațională a forțelor de producție pe întreg teritoriul al țării, de ridicare a nivelului de trai și spiritual al oamenilor muncii și crearea a unor condiții superioare de civilizație pentru întregul nostru popor. „Făurirea socialismului — arăta secretarul general al partidului, — presupune dezvoltarea puternică a forțelor de producție pe întreg teritoriul țării, într-o concepție unitară și de largă perspectivă. Numai pe această cale se asigură ridicarea gradului de civilizație a tuturor localităților, lichidarea migrației populației spre orașele mari, transformarea armonioasă a întregii structuri și vieți sociale, făurirea deplină egalității în ce privește condițiile de muncă și viață, exercitarea drepturilor și afirmarea în cimpul vieții sociale a tuturor cetățenilor țării”.

Elaborat în strinsă concordanță cu prevederile cuprinse în proiectul de Directive ale Congresului al XII-lea al P.C.R., programul materializează politica partidului de repartizare rațională a forțelor de producție într-o concepție unitară și de largă perspectivă, o concepție care îmbină organic criteriile de eficiență economică cu cele sociale, pornindu-se de la necesitatea dezvoltării echilibrate a tuturor zonelor țării — îndeosebi pe calea ridicării județelor și localităților rămase mai în urmă, urmărindu-se ridicarea nivelului de trai al tuturor cetățenilor patriei. Documentul menționat, elaborat sub conducerea nemijlocită și cu aportul determinant al tovarășului **Nicolae Ceaușescu**, reflectă consecvența revoluționară cu care partidul urmărește înlăptuirea neabătută a politicii de dezvoltare echilibrată a tuturor județelor, acționând cu fermitate și într-o viziune științifică pentru amplasarea rațională a forțelor de producție pe teritoriu, afirmarea factorilor calitativi în valorificarea superioară, cu eficiență înaltă a resurselor umane și materiale, sistematizarea și modernizarea rețelei de localități urbane și rurale, crearea tuturor condițiilor pentru ca egalitatea în drepturi de care se bucură toți fiii țării să se întemeieze pe cel mai puternic fundament — dezvoltarea economică complexă a tuturor zonelor țării.

Să ne referim în continuare la câteva coordonate care jalonează acest amplu document.

Dezvoltarea armonioasă a teritoriului

ÎN PERIOADA primelor planuri cincinale au fost obținute unele rezultate pozitive în procesul de ridicare economică a zonelor mai puțin dezvoltate, prin amplasarea în aceste zone a unor obiective industriale, prin construcția de căi noi de comunicații și realizarea unor lucrări de infrastructură. Cu toate acestea, în anul 1965 se mențineau încă mari decalaje între nivelurile de dezvoltare economică a județelor, însoțite de diferențe pe plan social, o bună parte din locuitorii județelor mai puțin dezvoltate continuând să migreze către orașele și centrele industrializate.

În perioada de ample și novatoare transformări și mutații economico-sociale inaugurată de Congresul al IX-lea al partidului s-a trecut ferm la o politică nouă, științifică în domeniul repartizării teritoriale a forțelor de producție, aceasta înscriindu-se între prioritățile dezvoltării în ritm rapid a economiei, ale modernizării și creșterii eficienței acesteia. De atunci, toate momentele importante din viața partidului nostru — congresele și conferințele naționale, precum și actele normative elaborate — au stabilit o serie de acțiuni concrete pentru înlăptuirea pas cu pas, consecventă a idealului socialist de realizare a unui înalt nivel de civilizație și bunăstare pentru toți cetățenii, în condițiile unei depline egalități în privința condițiilor de muncă și de viață pe întreg teritoriul patriei. Se cuvine amintită în acest sens adoptarea de către Conferința Națională a Partidului din decembrie 1967, a măsurilor de perfecționare a conducerii și planificării economiei naționale și de îmbunătățire a organizării administrativ-teritoriale a României. În anul imediat următor, măsurile preconizate au și fost puse în practică, prin înlăptuirea reorganizării administrativ-teritoriale; s-a întărit rolul unităților teritoriale de bază — orașul și comuna; s-a apropiat conducerea de unitățile de bază; a crescut rolul conducător al partidului în viața socială, a sporit operativitatea și spiritul de răspundere în activitatea de conducere, s-a realizat o legătură și mai strinsă a partidului și statului cu masele de oameni ai muncii; au fost lărgite atribuțiile consiliilor populare, amplificându-se inițiativa locală, s-a acordat o atenție deosebită sistematizării orașelor și satelor.

Orientările conținute în Programul partidului de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate și de înaintare a României spre comunism au

deschis o nouă și largă perspectivă politică de dezvoltare armonioasă a întregului teritoriu al patriei, de amplasare rațională a forțelor de producție, luându-se în considerare criteriile de eficiență economică, necesitatea reducerii decalajelor între nivelurile de dezvoltare a județelor țării, precum și cerințele sociale complexe, legate de asigurarea ridicării nivelului de trai material și spiritual al tuturor cetățenilor patriei. Procesul de dezvoltare economică armonioasă a întregii țări s-a desfășurat pe baza planului național unic. Trebuie remarcat în acest sens că începând cu anul 1972, potrivit Legii privind dezvoltarea economico-socială planificată a României, planul național unic se elaborează atît în profil de ramură și departamental, cît și în profil teritorial.

La baza dezvoltării economice mai accelerate a județelor rămase în urmă se află o politică rațională de investiții în profil teritorial, care a urmărit implantarea de obiective în zone noi, industrializarea tuturor județelor. De pildă, în actualul cincinal, în vreme ce pe ansamblul economiei investițiile au crescut de 1,8 ori față de perioada 1971-1975, ele au fost de peste 2-3 ori mai mari în județele cu un nivel mai scăzut de dezvoltare a industriei, de dezvoltare economică în general; între acestea Botoșani, Covasna, Gorj, Ialomița, Tulcea, Vaslui, Sălaj, Bistrița-Năsăud. Odată cu ridicarea economică a tuturor județelor țării, politica de investiții a avut ca efect eliminarea discrepanțelor în privința producției industriale. Este de remarcat astfel că, pînă la sfîrșitul anului 1980, fiecare județ va dispune de capacități industriale care să asigure o producție de cel puțin 10 miliarde lei, obiectiv fundamental al dezvoltării în profil teritorial a economiei naționale din actualul cincinal. Dar iată, așa cum rezultă din program, câteva transformări calitative importante survenite în gruparea județelor după valoarea producției globale industriale (tabelul nr. 1).

Tabelul nr. 1

Gruparea județelor după valoarea producției industriale

Valoarea producției industriale — în miliarde lei —	Numărul județelor			
	1965	1970	1975	1980
Pînă la 2	14	5	1	—
2,1—4	13	11	4	—
4,1—10	9	15	14	—
10,1—15	2	3	7	16
15,1—25	—	3	10	12
peste 25	1	1	4	12

Ca o ilustrare a cifrelor sintetice din tabel se poate arăta că ritmurile cele mai înalte ale producției industriale, cu mult superioare mediei pe țară, le-au înregistrat județele: Galați, Bistrița-Năsăud, Ialomița, Tulcea, Gorj, Vaslui, Botoșani, Teleorman, Ilfov, Vâlcea, Vrancea. Totodată, accelerarea

UN VAST PROGRAM ÎN SLUJBA ÎNFLORIRII PATRIEI

procesului de industrializare a tuturor județelor țării a fost însoțită de extinderea rețelei localităților urbane, populația orășenească fiind în prezent majoritară (ponderea acesteia a crescut de la 33,7% în 1965, la 40,8% în 1970 și 43,2% în 1975, estimându-se că în 1980 va fi de 52%). Ținând seama de orientările menționate vastul program de investiții a dus firesc la o sporire susținută a numărului locurilor de muncă, îndeosebi în județele rămase în urmă din punct de vedere economic, ceea ce a avut efecte pozitive directe pe planul emancipării sociale a întregului popor, al creșterii nivelului de trai material și spiritual, a gradului de civilizație.

Asemenea mutații calitative care au avut loc practic în toate județele țării — și îndeosebi în cele rămase în urmă — sînt reflectate de evoluția unor indicatori sociali importanți. Au crescut astfel necontenit venitul pe o persoană ocupată, volumul total și pe locuitor al desfacerilor de mărfuri prin comerțul socialist și al prestațiilor de servicii către populație, s-au îmbunătățit condițiile de locuit, prin realizarea unui număr sporit de locuințe construite de stat și populație; s-a dezvoltat în toate zonele țării baza materială a învățămîntului, culturii, ocrotirii sănătății, pentru odihnă și tratament, educație fizică și sport. În același timp s-a extins echiparea tehnico-edilitară a localităților prin dezvoltarea rețelelor de alimentare cu apă, de canalizare, de transport în comun, s-au realizat lucrări de protecție a mediului înconjurător.

O dezvoltare continuă a cunoscut agricultura, în toate județele țării. Creșterea producției agricole a fost posibilă datorită unui vast program de investiții din partea statului, destinat realizării de importante lucrări de amenajări funciare, pentru irigații, creșterii bazei materiale de mecanizare a lucrărilor, construcțiilor zootehnice, pentru chimizare etc. Agricultură județelor a beneficiat de cuceririle științelor agricole, de rezultatele obținute de cercetarea științifică din țara noastră.

Creșterea echilibrată a potențialului economic în fiecare județ

ÎNTRE înfăptuirile de pînă acum și prevederile pentru perioada următoare, în dezvoltarea proporțională a întregului teritoriu al țării, există o **legătură de continuitate**, asigurată de politica înțeleaptă, clarvăzătoare a partidului. Orientările date pentru perioada 1981—1985 țin seama, pornesc tocmai de la succesele dobîndite pînă în prezent, de la stadiul atins în dezvoltarea economică armonioasă a țării, de la cerințele făuririi în continuare a unei economii moderne, de înaltă productivitate și eficiență, prospere, de la exigențele acestui obiectiv însemnat al politicii partidului care este promovarea unei noi calități, superioare în toate domeniile de activitate. Să evidențiem cîteva elemente care ilustrează aceste corelații.

În strînsă concordanță cu obiectivul fundamental al Programului partidului — făurirea societății socialiste multifazic dezvoltate și înaintarea României

spre comunism — în actualele prevederi se pune un puternic accent pe creșterea echilibrată a potențialului economic în toate județele țării. S-au stabilit astfel o serie de orientări și sarcini de bază, caracteristice etapei viitoare, care dau un caracter unitar, analitic și principal înfăptuirii în practică a politicii partidului de dezvoltare economico-socială în profil teritorial.

În acest context, trebuie evidențiate orientări și sarcini cum sînt: valorificarea deplină a resurselor din fiecare zonă și dezvoltarea armonioasă a industriei, agriculturii și a celorlalte ramuri; amplasarea în zonele și localitățile mai puțin dezvoltate a unor unități de dimensiuni mai reduse, îndeosebi din ramurile industriei prelucrătoare, în vederea repartizării mai raționale a locurilor de muncă pe întregul teritoriu; dezvoltarea mai intensă a agriculturii în toate județele; accentuarea dezvoltării industriei mici și artizanale, extinderea și diversificarea prestațiilor de servicii, continuarea realizării programelor de amenajare a bazinelor hidrografice și de dezvoltare a fondului forestier; asigurarea condițiilor pentru îmbunătățirea transportului de mărfuri și de persoane; promovarea fermă a cercetării științifice, dezvoltării tehnologice și introducerii progresului tehnic în vederea creșterii mai accentuate a eficienței activității economice în toate județele; creșterea gradului de ocupare a forței de muncă, urmărindu-se ca în anul 1985 în toate județele să se asigure un număr de cel puțin 400 persoane ocupate la 1 000 locuitori; ridicarea susținută în continuare a nivelului de trai material și spiritual al populației din toate zonele.

Programul prevede drept criteriu principal de apreciere a nivelului de dezvoltare economico-socială a fiecărui județ, realizarea de către fiecare județ, pînă în anul 1985, a unei producții globale anuale de cel puțin 70 000 lei pe locuitor, element calitativ nou, superior, introdus în fundamentarea și practica repartizării forțelor de producție pe teritoriu. Indicator sintetic, cu o sferă largă de cuprindere, producția globală pe locuitor însumează — raportat la numărul de locuitori din fiecare județ — rezultatele activității din industrie, agricultură, construcții, transporturi, servicii și din alte ramuri, fiind, astfel, în măsură să stimuleze puternic, atît în profil teritorial cît și pe ansamblul economiei, dezvoltarea tuturor domeniilor de activitate. În același timp, ținînd seama de baza de raportare, producția globală pe locuitor se constituie ca un criteriu mai exact și complex de stabilire a stadiului dezvoltării economico-sociale atins la un moment dat de un județ sau altul. Utilizarea acestui indicator, aprecierea astfel a dezvoltării va determina o repartizare mai judicioasă a forțelor de producție și o ridicare generală a nivelului economic de producție și a gradului de civilizație al tuturor zonelor și județelor țării, ceea ce corespunde pe deplin politicii sociale și naționale a partidului nostru, de asigurare a unor condiții de muncă și viață egale pentru toți membrii societății, pentru toți cetățenii patriei, fără deosebire de naționalitate.

Accelerarea procesului de dezvoltare armonioasă a tuturor județelor rezultă din gruparea județelor după

producția globală pe locuitor (tabelul nr. 2).

Tabelul nr. 2
Gruparea județelor după producția globală pe locuitor

Lei pe locuitor	1965	1970	1975	1980	1985
Media pe țară	18328	26634	42682	65344	90959
pînă la 10 000	3	—	—	—	—
10 000—20 000	24	13	3	—	—
20 000—25 000	8	9	2	—	—
25 000—35 000	3	10	11	—	—
35 000—55 000	1	6	18	15	—
55 000—70 000	—	1	4	12	—
70 000—80 000	—	—	—	5	15
80 000—90 000	—	—	—	5	8
90 000—100 000	—	—	1	—	6
Peste 100 000	—	—	—	2	10

Așa cum rezultă din tabelul 2, dacă în anul 1965, producția pe locuitor minimă era de 8 657 lei, adică de peste 2,1 ori mai redusă decît media pe țară, la nivelul anului 1985, această diferență va reprezenta doar 23%, oglindind pregnant procesul de apropiere al județelor în ceea ce privește nivelul dezvoltării lor economice.

Industria și agricultura — ramuri de bază

ÎN ANII 1981—1985, industria va continua să constituie factorul esențial al făuririi unei economii naționale, de înaltă eficiență, al creșterii bazei tehnico-materiale a societății noastre și de asigurare a repartizării raționale a forțelor de producție pe teritoriu. Dacă pe ansamblul economiei producția industrială va spori de 1,5 ori, în județele mai rămase în urmă și care dispune de forță de muncă — Ialomița, Botoșani, Suceava, Vrancea, Vilcea, Teleorman, Maramureș — aceasta va crește de 1,8—2,6 ori. Gruparea județelor după volumul producției globale industriale pe locuitor este redată în tabelul nr. 3.

Tabelul nr. 3
Gruparea județelor după volumul producției industriale în 1985

Lei pe locuitor	Număr de județe	
	1980	1985
40 000—50 000	9	4
50 000—60 000	4	16
60 000—70 000	3	5
70 000—100 000	1	9
Peste 100 000	1	2

Este evidentă, deci, amplificarea considerabilă a numărului de județe cu o producție industrială pe locuitor situată la nivele superioare. Trebuie remarcat, de asemenea, că o deosebită atenție se va acorda dezvoltării industriei mici și artizanatului, care urmează să crească de cel puțin 2 ori: pe baza folosirii unor resurse locale de materii prime — piatră de carieră și de riu, argile, descuri de marmură, tufuri vulcanice, răchită, papură, paie, sorg, foi de porumb și alte produse secundare din agricultură, unele materiale recuperabile: pe baza unor produse agricole disponibile la producători după îndeplinirea sarcinilor de livrări către fondul de stat precum și prin lărgirea cooperărilor în producție cu întreprinderile industriale.

Este de subliniat că urmează să se înregistreze creșteri superioare mediei pe țară, între 2,2—2,4 ori a producției industriei mici și artizanatului în județele: Arad, Caraș-Severin, Covasna, Timbovița, Gorj, Hunedoara, Iași, Me-

hedinți, Sălaj, Teleorman, Vaslui. Industriei mici și arazanate, pe lângă valorificarea resurselor locale de materii prime și materiale locale îi revine sarcina și de a îmbunătăți aprovizionarea populației cu articole de uz casnic și gospodăresc, materiale de construcții, țesături și cusături populare, covoare manuale, produse din ceramică, împletituri, semiconserve de legume și fructe, precum și alte produse alimentare și nealimentare, solicitate de către populație. Iată, deci, posibilități multiple de dezvoltare industrială a județelor, în condițiile unei viziuni complexe asupra industrializării, alături de valențele esențiale ale industriilor industrializante, industria mică și artizanală dobândind însemnate utilități.

Una dintre prioritățile de bază o constituie dezvoltarea mai rapidă în toate județele țării a agriculturii și pe această bază a producției vegetale și animale în toate formele de proprietate, având ca scop atât satisfacerea necesităților de consum ale populației, cât și aprovizionarea industriei cu materii prime și asigurarea unor disponibilități pentru export. Semnificativ din acest punct de vedere este faptul că pe ansamblul agriculturii, volumul de activitate va trebui să ajungă la circa 11 500 lei pe locuitor și 17 900 lei pe hectarul agricol, față de 4 515 lei pe hectar și respectiv 12 657 lei pe hectar nivele înregistrate în 1980. Valoarea minimă a activității din agricultură în 1985, va fi de 10 000 lei pe locuitor. Creșteri mai importante sînt prevăzute pentru județele: Argeș, Bacău, Brașov, Cluj, Gorj, Hunedoara, Iași, Maramureș, Neamț, Prahova, Sibiu, Vâlcea, ș.a. Sporirea volumului de activitate din agricultură va determina modificări substanțiale în ceea ce privește raportarea acestuia pe locuitor. (Tabelul nr. 4).

Tabelul nr. 4

Nivelul producției agricole pe județe

Volumul de activitate în agricultură — lei pe locuitor —	Număr de județe	
	1980	1985
— Pînă la 8 000	19	—
— Între 8 001—10 000	4	—
— Între 10 0001—12 000	6	21
— Între 12 001—15 000	7	9
Peste 15 000	3	9

Realizarea obiectivelor unei asemenea dezvoltări în județele țării, așa cum se evidențiază din evoluția datelor tabelului nr. 4 va avea loc îndeosebi prin: intensificarea preocupărilor în toate județele în vederea creșterii suprafeței arabile și de gospodărire mai judicioasă a fondului funciar; modernizarea bazei tehnico-materiale a agriculturii — în acest scop urmînd să fie alocate peste 130 miliarde lei; executarea unor mari sisteme de irigații, lucrări de desecări și îndiguiri; asigurarea unor cantități sporite de îngrășăminte chimice; intensificarea procesului de mecanizare a lucrărilor prin asigurarea de sisteme de mașini care să permită atât aplicarea tehnologiilor avansate, cât și executarea lucrărilor în diferite condiții de teren etc. Totodată, se prevede o zonare mai rațională a producției vegetale, în funcție de condițiile pedoclimatice din fiecare zonă.

În domeniul producției vegetale una din sarcinile fundamentale o constituie sporirea substanțială a producției de legume, care va trebui să acopere, la nivelul fiecărui județ, consumul intern, livrările la fondul de stat, sarcinile de export, cât și rezerva corespunzătoare pentru eventualele calamități. Acțiuni mai importante sînt prevăzute și pentru sectorul de pomicultură și viticultură, unde se are în vedere încheierea procesului de modernizare a viilor și livezilor, extinderea plantațiilor de pomi, în sistem intensiv ș.a.

Un obiectiv central al viitorului cincinal în agricultură îl constituie dezvoltarea zootehniei. Ponderea acestei subramuri în totalul producției agricole urmează să reprezinte 46—47%. În unele județe care dispun de condiții favorabile creșterii animalelor, ponderea zootehniei va ajunge la 50—60% din producția agricolă. Un accent deosebit se va pune pe utilizarea deplină a pajistilor naturale din zonele colinare și montane, a plantelor de nutreț și a producției vegetale secundare. Sînt prevăzute, de asemenea, măsuri pentru amplasarea mai rațională a fermelor de creștere și îngrășare a animalelor, cum și pentru îmbunătățirea reproducției și selecției animalelor. Acțiunile pentru intensificarea activităților de creștere și îngrășare a animalelor au în vedere și gospodăriile membrilor cooperatori și ale țăranilor individuali.

În dezvoltarea silviculturii se va urmări atât obținerea materiilor prime necesare economiei naționale, cât și sporirea rolului pădurii în protecția mediului ambiant și păstrarea echilibrului ecologic. În acest scop, sînt prevăzute măsuri pentru accelerarea lucrărilor de împăduriri, îndeosebi cu specii valoroase și repede crescătoare. În cincinalul viitor, se vor împăduri 207 mii ha și vor fi luate măsuri astfel ca, într-un termen cât mai scurt, producția de lemn la hectar să se dubleze. În 1981—1985 este prevăzută de asemenea, construirea a 30 de lacuri de acumulare, cu o capacitate de peste 1,3 miliarde mc, în vederea satisfacerii nevoilor de consum de apă și energie, atât ale populației, cât și ale industriei și agriculturii. De asemenea, se vor executa importante lucrări de îndiguiri și regularizări de cursuri de apă pe o lungime de peste 3 000 km.

Dezvoltarea complexă și în ritm rapid a tuturor ramurilor economiei naționale se asigură în condițiile îmbunătățirii stării tehnice a căilor de comunicații și telecomunicații în vederea satisfacerii cât mai depline a nevoilor de transport ale economiei și populației. Se prevede creșterea capacității de transport a rețelei feroviare prin dotarea cu locomotive și vagoane de capacități sporite, dublări, electrificări și construcții de noi linii în județele cu trafic intens. De asemenea, se prevede continuarea în ritm susținut a acțiunilor de modernizare a tuturor categoriilor de drumuri publice.

Eficiența ridicată a activităților : obiectiv esențial al dezvoltării

AMPLIFICAREA bazei tehnico-materiale a economiei și a activităților social-culturale din toate județele țării

va avea loc prin realizarea unui volum de investiții de 1 300—1 350 miliarde lei. La realizarea acestui volum de investiții se are în vedere executarea de obiective industriale de capacități mici, care prezintă o adaptabilitate sporită la cererile beneficiarilor interni și ale partenerilor externi; amplasarea unui important număr de obiective industriale în orașele mai puțin dezvoltate, precum și extinderea, reutilizarea și modernizarea capacităților existente în orașele mari; aplicarea de soluții tehnico-construcție eficiente, prin extinderea tipizării și utilizării proiectelor tip, asigurarea utilităților necesare noilor obiective prin folosirea la maximum a posibilităților locale și a rețelelor existente de transport și energie. Toate acestea constituie criterii care să dea un nou impuls dezvoltării.

Programul — directivă prevede, de asemenea, sarcini deosebite în legătură cu aplicarea în continuare a Programului național de sistematizare a teritoriului și localităților, utilizarea cât mai eficientă a forței de muncă, crearea bazei tehnico-materiale necesare dezvoltării și înfloririi sectorului social-cultural, învățămînt, cultură, artă, sănătate, educație fizică și sport, etc. Desigur însă că elementul care străbate ca un fir roșu prevederile acestui program, se referă la asigurarea creșterii nivelului de trai material și spiritual al întregii noastre populații. În acest context, ca urmare a dezvoltării armonioase și echilibrate a tuturor sectoarelor, ramurilor și subramurilor economiei naționale, în viitorul cincinal se vor majora în continuare veniturile tuturor categoriilor de oameni ai muncii, se vor construi 1 100 000 apartamente, se va extinde rețeaua tehnico-edilitară în localitățile țării corelat cu dezvoltarea lor, etc.

Este neîndoielnic că în realizarea acestui vast program de dezvoltare economico-socială a țării în viitorul cincinal, sarcini deosebite revin atât organelor centrale de ramură și de sinteză economică, cât și organelor locale, fiecărei unități din teritoriu. Organele centrale vor trebui să asigure integrarea organică a planului în profil teritorial în cadrul dezvoltării echilibrate, proporționale întregii economii naționale, să sprijine și să urmărească realizarea acestui plan în fiecare județ la toți indicatorii fie ei fizici, valorici și calitativi, dealtfel organic intercondiționați. Organelor locale, unităților, le revin sarcini mari în ceea ce privește elaborarea și realizarea planului în profil teritorial, urmărirea realizării exemplare a acestuia; sarcini de valorificare superioară a resurselor de materii prime și materiale, de reducere a consumurilor de combustibili și energie, utilizarea integrală și eficientă a capacităților de producție, a fondului funciar. Toate aceste obiective vor putea fi îndeplinite printr-o coroborare judicioasă a eforturilor, fiecare urmărind, din toate puterile, să participe la făurirea socialismului multilateral dezvoltat și înaintarea României spre comunism.

Ștefan BACIU

director în Comitetul de Stat al Planificării

Opinii și propuneri în sprijinul realizării unui salt calitativ și al creșterii eficienței

CREȘTEREA CONTRIBUȚIEI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE LA VALORIFICAREA RESURSELOR NATURALE

CERINȚELE DE PERSPECTIVĂ ale progresului economiei naționale, precum și implicațiile crizei energetice mondiale, impun ca dezvoltarea bazei de materii prime și de energie să constituie o problemă esențială a viitorului plan cincinal, scopul fiind ca, până în 1990, țara noastră să devină independentă din punct de vedere al combustibilului și energiei. Înfăptuirea unei asemenea prevederi impune, desigur, măsuri pe multiple planuri.

Proiectul Directivelor Congresului al XII-lea al P.C.R. cu privire la dezvoltarea economico-socială a României în cincinalul 1981—1985 și orientările de perspectivă până în 1990 prevăd că în domeniul industriei extractive se va intensifica și aprofunda activitatea de cercetare geologică pe întregul teritoriu al țării și pe platforma continentală a Mării Negre în vederea descoperirii de noi rezerve de țiței, gaze, cărbune, sisturi bituminoase (combustibile) și alte substanțe utile. Se va urmări asigurarea cu țiței și gaze naturale a economiei naționale în condițiile menținerii unui grad corespunzător de asigurare cu rezerve geologice. Este de subliniat că țițeiul extras în viitor va proveni o parte din zăcămintele noi, ce vor fi descoperite, iar altă parte din actualele zăcăminte în exploatare, la care, în majoritate, se vor aplica metode îmbunătățite de creștere a factorului final de recuperare.

Creșterea factorului final de recuperare — sursă de sporire a producției

ESTE CUNOSCUT FAPTUL că dacă zăcămintele de țiței sînt exploatate numai prin propria lor energie, factorul final de recuperare este de 15—25%, altfel spus, maximum un sfert din țițeiul existent inițial în zăcămintă poate fi adus la suprafață și valorificat. Prin folosirea de tehnologii noi, a

șa-numitelor metode de recuperare secundară — în principal, injecția de apă și injecția de gaze — energia zăcămintului este completată cu energia introdusă din exterior sub forma celor doi agenți de dezlocuire a țițeiului, respectiv apa și gazele. Dintre cele două metode se aplică mai mult injecția de apă care, depinzînd de condițiile mai favorabile sau mai defavorabile de zăcămintă poate conduce la realizarea unor factori finali de recuperare de 20—50%.

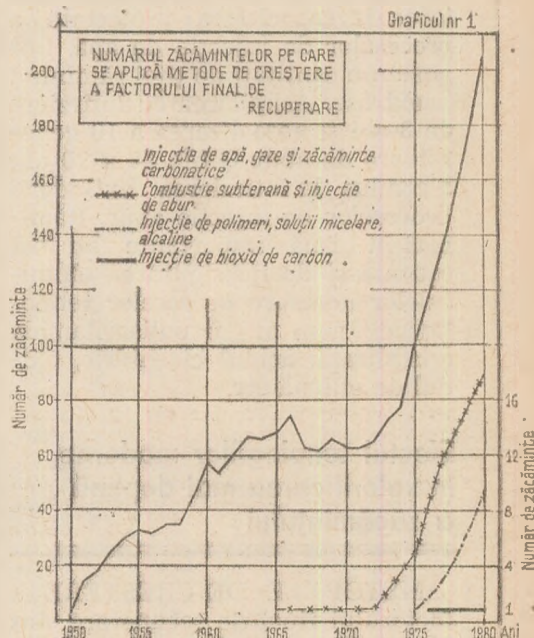
În perioada postbelică, pe baza unor noi cercetări, s-au dezvoltat și îmbunătățit mult metodele de recuperare secundară. Mai întii s-au experimentat și aplicat metodele termice (combustia subterană și injecția de abur), iar apoi metodele chimice de dezlocuire (injecția de apă cu polimeri, injecția de soluții micelare și injecția de soluții alcaline) și injecția de bioxid de carbon. Din indicația conducerii superioare de partid și de stat s-a elaborat în urmă cu 5 ani „Programul pentru creșterea factorului final de recuperare la zăcămintele de țiței din România”, menit să conducă la intensificarea activității de cercetare, dezvoltare tehnologică și introducere a progresului tehnic, numărîndu-se astfel printre primele țări care a adoptat un astfel de program la scară națională. Practic, în cadrul acestui program prioritar s-a analizat situația tuturor zăcămintelor, pentru fiecare zăcămintă în parte prevăzîndu-se metoda cea mai adecvată de creștere a factorului final de recuperare, volumul de lucrări de investiții necesar, cantitățile de fluide și chimicale, precum și sările de cercetare necesare. Programul este actualizat în fiecare an.

În graficul nr. 1 este redată dinamica numărului de zăcăminte la care s-au aplicat metode de creștere a factorului final de recuperare. De notat numărul mare de zăcăminte supuse injecției de apă și gaze. Astfel, la nivelul anului 1978, injecția de apă s-a aplicat la 40% din totalul de zăcăminte,

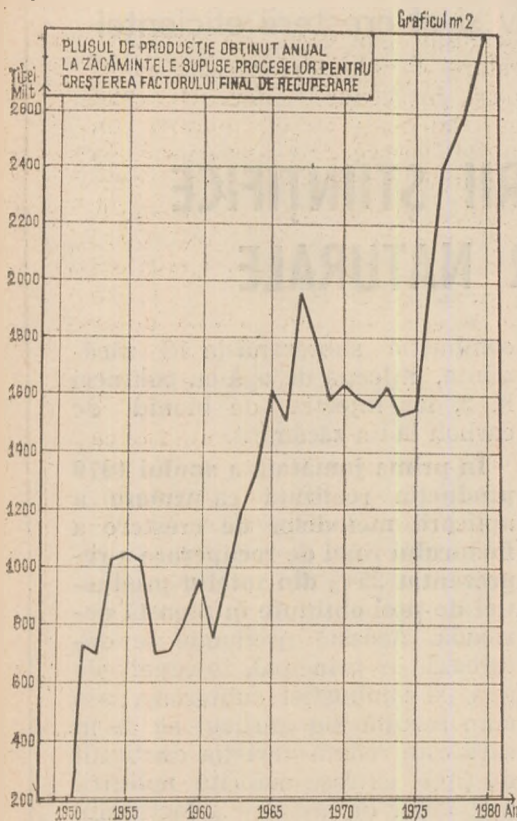
combustia subterană la 12 zăcăminte, injecția de apă cu polimeri la 2, iar injecția de bioxid de carbon la un zăcămintă.

În prima jumătate a anului 1979 producția realizată ca urmare a aplicării metodelor de creștere a factorului final de recuperare a reprezentat 25% din totalul producției de țiței obținute în această perioadă. Această producție se datorează, în principal, injecției de apă și combustiei subterane, așa cum rezultă din graficul nr. 2, în care este redată variația cantității de țiței extrase datorită aplicării metodelor de creștere a factorului final de recuperare.

Realizarea programului de creștere a factorului final de recuperare a necesitat o intensificare accentuată a activității de elaborare a studiilor de zăcămintă în cadrul Institutului de cercetări și proiectări pentru petrol și gaze (I.C.P.P.G.) Cîmpina. În anii 1977

—1978 numărul de studii de zăcămintă a crescut de 3—4 ori în comparație cu nivelul anului 1974. Totodată, Ministerul Minelor, Petrolului și Geologiei (M.M.P.G.) a realizat multe lucrări de investiții asociate cu săparea de sonde noi pe zăcămintă vechi și cu dotarea

cu instalații și utilaje. Din păcate, aceste studii nu au putut fi realizate pe deplin din cauza unor deficiențe apărute pe parcurs.

Principala cauză a fost determinată de unele rămăneri în urmă la capitolul dotare. Astfel, nerealizarea unui număr mare de pompe de injecție de apă a frânat dezvoltarea la capacitatea proiectată a proceselor de injecție de apă, importante cantități de țiței rămânând neextrase. Asimilarea cu întârziere de 3 ani și nerealizarea a 10 generatoare de abur G.I.P. 5t x 70 at., a condus la întârzierea extinderii proceselor de injecție abur. Rămăneri în urmă importante au fost cauzate și de neasigurarea chimicalelor necesare proceselor tehnologice, cum ar fi poliacrilamida cristalizată, acidul clorhidric, oxidul de etilenă etc.

Efectul tehnologiilor moderne în valorificarea mai deplină a zăcămintului

METODELE DE CREȘTERE a factorului final de recuperare sînt în diferite stadii de dezvoltare în țara noastră. Astfel, în timp ce **injecția de apă, combustia subterană și injecția de abur** sînt deja puse la punct și aplicate industrial în șantiere, celelalte metode, cum ar fi **injecția CO₂** și metodele chimice de dezlocuire sînt încă în faza de cercetare de laborator, paralele cu

experimentarea în șantier. De altfel, trebuie spus că și pentru metodele dezvoltate industrial, ciclul cercetare-proiectare-aplicare industrială este de cel puțin 4—5 ani, întrucît pe zăcămintul analizat operează mai întîi un pilot, urmînd ca obținerea de rezultate favorabile în pilot (după 2—3 ani de operare) să conducă la extinderea pe scară industrială a metodei. Stabilirea metodei celei mai adecvate de creștere a factorului final de recuperare pentru un anumit zăcămint se face pe baza unor serii de teste complexe de laborator și în urma unor calcule economice.

Evoluția în timp a factorului final de recuperare

Anii	Factorul final mediu de recuperare — % —
1973	30,1
1974	30,4
1975	30,5
1976	30,9
1977	31,25
1978	31,55
1980	34,00
1985	37,00
1995	40,00

Combustia subterană este aplicată industrial pe 4 zăcăminte, iar pe 8 zăcăminte este în fază experimentală. **În România se operează cel mai mare proces de combustie subterană din lume, țara noastră deținînd în această privință un important know-how.** Prin aplicarea acestei metode factorul final de recuperare poate atinge 40—50%.

Injecția de abur se aplică industrial la două zăcăminte și există posibilități de extindere pe alte zăcăminte; prin aplicarea acestei metode factorul final de recuperare poate atinge 30—40%.

Dezlocuirea țițeiului cu bioxid de carbon (CO₂) este în faza cercetărilor de laborator și a testării într-un șantier. Factorul final de recuperare poate crește pînă la valori de 50—60%.

Injecția de polimeri în România se utilizează experimental pe un zăcămint și, industrial, pe un al doilea zăcămint. Prin aplicarea acestei metode, factorul final de recuperare crește cu 4—5 unități de procente față de injecția de apă.

Injecția de substanțe tensioactive și alcaline se află în fața experimentelor de laborator și șantier; experimentul de șantier a început chiar în acest an.

Injecția de soluții micelare este o metodă destul de scumpă la ora actuală, dar care poate crește factorul final de recuperare pînă la 60—70%, asigurînd recuperări maxime. În prezent cercetările de laborator urmăresc elaborarea unor soluții micelare mai ieftine și cu compuși mai ușor de procurat.

Recent au început cercetările în domeniul **exploatării zăcămintelor de țiței prin metode miniere** (exploatare petrominieră). Prin metode petrominiere s-ar putea atinge valorificarea factorului final de recuperare de pînă la 60—80%, dar la un cost mai ridicat decît aplicînd celelalte metode.

La dezvoltarea metodelor îmbunătățite de recuperare, I.C.P.P.G.-Cîmpina colaborează cu o serie de institute din țară și străinătate. Pentru punerea la punct a metodelor chimice au existat colaborări cu Institutul de chimie „Petru Poni“-Iași, Institutul CHIMIGAZ-Mediaș, ICECHIM-București și IFA-București. Metodele termice de recuperare constituie obiectul unei cooperări fructuoase de lungă durată cu Institutul francez de petrol din Franța.

Direcții prioritare de acțiune

CEL DE AL 10-LEA CONGRES MONDIAL AL PETROLULUI ținut recent la București, a scos în evidență faptul că pentru punerea la punct a metodelor îmbunătățite de recuperare, precum și pentru stabilirea celei mai adecvate și eficiente metode pentru un anumit zăcămint, este necesar să se dispună de aparatură de laborator din ce în ce mai complexă și mai perfecționată. Față de importanța economică a stabilirii celei mai potrivite metode la un anumit zăcămint, necesitatea testărilor complete cu aparatură de laborator perfecționată reiese de la sine. Congresul Mondial al Petrolului a scos în evidență câteva orientări de viitor, și anume:

- metodele îmbunătățite de recuperare vor contribui în mod substanțial la asigurarea cu țiței a omenirii în următoarele câteva decenii;

- metodele termice sînt aplicate cu succes industrial pe multe zăcăminte. În viitor se cer mai multe cunoștințe care să permită selectarea mai corectă a zăcămintelor la care se pretează aceste metode bazate și pe testări complexe de laborator;

- foarte promițătoare este metoda injecției de bioxid de carbon, dat fiind că se poate aplica în condiții foarte variate de zăcămint, cu eficiență ridicată;

- metodele chimice de recuperare sînt încă metode scumpe și este necesar a fi cercetate și perfecționate în continuare astfel încît să fie economice în cele mai multe cazuri;

- o atenție deosebită se va acorda obținerii hidrocarburilor sintetice din nisipuri și șisturi bituminoase, dat fiind rezervele mari de nisipuri și șisturi bituminoase existente pe glob.

Ținând seamă de tendințele desprinse la Congresul al 10-lea al Petrolului, de stadiul de dezvoltare al metodelor îmbunătățite de recuperare în țara noastră, precum și de necesitatea sporirii eficienței economice a acestora, astfel încât să se poată ajunge la reducerea costului țițeiului extras prin aceste metode, cercetarea de specialitate din țara noastră își propune următoarele obiective :

- perfecționarea metodei de inițiere a combustiei subterane cu încălzitoare electrice și punerea la punct a inițierii pe cale chimică, metodă mai puțin costisitoare ;

- cercetarea posibilităților de exploatare în sisturi prin metode termice a nisipurilor și șisturilor bituminoase ;

- dezvoltarea injecției de apă cu polimeri, utilizându-se atât poli-acrilamide cât și biopolimeri (polizaharide), în diverse condiții de zăcămint. Evaluarea riguroasă a eficienței economice a metodei ;

- experimentarea în șantier a injecției de CO₂ în condiții de eficiență sporită, utilizând în principal, bioxidul de carbon furnizat de platformele chimice de la Arad, Craiova, Pitești și Turnu Măgurele ;

- determinarea potențialului metodelor chimice utilizând soluții micelare și tensioactive, prin continuarea cercetărilor de laborator

și experimentarea metodelor în șantier. Totodată, vor continua cercetările pentru elaborarea unor rețete de soluții micelare mai ieftine ;

- extinderea aplicării metodelor matematice computerizate la dirijarea proceselor îmbunătățite de recuperare.

Întrucât injecția de bioxid de carbon, combustia subterană și injecția de soluții micelare pot fi aplicate și ca metode terțiare de recuperare — pentru obținerea celei de a treia recolte de țiței, după exploatarea primară și exploatarea secundară prin injecție de apă — acestor metode li se vor acorda o atenție deosebită.

În prezent, metodele îmbunătățite de recuperare se aplică experimental sau industrial pe 17 zăcăminte. La sfârșitul anului 1980 numărul acestor zăcăminte va fi de 28. În anul 1985 acest număr va crește la 54, iar la sfârșitul deceniului 1980—1990 va ajunge la circa 100. Așadar, în viitorii 10—15 ani va avea loc o extindere masivă a metodelor îmbunătățite de recuperare. Aceasta va conduce la creșterea factorului final de recuperare la circa 37% în 1986 și la 40% în ultimul deceniu al secolului XX.

Pentru dezvoltarea în continuare a metodelor îmbunătățite și extinderea aplicării la cât mai multe

zăcăminte, precum și pentru o testare de laborator cât mai riguroasă în vederea stabilirii celei mai adecvate metode pentru un anumit zăcămint, este necesar ca aparatura de laborator să fie completată cu instalații de laborator mai complexe. De asemenea, este necesar ca numărul de specialiști chimiști din cercetare și producție să crească. Întrucât pentru viitor se prevede o modificare a structurii profesiei de inginer de petrol, în sensul apropierei ei de aceea a inginerului chimist, se impune ca aceasta să fie reflectată și în viitoarele programe de învățământ ale facultății de exploatare a zăcămintelor de țiței și gaze din cadrul Institutului de petrol Ploiești.

Cercetătorii din industria extractivă de țiței, conștienți de necesitatea creșterii aportului cercetării științifice la dezvoltarea economico-socială, se angajează plener pentru traducerea în viață a sarcinilor ce le revin din Directivalele Congresului al XII-lea al P.C.R., din cele două programe directivă vizând activitatea de cercetare științifică și dezvoltarea bazei energetice.

Gheorghe ALDEA,
director general
Alexandru TURTA,
cercetător

Institutul de cercetări și proiectări pentru petrol și gaze Cîmpina

Campania agricolă de toamnă

(Urmare din pag. 3)

re cu orz de toamnă sînt astăzi încheiate, în ceea ce privește însămînțările la grîu ele sînt executate acum doar în proporție de 52% (planificat : 2 370 000 ha), urmînd ca prin sporirea vitezei de lucru lucrarea să se încheie în toate județele pînă la 15 octombrie. În executarea lucrărilor de însămînțare a grîului de toamnă, o serie de județe sînt mai avansate (Vaslui, Ilfov, Ialomița) iar altele rămase în urmă (Timiș, Olt).

Comparînd datele din tabelul de la pag. 3 (gradul de realizare a însămînțărilor la grîu) observăm că, în general, situațiile bune și mai puțin bune sînt în aceleași județe care le-am evidențiat în primul tabel, cel în care se prezenta ponderea suprafețelor de porumb recoltate. Aceasta nu este întîmplător deoarece pentru a putea însămînța la timp și în ritm rapid grîul de toamnă, trebuie, mai întîi realizată condiția elementară a eliberării terenurilor recoltate, pe care să se poată executa arăturile și, ulterior, însămînțările.

Pe această linie se impune intensificarea lucrărilor de eliberare a terenurilor de resturi vegetale, în special prin culegera și însilozarea cocenilor de porumb, deoarece cea mai mare parte a însămînțărilor de grîu are loc pe suprafețe de pe care s-a recoltat sau se recoltează porumbul.

Deci, orice scădere de ritm în recoltatul porumbului și însilozarea cocenilor întîrzie executarea lucrărilor de însămînțare la grîu ; neexecutarea în termen optim a însămînțării grîului se poate repercuta negativ asupra producției respective a anului viitor în proporție de 10—15% sau chiar mai mult din nivelul ce s-ar obține în mod normal dacă se seamănă la timp. Neîndoind că grăbirea recoltării porumbului are dublu efect economic : creșterea producției de porumb a acestui an și asigurarea condițiilor pentru a obține o producție ridicată de grîu anul viitor.

Este știut că prin executarea însămînțărilor de grîu de toamnă în volumul stabilit, în perioada optimă și de calitate ridicată se asigură luarea unei opțiuni de peste 80% asupra realizării producției anului viitor la nivelul planificat.

Terminarea recoltării porumbului și însămînțărilor la grîu pînă la data de 15 octombrie reprezintă cheia de boltă a încheierii cu succes a campaniei agricole din această toamnă, mobilizarea pleneră a eforturilor în aceste direcții fiind o necesitate acută și o îndatorire patriotică a tuturor oamenilor muncii.

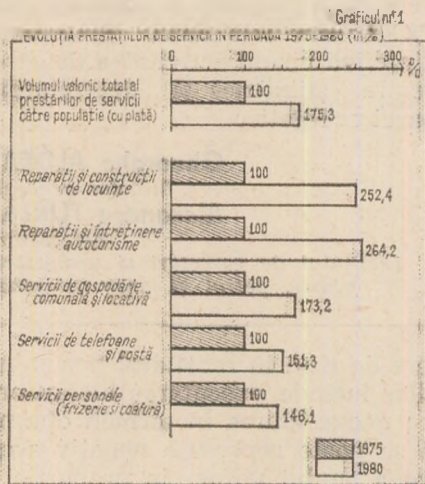
Executarea la timp, cu viteză sporită și de bună calitate a acestor patru lucrări capitale ale campaniei agricole (recoltare, transport, depozitare, însămînțări) reprezintă factori esențiali pentru realizarea producțiilor totale și medii planificate, de creștere a eficienței economice a întregii activități din agricultura noastră socialistă.

ACȚIUNI FERME PENTRU O NOUĂ CALITATE ÎN PRESTĂRILE DE SERVICII

Îndeplinirea prevederilor programului special

DUPĂ cum este cunoscut, în țara noastră a fost elaborat pentru prima dată un program unitar privind dezvoltarea prestărilor de servicii către populație, pe baza indicațiilor și orientărilor date de tovarășul secretar general al Partidului Comunist Român tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Programul de dezvoltare a prestărilor de servicii către populație a stabilit și căile pentru diversificarea serviciilor către populație. Modul în care volumul de prestări urmează să evolueze pe activități până în 1980 este prezentat în graficele alăturate. Principalele activități de prestări de servicii înregistră creșteri importante, unele depășind cu mult ritmul de creștere pe total al volumului serviciilor cu plată. (vezi graficul nr. 1).

Pentru bunurile de folosință îndelungată se prevede a se asigura integral satisfacerea cerințelor populației — pentru întreținerea și repararea aparatelor de radio, televizoare, mijloace de transport etc. În această privință un rol de seamă revin unităților de prestări de servicii ale M.I.C.M., consiliilor populare, U.C.E.C.O.M., Centrocop și C.A.P.

Programul prevede sarcini de seamă și pentru comerț, în asigurarea serviciilor post-vînzare privind transportul, montarea și instalarea aparatelor electrocasnice și mobilei la domiciliul cumpărătorilor. În complexul de acțiuni menite să contribuie la ridicarea nivelului de civilizație se înscriu și măsurile pentru satisfacerea necesarului de spălătorii și curățătoare chimice, a aceloră privind construirea de băi populare, alimentare cu apă potabilă, canalizare, transport urban, dezvoltarea serviciilor cu caracter personal (friziere, coafură, cosmetică) și altele. Ca urmare, volumul de prestări de servicii către populație va fi cu circa 75,3% mai mare față de cel realizat în 1975.

La aceasta se mai adaugă volumul prestărilor de servicii ce se pun la dis-

poziție populației în mod gratuit de către societate (învățămîntul, ocrotirea sănătății, culturii, artă și sport, etc.) pentru care au fost puse la dispoziție fonduri cu peste 42% mai mult decît în cincinalul precedent. Desigur, că pentru satisfacerea în mai bune condiții a cerințelor populației cu servicii în fața organelor responsabile de prestări de servicii se pun o seamă de probleme de a căror rezolvare depinde ridicarea nivelului calității în acest domeniu și anume:

— subordonarea activității de prestări de servicii obiectivelor sociale și economice, cum ar fi autoinstruirea profesională, și pe această cale creșterea productivității muncii prin asigurarea bugetului de timp liber al populației;

— diversificarea profilului și repartișarea echilibrată a unităților de prestări pe teritoriu, bazate pe studii motivaționale și pe măsurarea intensității solicitărilor populației;

— asigurarea unor activități strict necesare de prestări în apropiere de casa cetățenilor și unele servicii chiar la domiciliul acestora;

— extinderea organizată a unor servicii care contribuie la ușurarea muncii femeilor, în activitățile casnice;

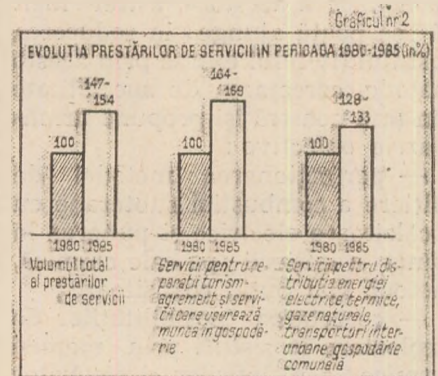
— realizarea unei propagande cu un conținut sugestiv privind avantajele apelării la prestările de servicii pentru populație (calitate, promptitudine, tarife accesibile, etc.)

— lărgirea sferei și formelor de răspundere directă a producătorilor de bunuri de consum privind funcționalitatea și durabilitatea mărfurilor vîndute prin comerțul socialist, și respectiv în asigurarea materială a serviciului.

Perspective în cincinalul viitor

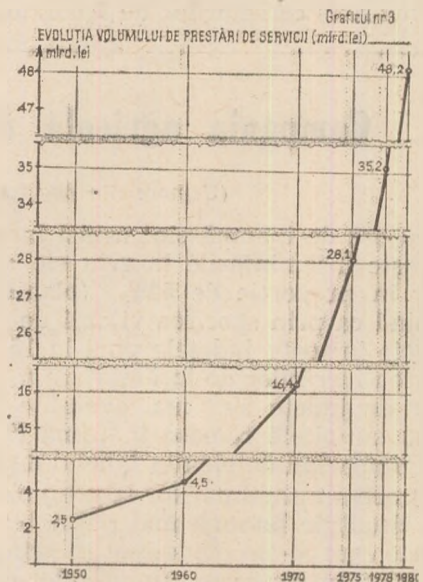
PROIECTUL de Directive al Congresului al XII-lea al P.C.R. cu privire la dezvoltarea economico-socială a României în cincinalul 1981-1985 și orientările de perspectivă pînă în 1990 conferă noi valențe serviciilor în creșterea nivelului de trai al populației. Pe baza dezvoltării în ritm susținut a economiei și a sporirii venitului național vor crește în continuare veniturile obținute din muncă și din fondurile sociale de consum, se va îmbunătăți din punct de vedere calitativ consumul populației, crescînd în ritmuri superioare gradul de înzestrare cu bunuri de folosință îndelungată, volumul și gama serviciilor prestate populației. (vezi graficul nr. 2). Valoarea prestărilor de servicii către populație va spori în 1985 față de 1980 cu 47-54%, urmînd să înregistreze o dinamică mai accelerată de 64-69% serviciile pentru reparații de turism, agrement și serviciile care ușurează munca în gospodărie.

Serviciile care implică consumuri de energie vor spori cu 28-33% (serviciile pentru distribuirea energiei electrice, termice, gazelor natura-

le, gospodărie comună și transporturi interurbane). Se va dezvolta rețeaua de prestări de servicii atît la orașe și îndeosebi în noile cartiere, cit și la sate. Volumul total al prestărilor de servicii către populație în cincinalul viitor va fi cu 26,8 miliarde lei mai mare față de 1980, și ca urmare volumul de servicii cu plată pe o familie ar urma să reprezinte în 1985 circa 10 130 lei față de 7 060 lei în 1978.

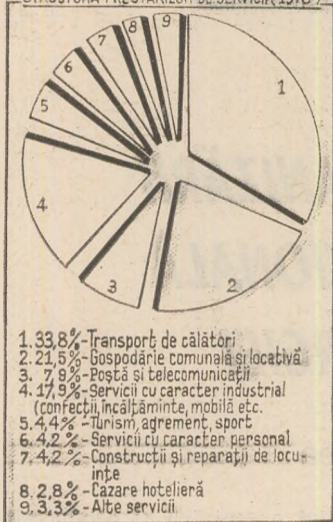
O dezvoltare însemnată vor cunoaște și alte sectoare ale prestărilor de servicii ca transporturile de călători, rutiere care vor spori cu 20-22%, transporturi aeriene cu circa 30%; serviciile de telecomunicații și poștă care va spori cu circa 40%, activitatea de învățămînt care va asigura un număr de 1 750 000 muncitori calificați și

300 000 tehnicieni, maiștri, ingineri și alte cadre de specialitate, se vor îmbunătăți condițiile de locuit prin construirea de către stat a 1 100 000 apartamente, rețeaua edilitară a localităților se va mări cu 4 000 km pentru distribuția apei și cea de canalizare cu 320 km și vor fi modernizate circa 1 800 km străzi, se vor construi circa 100 000 locuri în grădinițele ce vor fi date în folosință, 15 500 paturi de spital precum și noi așezăminte culturale (cinematografe, case de cultură, studiouri de televiziune etc.).

Graficul nr.4

STRUCTURA PRESTĂRILOR DE SERVICII (1978)

Este de remarcat că dinamica volumului de prestări prevăzută pentru cîinul 1981—1985 de 47—54% este superioară atît celei a desfacerilor de mărfuri (de 30—35%) cît și a veniturilor totale reale ale populației (de 23—25%), ceea ce pune în fața organelor și organizațiilor cu activitate de prestări servicii sarcini de mare răspundere pentru asigurarea din timp a condițiilor necesare satisfacerii în mai bune condiții a cerințelor populației cu servicii diversificate și la un nivel calitativ superior.

O nouă calitate — o nouă strategie

ESTE de subliniat că din ce în ce mai mulți economiști consideră că volumul prestărilor de servicii pe locuitor, alături de ponderea populației ocupate în această activitate, au devenit unii dintre indicatorii sintetici care împreună cu cel al venitului național pe locuitor, caracterizează nivelul de dezvoltare din punct de vedere economico-social.

În legătură cu dezvoltarea sferei serviciilor, Karl Marx încă în urmă cu mai mult de un secol sublinia: „O țară este mai bogată cu cît la aceeași cantitate de produse populația productivă este mai puțin numeroasă în raport cu cea neproductivă. Căci numărul relativ mic al populației productive nu ar fi decît o altă expresie a nivelului relativ înalt al productivității muncii“.*

Incluzînd alături de serviciile cu plată și fără plată (din fonduri sociale) pe cele prestate de ADAS, Secțiile financiare județene, municipale și orașenești, activitatea băncilor, Casei de Economii și Consumaționi și filialelor sale, etc. putem realiza o abordare mai completă a sferei serviciilor. Și în țara noastră, ca urmare a dezvoltării economice, a creșterii nivelului de trai material și cultural, ponderea populației ocupate în sectorul terțiar a crescut continuu:

1950	1970	1975	1978	1980
11,7%	20,1%	23,5%	25%	28,6%

Sursa: „Programul-directivă de creștere a nivelului de trai în perioada 1981—1985 și ridicare continuă a calității vieții“ — proiect.

ca și ponderea cheltuielilor pentru servicii cu plată în structura cheltuieli-

lor de consum ale familiei de personal muncitor:

Evoluția structurii cheltuielilor de consum ale familiilor de personal muncitor %

	1959	1965	1978
Totalul cheltuielilor de consum*)	100	100	100
din care pentru:			
— servicii plătite	10,4	14,1	15,1

*) la care se adaugă sumele plătite de societate (învățămînt, ocrotirea sănătății etc.).

Variația sensibilă a structurii cererii populației pentru servicii în funcție de obiceiuri, tradiții (gradul de denaturalizare al consumului de servicii), grad de dotare cu bunuri de folosință îndelungată etc. face ca problematica organizării și conducerii sectorului de prestări de servicii către populație să difere sensibil de la o localitate la alta. Posibilitățile moderne existente în prezent de satisfacere a cererii de servicii prin dispecerate, ateliere mobile, preluarea de comenzi la domiciliu face ca nu dezvoltarea rețelei de unități fixe să mai fie hotărîtoare pentru buna servire a populației.

În elaborarea unor norme de dezvoltare a activității de servicii trebuie pornit de la studierea modelului cererii caracteristic pentru o zonă sau localitate, cunoașterea unor elemente ca frecvența de apelare la diferite tipuri de prestări (de cerere curentă, periodică sau ocazională), urmărind corelația permanentă a dezvoltării ofertei de servicii cu ritmul dezvoltării industriale și urbanizării fiecărei localități.

Dintre indicatorii necesari de urmărit la nivelul fiecărei localități pentru buna conducere a sectorului de servicii amintim: volumul prestărilor / locuitor, număr de lucrători / 1000 locuitori, număr de unități prestatoare / 1000 locuitori, număr de aparate de uz casnic și autoturisme / 1000 locuitori, volumul prestărilor de poștă și telecomunicații / 1000 locuitori, numărul posturilor telefonice la 1000 locuitori, numărul mijloacelor de transport în comun / 1000 locuitori, număr de călători / 1000 locuitori, ponderea locuințelor rurale electrificate, ponderea locuințelor cu apă potabilă, deservite de salubritate, frecvența construcțiilor, reparațiilor de locuințe, ponderea mărfurilor transportate la domiciliu din totalul desfacerilor de mărfuri care necesită transport auto.

Perfecționarea conducerii activității de servicii în profil teritorial presupune, de asemenea, integrarea într-un plan unitar al prestărilor de servicii pe toți prestatorii din județ, oraș etc., astfel încît să se asigure o dispersare cît mai apropiată de cerințele reale ale populației a întregii rețele de servicii, începînd de la centrul de prestări de cartier și pînă la rețeaua centrală.

Acest mod de abordare integrată este promovat prin Programul de dezvoltare economico-socială a României în profil teritorial în perioada 1981—1985 care prevede ca obiectiv major realizarea în fiecare județ a unei producții globale — din domeniile industrial, agricol, din construcții, transporturi, servicii și alte

*) Karl Marx, „Teorii asupra plusvalorii“, partea I, Editura politică 1962, ed. II, pag. 159.

*) Programul P.C.R. de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate și înaintare a României spre comunism. Ed. Politică 1975 pag. 60.

ramuri — de cel puțin 70 000 lei pe locuitor.

Concepția de transformare a numeroase localități rurale în localități urbane trebuie să includă dotarea de la bun început cu servicii, într-o structură cît mai apropiată de necesitățile populației, avînd în vedere procesul rapid de denaturalizare al consumului de servicii ce însoțește urbanizarea. Pentru mediul rural trebuie avută în vedere cu prioritate organizarea de ateliere mobile, care să se deplaseze după un itinerariu și program constant, care să facă unele reparații mici pe loc și să preia comenzile mai mari pentru atelierele din orașe, dotate cu laboratoare, instalații de încercări etc. și să readucă aparatele reparate în localitățile rurale de pe itinerariu. Promovarea ideii de industrializare a prestărilor de servicii prin realizarea de reparații în ateliere mari, bine organizate și înzestrate tehnic, de înaltă productivitate a muncii este bine servită pe planul dezvoltării rețelei prin organizarea de dispecerate (de exemplu, pe cartiere) în interiorul orașelor.

Aceste dispecerate ar urma să aibă ca obiectiv de bază ajungerea serviciului la domiciliul cetățeanului într-o gamă cît mai diversificată (preluarea îmbrăcămîntei pentru curățat, preluarea bunurilor de folosință îndelungată pentru reparații, întreținerea instalațiilor sanitare, electrice etc. prin revizii periodice, montarea de geamuri, activități casnice la domiciliu etc.). Încercările făcute pînă acum în acest sens sînt mai mult decît modeste. Exemplu: întreținerea „Nufărului“ din București preia de la domiciliul cetățenilor numai 0,5% din volumul prestațiilor sale.

Pentru a înlesni procurarea de toți cetățenii a unor bunuri de echipament sportiv, de camping, aparate de uz casnic fără un efort de cumpărare integrală trebuie dezvoltată rețeaua de închirieri, ca și a atelierelor de reparații pentru aceste tipuri de materiale, practic inexistente azi.

Stimularea preocupărilor de reparație prin forțe proprii a unor instalații, aparate casnice, biciclete, motoare etc., poate fi bine făcută prin crearea unor ateliere înzestrate cu aparatură simplă (strung, freză, bormașină, fierăstraie etc.) care să poată fi utilizate pe baza unei taxe orare de populație.

În cadrul acțiunii de modernizare a structurilor economico-sociale ale României se poate înscrie și activitatea de perfecționare a prestărilor de servicii, în vederea realizării într-o perioadă cît mai scurtă a cererii sociale, în condiții de randament și eficiență optime.

Consumul de servicii, alături de cel de bunuri materiale contribuie la sporirea gradului de confort și civilizație fiind o cale efectivă de înfăptuire a țelului suprem al politicii P.C.R. de ridicare neconținută a nivelului de trai al populației.

În acest context, Programul P.C.R. de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate și înaintare a României spre comunism, arată că „O atenție deosebită va fi acordată dezvoltării serviciilor publice, în orașe și sate, satisfacerii celor mai diverse cerințe ale unei vieți civilizate moderne, se va perfecționa întreaga activitate de servicii a populației“.

dr. Gh. TEODORAȘCU

INTERVENȚII NECESARE ALE ORGANIZĂRII PENTRU UTILIZAREA CÎT MAI RAȚIONALĂ A MATERIILOR PRIME ȘI ENERGIEI

Cea mai ieftină resursă — economisirea

ORIENTAREA prioritară a economiei noastre către utilizarea cît mai economicoasă a materiilor prime și energiei, către valorificarea superioară a acestora — orientare puternic subliniată în proiectele documentelor Congresului al XII-lea al P.C.R. — determină, în toate ramurile producției materiale și la toate nivelele lor structurale, intense eforturi pentru găsirea și punerea în practică a unor soluții de maximă eficiență. De bună seamă, principalele domenii de acțiune sînt de ordin tehnic și tehnologic, ceea ce face ca reducerea consumurilor să fie condiționată în primul

rînd de luarea unor măsuri specifice de la o întreprindere la alta, de la o ramură la alta — și pentru care nu întotdeauna se pot recomanda rezolvări universal valabile, ci doar direcțiile în care să se acționeze, potrivit particularităților de producție.

Există însă un domeniu comun tuturor unităților economice, indiferent de ramură sau subramură, de profilul lor tehnologic — și anume, domeniul **organizării și conducerii**. Înăuntrul căruia se poate și trebuie să se acționeze mult mai decis, mai amplu și mai perseverent decît pînă acum în vederea economisirii energiei și a resurselor materiale. De regulă, soluțiile din

domeniul organizării și conducerii sînt foarte puțin costisitoare și cu eficiență imediată, putînd fi extinse și la alte unități economice, de multe ori fiind valabile chiar pentru mai multe ramuri.

Pornind de la ideea că „**cea mai ieftină resursă materială este economisirea**”, aceasta trebuie să devină obiectivul de bază în conducerea și organizarea unităților economice, cu atît mai mult cu cît economisirea contribuie în același timp la maximizarea producției nete, considerată a fi „optimumul microeconomic”. Propunerile ce urmează ilustrează doar în parte vastele posibilități existente în această pricină.

Colective de concepție interdisciplinare

DECRETUL Consiliului de Stat nr. 162/1973 a instituit principiul organizării oamenilor muncii din cadrul unei întreprinderi în secții, ateliere, compartimente, formații de muncă, în vederea realizării obiectivelor respectivei unități economice, criteriu care primează asupra unei organizări tehnologice, rigide. O astfel de deschidere largă a organizării face posibilă structurarea întreprinderii în funcție de obiectivele prioritare pe care aceasta le are într-o etapă sau alta. Astfel, maximizarea producției nete prin minimizarea consumului de resurse materiale și energetice necesită și o structură de organizare adecvată acestui obiectiv, în sensul redimensionării compartimentelor și al creării unor colective de lucru interdisciplinare.

Potrivit atribuțiilor unitare ale compartimentelor de muncă din întreprindere, compartimentului de proiectare tehnologică-autoutilare îi revin principalele atribuții distincte în proiectarea și reproiectarea consumurilor specifice de materii prime, materiale, energie și piese de schimb, măsurile conceptuale de resortul său fiind hotărîtoare în reducerea acestor consumuri; totuși, pînă în prezent, în destul de multe întreprinderi asemenea compartimente (ce ar trebui să fie constituite din personal TESA exceptat) fie că nu sînt organizate, fie că sînt insuficient încadrate cu personal. În aceste cazuri există tendința ca reducerea consumurilor specifice să fie „rezolvată” printr-o comparație statistică între anul de bază și anul de plan, metodă empirică și antiștiințifică, ori să capete forma unei acțiuni sporadice, la care celelalte compartimente tehnice din cadrul întreprinderilor contribuie în prea mică măsură.

PROPUNERI:

● **Compartimentele de proiectare tehnologică și autoutilare, precum și cele de proiectare produse noi — prototipurii din întreprinderi să fie redimensionate** corespunzător sarcinilor prioritare ale actualei etape, de reducere a consumurilor specifice în general și a celor energetice în special. Creșterea și întărirea rolului maeștrilor și subinginerilor în conducerea formațiilor de lucru ar permite eliberarea unor ingineri din activitatea de conducere a atelierelor, secțiilor

și din compartimentul de planificare-programare-urmărire a producției, în așa fel încît **în activitatea conceptuală să lucreze cei mai buni tehnologi și energeticieni** din întreprindere.

● În cadrul compartimentului de proiectare tehnologică-autoutilare să se organizeze **colective distincte** (care să cuprindă neapărat și energeticieni) **de proiectare și reproiectare a consumurilor specifice de materii prime, materiale, piese de schimb, utilități, energie.**

● În funcție de mărimea unităților, de numărul produselor etc., să se constituie de la caz la caz, în cadrul compartimentelor de proiectare tehnologică și autoutilare, **colective distincte de analiza valorii**, ca nucleu cu atribuții precise. Creșterea eficienței unor asemenea colective ar putea fi urmărită în primul rînd prin acoperirea retribuției din economiile realizate, stimularea economiilor putînd fi realizată și pe calea premiilor din economiile obținute.

Documentare, consultanță, creativitate

CHIAR în unitățile — încă puține la număr — unde prin analiza valorii și prin alte metode se stimulează creativitatea, inclusiv în domeniul economisirii energiei și resurselor materiale, poate apare totuși pericolul „blocării” atunci cînd la nivelul cunoștințelor colectivelor întreprinderii s-au epuizat cele mai multe posibilități identificabile. În acest caz, foarte oportun ar fi să se apeleze la factori de specialitate din afara unității. Care sînt însă acești factori și cum se poate asigura accesul la ei?

PROPUNERI:

● Pe lîngă instituturile centrale de cercetări, la nivel departamental, ca și pe lîngă cabinetele pentru problemele de organizare economico-socială, la nivel teritorial, să se creeze **centre de consultanță în domeniul economisirii resurselor** (bine ar fi, de altfel, ca ele să poată răspunde solicitărilor pentru un sector cît mai larg din problematica organizării și conducerii întreprinderilor).

● Instituțiile de perfecționare a pregătirii profesionale, în cadrul programelor cu tematică economică și prin acțiuni directe în întreprinderi, să contribuie la **implementarea metodei costurilor normate**. Prestabilirea costurilor servește alături de **ca etalon de măsură** și comparație a costului efectiv realizat (respectiv și a consumurilor efectiv realizate) de către întreprindere, cât și ca **instrument de orientare** și precizare a condițiilor în care trebuie să se desfășoare producția. Foarte important este faptul că în acest fel **sint antrenati mult mai eficient și economiștii din unități, în efortul de economisire a resurselor materiale și energetice**.

● La Institutul național de informare și documentare și la oficiile de documentare pe ramuri să se organizeze — asigurându-se necesarul de specializări și de condiții tehnico-materiale — **biblioteci specializate și bănci de date** care să ofere cât mai multe informații privind soluții de economisire a energiei și resurselor materiale, concepute, aplicate sau avute în vedere pe plan național și mondial. Cele care pot fi extinse de la o întreprindere la alta ar trebui să fie selecționate de către ministere și centrale, care să acționeze perseverent și energic pentru a le **generaliza** prețutindeni unde condițiile tehnice și tehnologice o permit.

Rolul informaticii

PE DE O PARTE deblocarea cadrelor tehnico-economice de munca de rutină pentru a le sporii aportul la activitatea de concepție, pe de altă parte tratarea volumului tot mai mare de informații pe care o conducere modernă își întemeiază deciziile de intervenție și de orientare, inclusiv în ce privește controlul utilizării resurselor și creșterea eficienței acesteia, reprezintă argumente pentru rolul crescând al informaticii în conducerea proceselor economice. Utilizarea cu eficacitate a oficiului de calcul de la I.C.H. Palas-Constanța a permis realizarea unui sistem informatic al conducerii prin costuri, înăuntrul căruia sint aplicații anume realizate pentru calculatorul Felix C-256, în vederea urmăririi costurilor și a producției nete, dar și micile aplicații pe calculatoarele FC-30, FC-64 ale propriei stații de calcul, în vederea urmăririi zilnice a consumului la energia electrică și termică, precum și la principalele materii prime și materiale.

PROPUNERI:

● **Extinderea și eficientizarea utilizării calculatoarelor electronice de gestiune**, condiționată de creșterea în continuare a numărului întreprinderilor dotate cu oficii sau stații de calcul și de încadrarea acestora cu personalul necesar.

● În legătură cu acest ultim aspect, **considerarea ca personal TESA exceptat a lucrătorilor oficiilor de calcul** (de fapt, proiectanții de sisteme informatice) ar înlătura o dificultate ce împiedică uneori exploatarea eficientă a tehnicii de calcul.

● **Evidența realizării consumurilor specifice să se efectueze, pe cât posibil, cu mijloace de prelucrare automată a datelor la nivelul realizării fenomenului economic** (atelieri și secții), astfel încât cei ce conduc și organizează producția (șef de echipă, maistru, șef de atelier, șef de secție, șeful compartimentului de programare și urmărire a producției, inginerul-șef, directorul tehnic) — și care poartă răspunderea pentru încadrarea în consumurile specifice proiectate și reproiectate — să fie permanent informați, în vederea luării măsurilor necesare pentru evitarea sau eliminarea abaterilor.

Organizarea valorificării resurselor secundare

DEȘI în gruparea departamentală a unităților industriale, unul din criterii este valorificarea unor resurse naturale din aceeași categorie, totuși nu întotdeauna în activitatea de producție se poate asigura folosirea complexă și completă a materiilor prime și materialelor, deoarece, în cele mai multe cazuri centralele și întreprinderile sint organizate având în vedere omogenitatea produselor sau a tehnologiilor de fabricație și specializarea producției pe o gamă sortodimensională limitată. Specializarea prezintă avantaje din multe puncte de vedere, dar rareori facilitează folosirea în totalitate a resurselor materiale și economisirea energiei. Faptul că de la o întreprindere la alta se deplasează mari mase de semifabricate, uneori chiar cu înglobare de energie, pentru a le aduce într-o anumită stare de prelucrare înseamnă consum supli-

mentar de energie; iar utilizarea materiilor prime numai în scopul realizării unui sau unor produse finite conform profilului tehnologic al centralei industriale sau al întreprinderii conduce, evident, la utilizarea incompletă a resurselor materiale. (În prezent, de pildă, tehnologiile și organizarea producției la întreprinderile de celuloză și hirtie au în vedere extragerea din lemn sau din paie nu a tuturor componentelor, ci, de regulă, a celulozei; exemple asemănătoare pot fi date din orice subramură industrială).

PROPUNERI:

● Repun în discuție propunerea*) de a se lua în considerare **organizarea unităților economice existente și mai ales a celor viitoare prin prisma folosirii optime** (pe cât posibil în totalitate) a **tuturor componentelor materiilor prime**. Aceasta ar contribui și la creșterea producției nete pe seama economisirii resurselor materiale și energetice — și, implicit, la mărirea productivității muncii (raportată la producția netă). **Platformele industriale** — mai ales de tipul celor care conțin întreprinderi ce folosesc aceeași grupă de materie prime: lemn, materiale de construcții, metal etc. — **ar putea deveni un exemplu de valorificare completă și complexă a resurselor materiale și energetice**.

● Având în vedere că în perioada următoare, una din sursele de bază ale asigurării industriei cu materii prime o va reprezenta refolosirea materialelor din fostele produse finite, recuperate prin colectarea acestora de la populație și alți utilizatori, credem că ar fi oportună **organizarea unor unități specializate pentru colectarea, semiprelucrarea și transportul acestor produse uzate** — unități care să funcționeze în **subordinea departamentelor sau în componența centralelor industriale** (în prezent, această importantă activitate este încredințată unei centrale specializate din Ministerul Industriei Ușoare, care se ocupă prioritar de principalele sortimente, lăsându-le — în mod obiectiv — mai la urmă pe cele cu pondere valorică mică sau care se livrează altor ministere). Organizarea unor unități specializate în scopul recuperării și refolosirii materialelor de către utilizatorii industriali i-ar obliga pe beneficiari să-și revadă tehnologiile și politica de aprovizionare, luând în considerare aceste resurse pe baza unei profunde cunoașteri a posibilităților pe care ele le oferă în vederea realizării de produse finite.

Evitarea pierderilor la manipulare și transport

IMPORTANTE resurse materiale se risipesc încă datorită faptului că în transportul lor de la o întreprindere la alta, în vederea prelucrării succesive, nu s-au generalizat tehnologiile moderne — care, pe lângă că evită pierderile prin împrăștieri sau degradare, măresc productivitatea muncii. De pildă, la I.C.H. Palas-Constanța majoritatea materiilor prime vin în vrac, paletizarea lor făcându-se după descărcarea din vagoane, cu un evident consum suplimentar de manoperă, dar și cu risipă prin spargeri, deteriorări, ambalaje etc.

PROPUNERI:

● **Introducerea obligatorie, în toate unitățile economice, a paletizării și containerizării după principiul „de la poartă la poartă”**, paletele și containerele fiind încărcate în mijloacele de transport la expeditor și descărcate la beneficiar.

● **Intensificarea, în întreprinderi, a acțiunilor de raționalizare a organizării transportului intern**, care ar evita risipa de materii prime și materiale și, în plus, ar disponibiliza în scopuri productive spații de depozitare. (O asemenea acțiune, întreprinsă la Întreprinderea de celuloză și hirtie Palas-Constanța, a permis amplasarea a 66% din investițiile productive ale acestui cincinal în spații existente, devenite disponibile după raționalizarea transportului intern.)

CONȘTIENȚIZAREA tuturor oamenilor muncii din cadrul fiecărei întreprinderi în legătură cu caracterul limitat al resurselor de energie și materii prime, organizarea unor cursuri pentru personalul tehnico-economic, dar și pentru personalul muncitoresc, pentru a studia în mod organizat modalitățile de economisire a lor vor fi, desigur, de natură să dea naștere la **noi propuneri și soluții cu caracter tehnic, tehnologic, ca și din domeniul organizării și conducerii, care să dea acțiunii de reducere a consumurilor amploarea și eficiența pe care le impun comandamentele unei noi calități în activitatea economică**.

dr. Ionel DUMBRAVĂ
Constanța

*) Vezi „Revista economică” nr. 23/1978.

POSSIBILITĂȚI DE CREȘTERE A PRODUCȚIEI ȘI EFICIENȚEI PESCUITULUI OCEANIC

SOPRIREA NEVOILOR de proteine pentru hrana populației și a necesarului de furaje pentru animale, dezvoltarea continuă a tehnicii de pescuit și de prelucrare, au dus la creșterea în ritm susținut a producției mondiale de produse acvatice marine (pește, crustacee, moluște, etc.). Astfel în anul 1975 s-a realizat din mări și oceane o producție de 53,3 milioane tone pește ceea ce reprezintă 85% din peștele pescuit în lume. În același timp specialiștii F.A.O. afirmă că practicarea rațională a pescuitului cu mijloace moderne, poate duce la extragerea anuală a 110—115 milioane tone, fără a se pune problema periclității resurselor marine.

Producția mondială de pește oceanic se realizează în proporție de peste 90% pe platformele continentale, bogate în hrană, unde peștele se aglomerează pentru hrănire și reproducere. Suprafața platformelor continentale este, în general, redusă, fapt ce a făcut ca în ultimii ani majoritatea țărilor riverane să-și extindă suveranitatea asupra apelor marginale până la o distanță de 200 Mm (mille marine) față de coastă. La conferința O.N.U. asupra dreptului mării a fost practică acceptată o nouă instituție — zona economică exclusivă — cu o întindere de până la 200 Mm de la țărâm, în cadrul căreia statele riverane urmează să-și exercite drepturile suverane asupra exploatării tuturor resurselor, inclusiv a celor biologice. În prima jumătate a anului 1978, existau un număr de 29 de țări cu ieșire la oceanul mondial la care limita zonei economice exclusive naționale, era de 200 Mm, 14 țări cu limita mării teritoriale și 21 cu limita zonei de pescuit la aceeași distanță.

Zona maritimă mondială rămasă liberă, ar urma să fie împărțită după criterii biologice, tehnice și de producție, în mari zone geografice administrate de organizații internaționale regionale de pescuit, care prin reglementarea activității de producție și instituirea unui sistem internațional de control să protejeze rezervele de pește. În zonele de mare liberă pescuitul este reglementat în prezent în cadrul a o serie de organizații internaționale de pescuit¹⁾.

Examinarea situației existente în prezent în zonele de pescuit pune în evidență faptul că, independent de condițiile specifice fiecărei zone, trebuie să se țină seama de extinderea apelor teritoriale, precum și de reglementările propuse de organizațiile internaționale regionale de pescuit (în general acceptate prin consens de membrii acestora). Aceste măsuri restrictive determină, de altfel, flotele de pescuit expediționar să-și transfere ponderea activității din zonele de litoral în largul oceanelor, în zonele neexplorate și necunoscute până în prezent sub aspectul resurselor biologice.

În noile condiții, se conturează, printre altele, următoarele tendințe pe plan mondial :

— cooperarea statelor dezavantajate geografic, cu țările riverane — în special cu cele slab dezvoltate sau în curs de dezvoltare — pentru valorificarea rațională a resurselor biologice, în condiții reciproc avantajoase, în scopul asigurării cu proteine de origine marină, atât pentru populațiile țărilor ce concurează la producție, cât și pentru țările ce nu pescuiesc, dar duc lipsă acută de resurse alimentare ;

— intensificarea acțiunilor pentru realizarea de noi acorduri bilaterale încheiate de țările neriverane cu țările riverane, în scopul obținerii dreptului de a pescui în apele de sub jurisdicția lor ;

— interesul unui număr din ce în ce mai mare de state de a participa la organizațiile internaționale regionale care ad-

ministrează pescuitul în marea liberă, în scopul obținerii unor cote de pescuit avantajoase ;

— exploatarea resurselor de materii prime ale regiunilor deschise ale oceanului mondial, aflate în afara limitelor zonelor economice și de pescuit de 200 Mm ;

— extinderea cercetărilor științifice în aceste zone, pentru identificarea și determinarea de noi resurse biologice, precum și în scopul stabilirii unor metode și unelte de pescuit adecvate noilor condiții ;

— dotarea flotelor de pescuit cu nave de mare capacitate, capabile să acționeze autonom în orice zonă a oceanului mondial și să practice pescuitul la mare adâncime. (În R.P. Polonă a fost lansată o navă trawler pentru pescuitul până la 2250 m. — în orice zonă a oceanului mondial, inclusiv în apele Arcticii și Antarcticii).

In țara noastră, activitatea de pescuit oceanic a debutat în anul 1964, când au intrat în exploatare două nave trawler „Constanța” și „Galați”, construite în Japonia. Rezultatele bune obținute de aceste nave în perioada 1964—1967 (media anuală pe nava activă fiind de 4310 tone pește pescuit) precum și rolul tot mai mare pe care îl are pescuitul oceanic, au constituit temeiul dezvoltării flotei românești de pescuit ; la sfârșitul anului 1970, ea dispunea de 8 nave trawler.

Ulterior baza tehnico-materială a pescuitului oceanic românesc s-a dezvoltat considerabil, trecându-se după anul 1972, de la pescuitul autonom (navele trawler activează, în funcție de capacitatea magaziiilor, între 40—60 zile în zonele de pescuit unde prelucrează, congelează și depozitează la bord peștele prins, pe care apoi, îl transportă la portul de bază) la pescuitul expediționar (navele trawler acționează independent și preiau producția de pește în zona de pescuit a navelor frigorifice de transport care îndeplinesc și funcția de aprovizionare parțială cu combustibil, apă și alimente a acestora). La 30 iunie 1979, flota românească de pescuit oceanic dispunea de 38 nave trawler, cu o capacitate de 113 429 tone registru brut și 6 nave frigorifice de transport cu o capacitate de 57 836 tone registru brut.

Pescuitul oceanic a fost orientat cu precădere spre exploatarea unor zone productive la distanțe convenabile de portul de bază (Tulcea), zone devenite „cu tradiție” în Oceanul Atlantic pentru pescuitul nostru oceanic. Astfel, în ultimii ani, navele trawler au acționat, și în funcție de sezon, în următoarele zone : Oceanul Atlantic de Centru-Est, la Vest de Africa, între paralele 10°—26° latitudine nordică ; Oceanul Atlantic de Nord-Vest, pe platforma continentală din dreptul litoralului Americii de Nord, între paralelele 30°—45° latitudine nordică ; Oceanul Atlantic de Nord-Vest, în zona cuprinsă între Marele Bank Newfoundland și platforma din dreptul coastelor peninsulei Labrador, între paralelele 45°—55° latitudine nordică ; Oceanul Atlantic de Sud-Est, pe platforma continentală din dreptul litoralului Sud-Vest Africa, între paralelele 25°—30° latitudine sudică (Walvis Bay) ; Platforma dintre Marea Barents și aria insulelor Lofoten, între paralela 60°—72° latitudine nordică.

Ca rezultat al intensificării preocupărilor pentru dezvoltarea activității de pescuit, producția de pește oceanic a crescut de la 8 000 tone în anul 1965 la 83 550 tone în anul 1975 și 86 638 tone în anul 1978, ritmul mediu anual de creștere în perioada 1966—1978 fiind de peste 25 la sută.

Cu toate progresele înregistrate și deși volumul total al producției de pește oceanic pescuit a crescut, după cum se vede, de peste 10 ori, nivelul producției este încă redus în comparație cu gradul de înzestrare al flotei și necesitățile de consum ale populației, iar o analiză mai detaliată scoate în evidență o serie de deficiențe care au influențat asupra rezultatelor obținute. Privit prin această prismă, se poate considera că activitatea de pescuit oceanic prezintă după anul 1970, perioadă, care coincide cu dezvoltarea flotei românești de pescuit oceanic, o situație contradictorie : deși producția totală de pește oceanic crește în ritm susținut ca urmare a creșterii numărului de nave trawler, producția medie anuală de pește pescuit pe navă scade față de perioada precedentă.

Din analiza datelor existente în tabelul nr. 1 rezultă că principala cauză a scăderii producției medii pe navă o constituie faptul că fondul de timp activ al navelor trawler se situează

¹⁾ Convenția internațională privind pescuitul în Oceanul Atlantic Central Est (C.E.C.A.P.) ; Convenția internațională privind pescuitul în Nord-Vestul Oceanului Atlantic (N.A.F.C.O.) ; Convenția internațională privind pescuitul în Nord-Estul Oceanului Atlantic (N.E.A.F.C.) ; Convenția internațională privind pescuitul în Sud-Estul Oceanului Atlantic (I.C.S.E.A.F.) ; Convenția privind pescuitul în Sud-Vestul Oceanului Atlantic (C.A.R.P.A.S.) ; Convenția internațională privind pescuitul în Estul Oceanului Pacific (I.A.T.I.C.) ; Comisia privind pescuitul în Oceanul Indian (I.O.F.C.) ; Organizația internațională pentru pescuit în zona de Centru-Est a Oceanului Atlantic (C.O.P.A.C.E.) (Vezi : „Tendințe actuale în regimul juridic al mărilor”. Editura științifică, București, 1974).

Tabelul nr. 1

Utilizarea navelor trauler ale flotei de pescuit oceanic a R.S. România în anii 1964, 1965, 1970, 1975 și 1978

	U/M	1965	1970	1975	1978
1. Nave trauler existente	număr	2	8	26	37
2. Nave trauler active	număr	2	6,3	26	34
3. Fondul de timp calendaristic din care :	%	100,0	100,0	100,0	100,0
— pescuit	%	44,1	60,7	35,5	22,4
— marș	%	25,4	17,7	10,3	16,5
— aprovizionări și transbordări	%	16,7	4,6	12,1	12,6
— reparații	%	13,8	17,0	40,3	41,9
— cauze neprevăzute	%	—	—	1,6	6,6
4. Producția totală	tone/an	7988	19700	83550	86638

Sursa : Calculat după datele statistice și de plan existente la Întreprinderea de pescuit oceanic Tulcea.

la un nivel necorespunzător, sub acela din perioada precedentă. În perioada 1971—1978, timpul efectiv la pescuit a reprezentat, în medie în fiecare an față de perioada 1966—1970. Rezultă deci că fondul de timp folosit pentru pescuit a scăzut mult, chiar față de perioada pescuitului autonom, deși organizarea pescuitului expediționar ar fi trebuit să ducă la creșterea fondului de timp folosit pentru pescuit și, în consecință, la creșterea producției, cu atât mai mult cu cât producția medie pe zi activă, pe navă s-a ameliorat, crescând de la 24,8 t în anul 1965, la 36,1 t în anul 1978. În perioada 1971—1978, dacă timpul efectiv la pescuit ar fi fost de 53,7% din fondul de timp calendaristic, cit s-a realizat în perioada 1966—1970, s-ar fi putut captura în plus o cantitate de 352.600 tone pește oceanic.

Scăderea fondului de timp folosit la pescuit, care, după cum am văzut este principala cauză care a afectat negativ volumul și eficiența producției de pește oceanic, considerăm că a fost, la rîndul ei, determinată de :

— creșterea timpului de staționare a navelor în reparații ca urmare a necorelării dezvoltării capacității de a executa reparații și întrețineri cu sporirea numărului de nave, dar și datorită utilizării necorespunzătoare a bazei materiale existente precum și neasigurării pieselor de schimb ;

— creșterea timpului de staționare a navelor la operațiunile de transbordare, descărcare, aprovizionare. Față de anul 1970, fiind acesta ajunsese la 4,6%, în anul 1978 a crescut la 12,6%, ca urmare a insuficienței bazei materiale portuare, respectiv întâzieri în amenajarea de cheiuri dotate cu instalații de ridicat și transport cu o productivitate corespunzătoare, de magazii de materiale, antrepozite frigorifice, cu o organizare superioară a muncii. În prezent, datorită insuficienței bazei materiale portuare operațiunile de descărcare și aprovizionare ale navelor nu pot fi efectuate concomitent, ceea ce conduce la creșterea timpilor de imobilizare a navelor ;

— neasigurarea lanțului frigorific care să preia peștele de pe navă și pînă la consumatori, conduce la imobilizări ale navelor de transport în așteptarea descărcării lor, ceea ce determină întâzieri la transbordarea peștelui de pe navele trauler aflate în pescuit expediționar și la inactivarea acestora datorită depășirii capacității proprii de depozitare ;

— creșterea timpului de imobilizare ca urmare a unor defecțiuni provocate de calitatea necorespunzătoare a reparațiilor, predarea greoaie a navelor la schimbarea echipajelor, insuficiența pregătire profesională a cadrelor de la compartimentele de mașini ale navelor, precum și a neasigurării unor piese de schimb ;

— ponderea încă ridicată, deși în scădere, a timpului pentru marș în și dinspre zonele de pescuit, pentru schimbarea zonelor și a echipajelor, determinată de o anumită inconsecvență manifestată în luarea deciziilor, de întâzieri în întocmirea formalităților pentru asigurarea accesului în zonele de pescuit.

POTRIVIT proiectului de Directive al Congresului al XII-lea al Partidului Comunist Român cu privire la dezvoltarea economico-socială a României în cincinalul 1981—1985 și orientările de perspectivă pînă în 1990, în anul 1985 va trebui realizată o producție de 550—600 mii t. pește, din care 280—300 mii tone în apele interioare și 270—300 mii tone pește oceanic. Pentru realizarea acestor sarcini mari și complexe, pe lângă continuarea dotării flotei românești de pescuit oceanic cu nave trauler de mare capacitate, capabile să acționeze autonom în orice zonă a oceanului mondial și să practice pescuitul la mare adîncime, cu nave trauler care să practice pescuitul costier, precum și cu nave frigorifice de transport, tehnice și de deser-

vire, o atenție deosebită trebuie acordată dezvoltării capacităților portuare și a celor de reparații, întreținere și deservirea producției de piese de schimb pentru nave, ca una din condițiile fundamentale pentru reducerea imobilizărilor navelor și respectiv pentru creșterea continuă a fondului de timp la pescuit și deci a producției de pește pe navă an. Aceasta este o cerință de bază pentru asigurarea eficienței economice a acestei activități, la un nivel corespunzător, mai ales în condițiile creșterii continue a costului carburanților folosiți de nave.

În acest scop considerăm că la baza portuară Tulcea, ar fi deosebit de utilă urgentarea construcției estacadei care va asigura acostarea concomitentă a cel puțin două nave frigorifice, operația zilnică a acestora ajungînd la minimum 500 tone produs descărcate, prin dotarea cu mijloacele necesare, precum și efectuarea lucrărilor de întreținere și aprovizionare a navelor, concomitent cu operațiunile de descărcare a produselor. Crearea spațiilor frigorifice necesare desfacerii peștelui congelat prin rețeaua comerțului interior corespunzător volumului producției, ar contribui esențial la reducerea timpilor de imobilizare a navelor de descărcare în portul de bază. La remedierea situației actuale o contribuție importantă va avea intrarea în funcțiune în curînd la Tulcea a noului frigifer portuar cu o capacitate răcită de 46.400 m³, aflat în prezent în construcție.

Pentru valorificarea superioară a producției, o mare însemnătate o are și utilizarea corespunzătoare a întregului potențial tehnic de prelucrare a peștelui la bordul navelor trauler și obținerea de sortimente cu valoare economică ridicată. În acest sens se poate acționa pentru defalcarea indicatorilor aprobați prin planul de stat pe fiecare navă trauler în parte, în raport cu capacitatea de capturare și a instalațiilor de prelucrare a acestora, stabilirea pe navă trauler de sarcini de plan departamentale privind cantitatea de pește ce urmează a fi congelat și prelucrat (pește decapitat-eviscerat) fileuri de pește, făină de pește ulei de pește, etc.). O contribuție sensibil sporită se așteaptă și din partea institutelor de cercetări care sînt chemate să asigure în timp util flotei românești de pescuit studiile, prognozele și orice alte informații pe care le dețin în vederea dirijării navelor trauler, în zone bogate în pește și din speciile cu valoare economică ridicată. Nu lipsită de efecte utile s-ar putea dovedi participarea mai activă și în număr sporit a unor cercetători științifici pe nave în timpul campaniilor de pescuit.

În ceea ce privește navele inezstrate suplimentar pentru pescuitul în zonele de nord ale Oceanului Atlantic acestea ar trebui dirijate, dacă nu în exclusivitate, cel puțin cu prioritate spre aceste zone, iar în vederea autoconducerii navelor în zonele de pescuit și realizarea unui pescuit cit mai productiv s-ar impune inezstrarea suplimentară a acestora cu materiale documentare : hărți de pescuit și de navigație, atlase de pești și altele.

Deoarece în prezent cea mai mare parte din imobilizările navelor au loc la reparații, în viitor se impune corelarea cit mai strictă a necesităților de reparații ale navelor din dotarea actuală și în perspectivă cu capacitățile șantierelor navale existente și a celor noi prevăzute a fi date în funcțiune în următorii ani, stabilirea obligațiilor ce revin flotei și șantierelor de reparații în elaborarea documentațiilor tehnice, asigurarea pieselor de schimb, a agregatelor și materialelor specifice, pregătirea navelor pentru reparații, contractarea, decontarea și recepția lucrărilor, cit și a obligațiilor reciproce de garanție. Este necesar ca șantierele să poată să asigure efectuarea întregului volum de reparații necesar flotei românești de pescuit oceanic în termenele stabilite prin normele tehnice, inclusiv reparația instalațiilor frigorifice, de navigație și detectare, concomitent cu asimilarea și introducerea în fabricație a pieselor de schimb pentru repararea și întreținerea diverselor tipuri de nave existente în parc, prin organizarea de secții specifice la uzinele de profil. În prezent se află într-o fază avansată șantierul naval Tulcea pentru construcții și reparații de nave pentru pescuitul oceanic și odată cu intrarea lui în funcțiune la întreaga capacitate este de așteptat ca întreținerea și executarea lucrărilor de reparații la nave să se execute în timp mult mai scurt.

Înlăturarea cauzelor care, după cum s-a văzut, au condus la o reducere substanțială a fondului de timp la pescuit al navelor și ca atare și a producției medii pe an-navă, este evident condiția hotărîtoare pentru sporirea producției de pește oceanic și creșterea eficienței acestei activități, pentru valorificarea investițiilor considerabile efectuate în această ramură a economiei ; creindu-se astfel condițiile necesare îndeplinirii sarcinilor cu privire la îmbunătățirea continuă a aprovizionării populației.

Marin NIȚU
Tulcea
Virgil JIPA

Atenție sporită formării profesionale a cadrelor de economiști cu pregătire medie

RECENT, au fost publicate proiectele planurilor de învățămînt spre a fi dezbătute de cadrele didactice, de alți oameni ai muncii, în vederea îmbunătățirii lor spre a fi supuse aprobării apropiatului Congres al educației și învățămîntului. O analiză temeinică a acestor proiecte în general și a celor pentru profilele economic, de contabilitate și comerț și de drept administrativ în special, ne-a condus pe noi cadrele didactice*) de specialitate economică și juridică de la Liceul economic și de contabilitate nr. 1 din Iași, la câteva constatări pe care le vom relata și comenta mai jos. Sînt probleme care privesc viitorul învățămîntului de specialitate în general și a celui economic în-deosebi, probleme care în final se vor răsfrînge asupra nivelului de pregătire al elevilor.

I. Proiectele noilor planuri de învățămînt prevăd o creștere substanțială a orelor la disciplinele de cultură generală în detrimentul celor de pregătire de specialitate economică și tehnică, operațiune care s-a produs, de altfel, în ultimii ani de mai multe ori, ceea ce a condus la o micșorare îngrijorătoare a numărului de ore de la disciplinele de specialitate economică și tehnică care au ca obiectiv prioritar pregătirea teoretică și practică a viitorului specialist de nivel mediu din economie.

Prezentăm mai jos, în procente, raportul dintre orele de cultură generală, specialitate economică și tehnică și de practică pentru tipul de liceu economic și de drept administrativ existent în actualele proiecte ale planurilor de învățămînt :

Clasa	Cultură generală	Specialitate economică și tehnică	Practica în producție
IX	57,2%	13,8%	29 %
X	59 %	14 %	27 %
XI	49,3%	16,3%	34,4%
XII	48,2%	20,9%	30,9%

Analizînd datele de mai sus, respectiv raportul orelor de cultură generală față de cele de specialitate economică și tehnică, precum și a orelor de specialitate față de cele de practică în producție, rezultă câteva concluzii ce merită a fi subliniate.

— S-au introdus la clasa XII-a douăzeci și patru de ore de Genetică și evoluționism care ar putea figura ca o temă distinctă într-un an de studiu la disciplina Biologie, iar orele eliberate astfel ar putea fi consacrate obiectelor de strictă specialitate.

— S-au introdus la clasa XI-a 25 ore de Geografia mediului înconjurător, studiu care, de asemenea ar putea figura cu un număr redus de ore la Geografia economică și a populației la clasa a X-a.

— Se prevăd în cei patru ani de studii 359 ore de fizică și respectiv 306 ore de chimie față de numai 303 ore de contabilitate și mecanizarea lucrărilor de evidență și calcul și respectiv 252 de ore de merceologie și tehnica vînzării, obiecte care asigură, de fapt pregătirea profesională a viitorilor absolvenți. Or, ținînd seama de cerințele ce stau în fața unui economist sau contabil cu pregătire medie, orele de specialitate sînt absolut insuficiente pentru asigurarea unei temeinice pregătiri profesionale.

*) Prof. Alajbeigovici Emil, prof. Burgă Nicolae, prof. Bolohan Filip, prof. Blumenfeld Maria, prof. Ciuchi Cornelia, prof. Cozma Elena, prof. Cozma Petre, prof. Cianga Gheorghe, prof. Giurgea Doina, prof. Hotca Ioan, prof. Macovei Valeria, prof. Ripă Corina, prof. emerit Tufescu Mihai, prof. Vorobchievici Șt.

Pentru corespondență și dactilografie sînt prevăzute doar 27 de ore pentru clasa a IX-a, număr de ore total insuficient pentru dobîndirea unor deprinderi de către viitorul lucrător economist și respectiv din administrația de stat, care trebuie să știe să-și bată singur și rapid lucrările la mașina de scris (în planul de învățămînt precedent disciplina figura și în clasa a X-a).

— Disciplina drept și legislație economică care figura în precedentul plan la clasa a X-a, XI-a și a XII-a a rămas în noile planuri sub denumirea de „Elemente de drept și etică profesională” la clasele a X-a și a XI-a. Rezultă că la liceele economice nu se vor mai preda noțiuni de legislație economică, care sînt stringent necesare celor ce lucrează în economie, în timp ce noțiunile de legislație economică figurează în cadrul disciplinei „Organizarea unității și legislația economică” pe bună dreptate la toate liceele industriale, pînă chiar și la liceele de matematică și fizică.

— La profilul drept administrativ s-a eliminat total statistica de la clasa a XII-a, deși este știut că lucrătorii din administrația de stat folosesc foarte mult în lucrările lor evidența statistică.

— S-au eliminat din planurile de învățămînt o serie de discipline ca : Analiza activității economice a întreprinderilor, Comerț exterior ș.a., care aveau rolul de a completa cultura de specialitate economică a viitorilor economiști.

— La profilul de alimentație publică s-a eliminat total disciplina Drept și etică profesională, ca și cînd lucrătorii din acest sector n-ar avea nevoie de noțiuni de drept, de etică profesională.

— În ceea ce privește orele de practică în producție apreciem că pentru tipul de licee economice și de drept administrativ fondul total de 1620 ore, din cei patru ani, este mult prea mare, în comparație cu fondul de timp afectat pregătirii de specialitate la materii cum sînt contabilitatea, corespondența, statistica, mecanizarea lucrărilor de evidență și calcul, merceologie, materii cu pregnanță și multiple activități de practică profesională de specialitate strict necesare însușirii profesiei. Dacă la alte tipuri de licee acest număr de ore de practică se justifică, la tipul nostru de liceu este prea mare ținînd seama că în-deosebi la clasele treptei a II-a în unitățile respective nu li se încredințează elevilor practicanți lucrări în specialitate, că în cele mai multe cazuri practica are un caracter observator sau formal, elevii fiind folosiți la o serie de activități de importanță minoră, care nu au nici o legătură cu viitoarea lor calificare de contabil, merceolog, statistician, planificator etc. Considerăm că la treapta a II-a 75% din fondul de ore să fie destinate aplicațiilor practice efectuate în școală sub îndrumarea profesorilor de specialitate și numai 25% în producție. În școală aceste ore ar avea ca obiective lucrări de evidență mecanizată, de analiză a activității economice a întreprinderilor, efectuarea de calcule de eficiență.

În concluzie la această problemă, propunem realizarea proporției dintre orele de cultură generală și cele de pregătire economică și tehnică de specialitate a orelor de practică în producție și de practică profesională în școală și lichidarea neajunsurilor semnalate.

II. O a doua problemă pe care dorim să o sesizăm este aceea a perioadei de aplicare a acestor proiecte, care după îmbunătățirile ce li se vor aduce vor fi aprobate de Congresul Educației și Învățămîntului. Ne punem întrebarea: De ce nu se aplică aceste planuri de învățămînt noi, claselor de început de ciclu, respectiv clasei a IX-a și a XI-a, urmînd ca restul claselor să continue școlarizarea pe baza planurilor folosite în anul școlar 1978/1979. Menționăm ca o consecință principală a aplicării mecanice a noilor planuri de învățămînt la toate clasele încă din acest an școlar faptul că elevii claselor a X-a și respectiv a XII-a vor fi lipsiți de volumul întreg de cunoștințe prevăzut de programele școlare

IN EDITURA Academiei Republicii Socialiste România a apărut recent cartea „Funcția cantității de informație în stabilitatea unui sistem social”, semnată de dr. Eugeniu Niculescu-Mizil.

Lucrarea este o operă originală de cibernetică aplicată la sociologie, mai exact o aplicație inedită a teoriei informației la structuri și fenomene sociale, la sistemele sociale, la unele procese economice, tehnice, tehnologice etc., care se desfășoară în mediile sociale. Intervenind cu o viziune proprie, particulară, autorul reliefează o serie de aspecte noi cu privire la rolul și importanța creșterii cantității și calității informației în funcționarea și dezvoltarea stabilă a sistemelor sociale, evidențiind și modul în care activitățile decizionale, de modelare, de planificare și de prognoză, conjugate cu elementele specifice de bază și suprastructură ce caracterizează orice sistem social, precum și cu efectele legităților particulare ce acționează în cadrul fiecărui sistem social pot, de la caz la caz, să genereze cantități mai mari sau mai mici de informații.

Situându-se pe o poziție materialist-dialectică autorul demonstrează pe baze fundamentate științifice că, dacă, în societatea bazată pe proprie-

*) EUGENIU NICULESCU-MIZIL : Funcția cantității de informație în stabilitatea unui sistem social, Editura Academiei R.S.R., București, 1979, p. 148.

tate socialistă asupra mijloacelor de producție, în mod obiectiv cantitatea de informație crește, tot în mod obiectiv, în societatea bazată pe forme de proprietate privată cantitatea de informație este, în mod cronic, insuficientă conducând la instabilitatea acestor sisteme (chiar și atunci când ele se dezvoltă; la funcționarea lor permanent

a lui Claude Shannon la de-

$$H = - \sum_{i=1}^n p_i \log p_i$$

terminarea aportului cantității de informație pe care forța de muncă la nivelurile: **total R.S.R., industrie și industrie chimică** o introduce în sistemul social, atât pe plan național cât și pe planul fiecăreia din cele patruzeci de en-

recenzăm rezidă și din faptul că ea elaborează „legea stabilității sistemelor cibernetice” evidențiind și existența unei discipline științifice noi, **sociomatematica**, rezultată atât din nivelurile înalte și din necesitățile dezvoltării sociale în general, cât și din implicațiile interdisciplinare și multidisciplinare pe care revoluția științifică și tehnică contemporană le-a adus. Activitățile de planificare și prognoză sînt prezentate de asemenea într-o manieră inedită prin care se demonstrează că aceste activități au rolul să furnizeze organismelor de conducere socială și economică „informație previzională” care să stea la baza deciziilor privind dezvoltarea viitoare cât mai armonioasă a sistemului social și a părților sale componente. În ultima parte a cărții autorul reliefează importanța excepțională a programelor partidului nostru și a planurilor noastre de dezvoltare pe termene mai scurte sau mai lungi în creșterea stabilă a sistemului nostru social.

Ținuta științifică riguroasă a lucrării recenzate este explicată și prin faptul că autorul ei este cunoscut și ca autor al unor alte lucrări științifice și didactice universitare în domeniul tehnicii și economiei industriale, economiei generale, organizării și conducerii economiei, ciberneticii teoretice, tehnice, economice și sociale, informaticii și cercetărilor operaționale.

Mihail FLORESCU

CIBERNETICA APLICATĂ LA SOCIOLOGIE

perturbată, fapt ce contribuie în ultimă instanță și la autodistrugerea lor.

Lucrarea recenzată anunță o serie de categorii noi, originale, legate de teoria informației, fundamentându-le sub formele: **cantitatea de informație necesară, cantitatea de informație optimă, cantitatea de informație excesivă și cantitatea de informație insuficientă.**

Este interesantă aplicația calculului entropic al forței de muncă în R.S.R. prin care autorul demonstrează, pentru prima oară în literatura de specialitate, posibilitatea aplicării formulei clasice a entropiei

tități teritoriale ale țării. Originalitatea acestei aplicații rezidă și din faptul că autorul nu utilizează o bază de calcul cu valori probabilistice, așa cum se întâmplă de obicei atunci când se aplică formula clasică de calcul a lui Shannon, ci una cu valori statistice.

Aplicația scoate în evidență importanța și sub aspect informațional pe care forța de muncă din industria chimică o are, alături de întreaga forță de muncă din industrie în general și din întreaga economie, la creșterea stabilă a sistemului nostru social-economic. Originalitatea și valoarea științifică a cărții pe care o

la disciplinele de învățămînt ce figurau în planurile precedente pe doi ani de studii. Astfel :

— la Corespondență și dactilografie elevii au învățat doar prima parte a materiei în clasa a IX-a, în clasa a X-a neapărînd obiectul nu îl vor mai continua.

— La fel la Drept și legislația economică la clasa a XII-a (au făcut doar jumătate de programă în clasa a XI-a).

— Clasa a XII-a cu profil drept administrativ a rămas cu materia pe jumătate la Drept civil, Drept administrativ și nu mai face deloc Statistică.

Credem că este o situație cu totul nejustă a-i lipsi pe elevii unei promoții de cunoștințele strict necesare activității lor viitoare, de cunoștințe de specialitate teoretice și practice.

Propunem aplicarea noilor planuri de învățămînt îmbunătățite în spiritul sugestiilor de mai sus numai la clasele a IX-a și a X-a. Această propunere, de altfel, este și în spiritul art. 167 din Legea Educației și învățămîntului care menționează următoarele: „Planurile de învățămînt pentru învățămîntul de toate gradele se elaborează cu participarea largă a cadrelor didactice din învățămîntul superior, liceal și din celelalte forme de învățămînt, a specialiștilor din producție, cercetare, proiectare și din alte sectoare ale activității sociale și se supun dezbaterii și aprobării Congresului Educației și învățămîntului. Planurile de învățămînt aprobate de Congres vor fi valabile cel puțin pe durata unui ciclu de învățămînt, iar modificarea acestora se va putea face cu cel puțin un an înainte de aplicarea lor.”

Avînd în vedere că toți purtăm responsabilitatea întoc-

mirii unor planuri de învățămînt cît mai bune, nu putem sta pasivi la apariția în actualele proiecte a unor erori de principiu.

La îmbunătățirea acestor planuri de învățămînt pentru tipul de licee economice și de drept administrativ trebuie să pornim de la cîteva realități verificate de viață. Dintr-o sută de absolvenți al liceului economic și de drept administrativ, 20—25 intră la facultate (Științe economice și Drept) restul mergînd în producție.

Este foarte bine și sîntem de acord că absolventul liceului să fie cult, să cunoască tainele științelor fundamentale, dar tot atât de bine, dacă nu și mai bine, trebuie să fie pregătit teoretic și practic în disciplinele specifice muncii de lucrător economist, cu atât mai mult cu cît, perioada de acomodare cu problemele specifice se micșorează mereu, unitățile economice avînd pretenții mari și imediate, după repartizare, în ceea ce-i privește pe absolvenți

Experiența îndelungată a colectivului profesorilor de specialitate din liceul nostru, verificată în practică prin nenumăratele serii de absolvenți pe care i-am dat economiei, atestă în mod incontestabil adevărul că numai aplicîndu-se un plan de învățămînt echilibrat ca pondere între disciplinele de cultură generală și cele de specialitate și între orele de practică în școală (cabinete școlare) și cele din întreprinderi pot fi create cadre foarte bine pregătite din toate punctele de vedere.

În încheiere, colectivul ce semnează prezentele propuneri așteaptă cu încredere rezolvarea favorabilă a problemelor învățămîntului liceal economic, țînînd seama de exigențele tot mai mari pe care le ridică saltul calitativ pe care urmează să-l realizeze economia noastră națională.

PROBLEMELE cu privire la fenomenul subdezvoltării, a descifrării cauzelor care au generat această situație, precum și a căilor și modalităților de lichidare a rămăniilor în urmă a țărilor în curs de dezvoltare au fost și continuă să fie abordate în lucrările economiștilor și teoreticienilor latino-americani în strânsă legătură cu necesitatea programării dezvoltării economice și sociale. Însăși teoria dezvoltării economice bazată pe substituirea importului, elaborată de Raul Prebisch (Argentina) în urmă cu aproape trei decenii — teorie care a stat la baza strategiilor naționale de dezvoltare pentru cea mai mare parte a țărilor latino-americane în primul Deceniu al Națiunilor Unite pentru Dezvoltare — cerea, în vederea aplicării ei, o analiză profundă și lucidă a întregului proces de dezvoltare, prin construirea unor modele macro-economice, identificarea și stabilirea unor parametri în cadrul diferitelor variante ale creșterii, care să stea la baza coordonării ansamblului de activități economice la nivel național.

Conceptiile cu privire la programarea economică și socială care se regăsesc în studiile întreprinse de către specialiștii și teoreticienii latino-americani reuniți în Institutul latino-american de planificare economică și socială, poartă pregnant amprenta unor asemenea cerințe. Ele reflectă intenția de a încadra procesul dezvoltării într-un sistem coordonat care să asigure realizarea unui echilibru între necesitățile interne de dezvoltare și posibilitățile existente pe plan intern și extern. Proiecțiile macro-economice elaborate în perioada anilor '50 și '60 se sprijină pe ipoteza cu privire la evaluarea raportului produs-capital pe

CONCEPȚII ȘI ORIENTĂRI LATINO-AMERICANE CU PRIVIRE LA PLĂNIFICAREA DEZVOLTĂRII ECONOMICO-SOCIALE (II)

ansamblul economiei naționale și în principalele sectoare productive. Asemenea lucrări elaborate de economiști de prestigiu printre care Gonzalo Martiner, Hector Soza Valderrama, Milton Santos, Celso Furtado ș.a. încearcă să formuleze unele proiecții referitoare la diferite aspecte ale activității economice. Astfel, proiecțiile cu privire la capacitatea de import în funcție de disponibilitățile financiare, care rețin atenția, au la bază diferite ipoteze: creșterea P.I.B., încasările din export, evoluția prețurilor de export, estimări cu privire la elasticitatea veniturilor la principalele articole de consum în cadrul unor scheme de repartitie a veniturilor¹⁾, ș.a. Ideea care se desprinde din aceste studii și analize este aceea că pe măsura creșterii responsabilităților economice ale statului, programarea economică și socială la nivel macro-economic și pe

sectoare de activitate devine imperios necesară. În viziunea mai sus amintităilor economiști o asemenea acțiune, se izbește însă de insuficiența resurselor financiare disponibile, de incapacitatea practică a sistemului financiar de a constitui unul din mijloacele principale ale statului de prelevare a resurselor pentru dezvoltare. „Adoptarea de planuri de dezvoltare implică aproape obligatoriu, un efort sporit pe linia creșterii capitalului, adică o sporire a ratei de acumulare” sublinia în această direcție Celso Furtado²⁾. De aici și concluzia cu privire la necesitatea unor reforme economice și fiscale care să permită statului să-și exercite cu adevărat funcțiile sale privind dezvoltarea economico-socială națională.

Recunoscind meritele specialiștilor și teoreticienilor latino-americani în elaborarea unor studii și proiecții referitoare la metodologia și tehnica de planificare, studii care au stat la baza primelor încercări de programare economică și socială, în continentul latino-american, Celso Furtado subliniază, totodată, importanța deosebită pe care o are stabilirea justă a obiectivelor și a indicatorilor de plan pentru buna desfășurare a procesului de dezvoltare. El sesizează astfel, interferența și intercondiționarea care există între obiectivele de perspectivă și planurile și politicile elaborate pe termen scurt și mediu, în concepția economistului amintit, ignorarea acestora ducând la apariția unor grave dezechilibre în economie.

Un aspect deosebit de important care se regăsește în studiile economiștilor și teoreticienilor latino-americani este

FIȘE

DUMITRU OZUNU • EMIL POP

educație și profesii

● ÎN EDITURA Politică a apărut volumul „Educație și profesii”, lucrare semnată de Dumitru Ozunu și Emil Pop. Această carte se înscrie în seria largă de lucrări ce investighează relațiile complexe care se toromeză între activitatea instructiv-educativă și celelalte domenii ale vieții sociale, ce relevă afirmarea tot mai puternică a învățămîntului ca forță de producție a societății, ca factor de progres. Volumul de față surprinde

cu deosebire efectele revoluției științifice și tehnice asupra procesului de pregătire școlară și profesională a populației. Este evidențiat în acest context rolul pe care orientarea profesională este chemată să-l joace în realizarea integrării socio-profesionale optime, modalitățile de formare la tinăra generație a unei atitudini înaintate față de muncă, ca o cerință a pregătirii profesionale temeinice. Autorii lucrării imbină analiza unor elemente de ordin psihologic — de exemplu motivația — cu evidențierea aportului structurilor școlare, îndeosebi liceul, și al factorilor politico-educativi — organizația de tineret — la asigurarea concordanței dintre pregătirea profesională și cerințele economiei românești prezente și de perspectivă.

Societatea generației o patra

PUBLICAȚIA Economic Impact inserează în ultimul său număr, (3/1979) un studiu cu titlul de mai sus semnat de Joseph A. Calianno Jr. Autorul urmărește fenomenul de îmbătrânire a populației americane în ultimele decenii, perspectivele sale de

evoluție precum și efectele acestui proces pe plan economic și social. Sperația la viață în S.U.A. arată autorul, a crescut cu circa 10 ani din 1940 — la 69 de ani pentru bărbați și 77 pentru femei — și are tendința de creștere în continuare; totodată, generația de copii născuți imediat după război, mult mai numeroasă decât cele care au urmat, va ajunge, după anul 2000, la o vîrstă înaintată. Concomitent cu aceasta se înregistrează tendința populației active de a se pensiona mai repede, ceea ce modifică substanțial raportul dintre persoanele active și cele care s-au retras din activitate: de la șase la unu în acest moment, se va ajunge la circa trei la unu în anul 2030.

După J. A. C. Jr. o primă consecință a acestei evoluții demografice o reprezintă creșterea cheltuielilor societății destinate populației vîrstnice (în anii 2010 — 2025 se estimează ca acestea vor reprezenta 10% din P.N.B.), ceea ce afectează, într-o măsură, posibilitățile de susținere a noilor generații, a căror pondere se află în scădere: de la 40% în 1960, populația sub 20 de ani, la 30% în 1979 și, probabil, la

27% în 2025. De mare însemnătate pentru perspectivă, subliniază autorul, se relevă a fi modul cum sînt repartizate fondurile respective. Sistemul de asigurări sociale trebuie instituit ca un sistem rațional, alcătuit în conformitate cu dinamica necesităților umane, și nu ca un sistem cu oameni care cîștigă și care pierd.

DEZVOLTAREA DEMOCRATIEI SOCIALE

● PROBLEMATICA complexă a perfecționării democrației socialiste, opțiune fundamentală a politicii partidului de conducere a întregii activități economico-sociale, constituie obiectul a numeroase investigații concrete și

cel al abordării planificării, alt din punct de vedere economic, cit și din punct de vedere social. Dacă pînă nu de mult, în viziunea gânditorilor latino-americani, problema creșterii economice ca obiectiv central al strategiilor naționale de dezvoltare se situa pe prim plan, activitatea de planificare trebuind să se limiteze la fixarea unor obiective și indicatori ai creșterii economice (bugete-program, planuri de venituri și cheltuieli publice ș.a.), treptat, aceștia se conving tot mai mult de faptul că obiectivele economice nu mai pot fi izolate de contextul lor social în care se desfășoară. Asemenea viziuni, care au făcut obiectul unor conferințe și colocvii cu caracter internațional¹⁾, sînt tot mai des întîlnite în studiile gânditorilor latino-americani.

„Planificarea actuală — remarcă astfel Enrique Penalosa (Columbia) — se bazează pe un agregat de creșterea sectorială în cadrul căruia se acordă prioritate sectoarelor celor mai productive din punct de vedere cantitativ, fără a ne ocupa de celelalte aspecte, respectiv de cele legate de problemele sociale, de mediu sau de necesitatea unui mai bun echilibru regional²⁾. Considerînd că o veritabilă dezvoltare se situează dincolo de creșterea P.I.B. sau a producției însăși, Enrique Penalosa optează astfel pentru o planificare care să combine aspectele economice și sociale, atît pe ansamblul economiei naționale, cit și la nivel regional sau teritorial. În optica autorului o asemenea abordare a conceptului de planificare a dezvoltării va trebui să țină seama nu numai de aspectele economice, ci și de

problemele creșterii și repartitiei demografice, de satisfacerea nevoilor minime ale maselor, respectiv de cele sociale. Numai o asemenea planificare este considerată realistă, servind cu adevărat scopului pentru care a fost concepută.

Abordarea conceptului de planificare și prin prisma aspectului social este prezentă în numeroase alte lucrări ale economiștilor și teoreticienilor latino-americani. Pornind de la ideea potrivit căreia „creșterea economică organizată și orientată prin planificare apare ca o condiție necesară, dar nu suficientă pentru a asigura progresul social”, Fernando Fernandez consideră că „planificarea însăși determină, voit sau nu, condițiile unui asemenea progres”. În concepția autorului, în condițiile recunoașterii unanime a planificării „ca parte integrată a procesului de dezvoltare” al cărui obiectiv este omul și nevoile sale, absența din planificare a obiectivului social este de neconceput, scopul unui plan de expansiune trebuind să fie în mod obligatoriu „îmbunătățirea condițiilor de viață ale indivizilor și ridicarea nivelului lor de cultură și demnitate³⁾. Aceași idee se regăsește, dealtfel, în lucrări aparținînd unor economiști și teoreticieni de prestigiu internațional — printre care Jan Tinbergen care, preocupat de latura socială a planificării dezvoltării, consideră că „alegerea instituțiilor și instrumentelor unei politici social-economice (de planificare), ca și optimul aplicării acesteia, trebuie să se bazeze pe finalitatea scopului,

respectiv pe „maximizarea bunăstării umane⁴⁾. Aceasta presupune, în viziunea autorului, planificarea unor aspecte sociale cum sînt: sănătate, educație, asistență socială, condiții de locuit ș.a.

Sînt abordări conceptuale cu privire la planificarea dezvoltării economice și sociale care demonstrează preocuparea economiștilor și teoreticienilor pentru găsirea unor soluții cit mai corespunzătoare problemelor dezvoltării, cu care sînt confruntate în mod direct țările în curs de dezvoltare; în acest cadru, planificarea este tot mai mult considerată ca un instrument indispensabil în eforturile de lichidare a rămînerii în urmă, de realizare a progresului economic și social.

Marina RUDĂREANU

¹⁾ Vezi Gonzalo Martiner: „Planification y presupuestos por programas”, Mexico, 1967 și Hector Soza Valderrama: „Planification del desarrollo industrial”, CEPAL y el analisis del desarrollo latino-americano”, 1963.

²⁾ Celso Furtado: „Planification et reforme de structures en Amerique Latine”, in Archives europeennes de sociologie”, vol. XI, 1970.

³⁾ Vezi, de exemplu, Conference Internationale de Service Social, Commission I „Processus et methodes de planification pour chaque des etapes du developpement”, Stuttgart 1963; Athenes 1964, in „Tiers Monde” nr. 49/1972, p. 187—191.

⁴⁾ Enrique Penalosa: „Necesite d'un nouveau modele de developpement”, in „Finance et Developpement” vol. 13, martie 1976.

⁵⁾ Fernando Fernandez: „La Integracion de los factores sociales en la planificacion economica”, in „Nuestro Tiempo” nr. 26, vol. XXII, 1964.

⁶⁾ Jan Tinbergen: „Les aspects sociaux de la planification economique” (XII e Conference Internationale de Service Sociale, Athenes, 1964).

elaborate teoretice. Între acestea se înscrie de dată recentă și lucrarea semnată de Marin Neagu de la Academia „Ștefan Gheorghiu” — „Dezvoltarea democrației socialiste”, apărută la Editura Politică. Volumul debutează cu analiza conceptului de democrație. Este urmărită în continuare relația dintre democrație și partidele politice, sînt evidențiate particularitățile acestei relații în condițiile orînduirii capitaliste, în condițiile orînduirii noi, eliberată de exploatare — socialismul precum și aspectele specifice pe care acest raport general le îmbracă în țara noastră.

Esența democrației socialiste, afirmă autorul, este însăși participarea maselor la conducerea societății. Un loc deosebit în analiza formelor de manifestare a democrației socialiste este consacrat autoconducerii, pîrghie de bază în perfecționarea continuă a activității economico-sociale, în aplicarea noului mecanism economico-financiar. Relevînd că democrația socialistă reprezintă temeiul sigur, unicul în măsură să confere realitate idealurilor seculare ale umanității, de egalitate, dreptate și

echitate socială, de împlinire a personalității, volumul consacră ultimul capitol caracterului original al concepției P.C.R. cu privire la făurirea și dezvoltarea democrației socialiste în țara noastră.

Relația prognoză-știință

ÎN articolul Vseobecné problémy spoločenského prognózovania (Probleme generale ale prognozării sociale), publicat în revista cehoslovacă EKONOMICKÝ ČASOPIS (nr. 7/1979), Jozef Markuš examinează evoluția prognozării științifice și motivele interesului crescînd față de aceasta. Motivul esențial — după opinia autorului — îl constituie faptul că, în condițiile accelerării mutațiilor social-economice și ale accentuării complexității fenomenelor sociale, cunoașterea dezvoltării pe termen lung a proceselor-cheie din economie reprezintă una din premisele succesului deciziilor și măsurilor adoptate în mod curent.

Analizînd relația dintre activitatea de prognozare și cea științifică, J. M. subliniază atît legătura organică care trebuie să

existe între prognoză și știință, cit și trăsăturile care le deosebesc, îndeosebi ca efect al abordării diferențiate a fenomenului incertitudinii. Astfel, prognoza nu se poate întemeia numai pe cunoștințe precise sau verificate pe baza experimentării științifice, ea trebuie să se sprijine de asemenea pe inspirație, inventivitate, fantezie creatoare etc. În ceea ce privește rolul prognozării în cadrul economiei socialiste planificate, J. M. conchide că importanța ei se manifestă îndeosebi în domeniul determinării planice a condițiilor și interdependențelor pe termen lung ale dezvoltării societății socialiste.

Valența educative ale informației

SUB TITLUL „L'utilisation des media legers dans le tiers monde: un point de vue” (Utilizarea mijloacelor de comunicare ușoare în lumea a treia: un punct de vedere) revista „Problèmes économiques din 22 august a.c. publică un articol semnat de Josiane Jonet apărut recent în REVUE TIERS MONDE. Autoarea pornește de la constatarea că începînd cu anii 1970

FIȘE

mijloacele de comunicare ușoare — aparatul de proiecție, magnetofonul etc. — au dobîndit un larg teren de aplicare în țările în curs de dezvoltare. Specific pentru răspîndirea mijloacelor de comunicare respective în aceste state este utilizarea lor nu de către individ ci cu deosebire de un grup sau o comunitate locală, mai ales din mediul rural, asigurîndu-se deopotrivă stimularea spiritului colectiv și educarea populației, creșterea nivelului său de cunoștințe. Autoarea remarcă faptul că aportul pozitiv al mijloacelor de comunicare ușoare — evidențiat, de exemplu, prin experimente întreprinse în comunități rurale din Peru, India, Tanzania — este limitat de o serie de factori: lipsa de receptivitate a autorităților locale, subordonarea conținutului informațional celui pe care îl promovează mass-media, dependența tehnologică și în acest domeniu de țările industrializate etc.

Sesiunea anuală F.M.I. — B.I.R.D. de la Belgrad

ÎN DEZBATERE, PRINCIPALELE PROBLEME ALE SITUAȚIEI ECONOMICE ȘI FINANCIARE INTERNAȚIONALE

ÎN PERIOADA 30 septembrie — 5 octombrie 1979 s-a ținut la Belgrad sesiunea anuală reunită a Fondului Monetar Internațional și Băncii Internaționale pentru Reconstrucție și Dezvoltare (Banca Mondială), precum și reuniunile celor două organe de lucru ale acestor organisme: Comitetul interimar (al F.M.I.) și Comitetul dezvoltării (al F.M.I. și B.I.R.D.). Conform tradiției, sesiunile F.M.I.—B.I.R.D. își mută sediul din trei în trei ani de la Washington într-un oraș situat prin rotație pe un alt continent decât cel american. Faptul că în acest an lucrările sesiunii s-au desfășurat în modernul complex „Sava” din capitala iugoslavă are o semnificație care depășește simpla regulă a rotației internaționale: este pentru prima oară când cele două organisme O.N.U. specializate în problemele valutar-financiare internaționale și-au ținut adunările generale într-o țară socialistă.

În fiecare an, prezența delegațiilor dintr-un mare număr de state (în acest an: 138) este folosită pentru organizarea în aceeași perioadă a altor reuniuni financiare internaționale. Astfel, la Belgrad a avut loc la 29 septembrie reuniunea miniștrilor de finanțe din țările în curs de dezvoltare membre ale Grupului celor 77. Această reuniune a examinat și aprobat proiectul „Programului de acțiune privind reforma monetară internațională”, elaborat de Grupul celor 24, care constituie organul Grupului celor 77 pentru studierea problemelor monetare internaționale. Acest program a fost înaintat ca document sesiunii F.M.I. — B.I.R.D.

Punctele principale înscrise pe ordinea de zi a sesiunii au fost: rapoartele anuale ale F.M.I. și B.I.R.D.; raportul Comitetului interimar; raportul Comitetului dezvoltării și raportul privind dezvoltarea în lume; aprobarea dărilor de seamă financiare ale F.M.I. și B.I.R.D. pe anul expirat.

Sesiunea a fost deschisă de președintele Iosip Broz Tito care, în alocuțiunea sa, a subliniat necesitatea unei reforme a sistemului monetar-financiar internațional în contextul noii ordini economice mondiale.

Rapoartele cu privire la starea economică

RAPORTUL F.M.I. analizează principalele aspecte ale evoluției economice, financiare și monetare internaționale, constatând că în anul 1978 s-a realizat un progres minim în soluționarea problemelor fundamentale care confruntă omenirea și că aprecierile optimiste exprimate la sesiunea precedentă nu s-au confirmat decât în parte. Dacă cererea internă în câteva țări industrializate a crescut, în schimb inflația și șomajul în cele mai multe state membre sînt „mult prea mari”. În primul semestru 1979 s-a constatat o nouă accelerare a inflației.

Un alt fenomen îngrijorător îl constituie ascensiunea deficitelor balanței de plăți a țărilor în curs de dezvoltare neexportatoare de petrol. Acestea, pe de o parte, își văd limitate posibilitățile de export spre țările dezvoltate, ca urmare a stagnării economice din Occident, iar pe de altă parte trebuie să facă față unei scumpiri a mărfurilor industriale pe care și le procură din țările dezvoltate. Ca urmare, multe din țările rămase în urmă nu-și pot îndeplini programele de dezvoltare, deoarece nu au cu ce plăti importurile corespunzătoare de mărfuri și servicii.

Șomajul ridicat din majoritatea țărilor industrializate este pus pe seama faptului că, cu excepția S.U.A., aceste țări au avut începînd din 1976 un ritm de creștere economică prea slab, astfel încît n-au fost capabile să absoarbă oferta de forță de muncă de pe piață, deși productivitatea a sporit mult mai puțin decât în deceniul '60.

Majorarea din 1979 a prețului petrolului se va manifesta negativ asupra ratei inflației și asupra conjuncturii economice din țările importatoare de petrol. Raportul F.M.I. consideră că este de cea mai mare importanță reorientarea politicii economice a acestor țări în sensul economisirii de energie și utilizării altor surse energetice decât hidrocarburi. Ambele presupun o politică de prețuri realistă în sectorul energiei. Țările importatoare de petrol mai au sarcina dificilă de a limita efectul indirect al creșterii prețului petrolului asupra nivelului general al prețurilor, în vederea evitării sau restrîngerii mișcărilor so-

cială pe care le declanșează scăderea nivelului de trai. Se mai menționează că multe țări importatoare de petrol își vor vedea situația balanței de plăți înrăutățindu-se.

În analiza problemelor economice de fond, raportul F.M.I. atrage atenția asupra unui fapt care în Occident este în general trecut sub tăcere și anume că încă înainte de majorarea abruptă a prețului petrolului din 1979 erau vizibile fenomenele îngrijorătoare ale inflației ridicate, ritmului foarte lent de creștere economică, slabei utilizări a capacităților de producție, instabilității cursurilor valutare, situației grele a țărilor în curs de dezvoltare neexportatoare de petrol, rolului crescînd al măsurilor protecționiste impuse de țările dezvoltate. Raportul lasă să se înțeleagă că actualul climat de incertitudine anunță o perioadă de grave tensiuni în economia mondială și că soluțiile vor depinde în mod hotărîtor de evoluția politicii economice interne a țărilor industrializate.

În ce privește relațiile monetare internaționale, raportul arată că modul în care au evoluat cursurile valutare în cele mai importante țări industrializate a făcut să apară în ultimii doi ani critici la adresa sistemului flotării, generalizat în Occident din 1973 încoaace. Se admite — afirmă raportul — că în condițiile date, flexibilitatea cursurilor a contribuit la echilibrarea balanțelor de plăți, însă ceea ce se poate obține pe această cale are limite. Experiența cu cursurile flotante a dus în unele țări la părerea că flotarea necontrolată poate deveni un factor de instabilitate, că este necesară o influență mai accentuată a statului asupra acestor cursuri și că fără ordine în economie și finanțe nu se poate organiza un sistem de cursuri stabile (opinie nouă în Occident, unde se considera că flotarea constituie un panaceu economic). Crearea sistemului monetar vest-european și intervențiile mai accentuate ale S.U.A. și Canadei pe piețele valutare reflectă această modificare a concepțiilor occidentale despre flotare. Raportul F.M.I. mai afirmă în această ordine de idei că în lume se întărește conștiința că inflația ducă nu numai la instabilitate ci, în perspectivă, și la frînarea creșterii economice și a posibilităților de utilizare a forței de muncă. Aceasta reprezintă un pas înainte pe calea realizării unui sistem monetar internațional mai stabil, știut fiind că teza curentă în Occident este aceea a inflației ca stimulent al creșterii economice.

Cifrele prezentate în raport exprimă contradicțiile existente între țările industrializate, precum și între acestea și țările în curs de dezvoltare. Excedentul balanțelor de plăți ale grupului țărilor industrializate, de circa 17 miliarde dolari S.U.A. în 1978, contrastează cu deficitul țărilor în curs de dezvoltare neexportatoare de petrol de 31 miliarde dolari. În același timp, față de un deficit de peste 34 miliarde dolari înregistrat în S.U.A., alte țări ca R.F.G. și Japonia au realizat excedente de peste 25 miliarde dolari. Excedentul principalelor țări producătoare de petrol, care a fost de 68 miliarde dolari în 1974, a scăzut la 6 miliarde dolari în 1978. În urma recentelor majorări ale prețului petrolului, aceste țări vor realiza, la nivelul vânzărilor din 1978, încasări suplimentare de circa 75 miliarde dolari.

Concluzia generală a raportului este că tabloul economiei mondiale reflectă o deteriorare, că prioritatea absolută aparține luptei contra inflației, măsurilor referitoare la energie și deschiderii piețelor din țările industrializate pentru importuri, în special din țările în curs de dezvoltare.

Raportul Băncii Mondiale arată că în actualele condiții ale economiei mondiale, ale producției și consumului de energie, ale fluxurilor de capital și datoriei externe, posibilitățile de finanțare ale grupului sînt prea limitate și se consideră că rolul acestor organisme în finanțarea dezvoltării trebuie să crească. În acest scop se propune majorarea capitalului Băncii Mondiale (cea mai mare din istoria Băncii) de la 41 la 89 miliarde dolari și reconstituirea fondurilor Asociației Internaționale pentru Dezvoltare (care finanțează în condiții foarte avantajoase țările cele mai sărace).

Analizînd datoria publică externă, raportul Băncii Mondiale arată că la finele anului 1977, datoria cumulată a 96 de țări în curs de dezvoltare neproducătoare de petrol a crescut cu 50 miliarde dolari (21%) față de anul 1976, ajungînd la totalul de 285 miliarde dolari. Se mai arată că în anul financiar 1978-1979, grupul Băncii Mondiale a acordat împrumuturi în sumă de 10,5 miliarde dolari.

Comitetul interimar

COMITETUL interimar al F.M.I. pentru problemele sistemului monetar internațional a înscris pe ordinea de zi a reuniunii sale, pe lângă discuțiile privind situația economică mondială și măsurile necesare pentru realizarea stabilității monetare internaționale, problema înființării Contului de substituție.

Această problemă a făcut în prealabil obiectul unor vii discuții în Consiliul directorilor executivi ai F.M.I. și între acest consiliu și autoritățile americane. Este vorba, așa cum s-a mai arătat în paginile Revistei economice („Glosarul” din nr. 39 și 40/1979), despre crearea unei posibilități pentru țările membre și nemembre ale F.M.I. de a preschimba prin intermediul contului, în anumite condiții, o parte din disponibilitățile lor valutare oficiale, îndeosebi de dolari S.U.A., primind în locul valurilor titluri de credit asupra Contului, exprimate în D.S.T. La Belgrad s-a ajuns numai la o înțelegere de principiu cu privire la înființarea Contului de substituție, având în vedere că nu au fost încă elucidate toate aspectele tehnice cu privire la funcționarea acestui Cont și nici consecințele lui asupra relațiilor valutare internaționale.

Comitetul Dezvoltării

DISCUȚIILE s-au concentrat asupra Raportului pe 1979 privind dezvoltarea în lume și asupra fluxului de resurse spre țările în curs de dezvoltare.

Materialele care s-au pus în discuție relevă că obiectivul central al dezvoltării trebuie să fie accelerarea creșterii economice și atenuarea sărăciei „absolute”. S-a insistat îndeosebi asupra creării de noi locuri de muncă, întrucât pînă la sfîrșitul acestui secol țările în curs de dezvoltare vor avea o populație activă cu peste 500 milioane de oameni mai mult decît în prezent, asupra industrializării și urbanizării, asupra instaurării unui climat internațional mai favorabil schimbului economic, fluxurilor de capital și punerii în valoare a resurselor energetice. S-a subliniat că, chiar în condițiile unor ritmuri de creștere de 5-6,6% anual (neatinse în prezent), sărăcia absolută va continua să afecteze în țările în curs de dezvoltare, pînă la sfîrșitul acestui secol, o populație evaluată între 300 și 700 milioane de oameni. S-a mai subliniat că 50% din datoria externă pe termen mediu și lung a țărilor în curs de dezvoltare la sfîrșitul anului 1977 a devenit sau va deveni exigibilă în perioada 1978—1982 și că sînt absolut necesare inițiative pe plan internațional de ameliorare a structurii datoriei.

În scopul creșterii fluxului de resurse spre țările în curs de dezvoltare s-au făcut următoarele propuneri: îndeplinirea obiectivului fixat de O.N.U., privind transferul sub formă de ajutor public pentru dezvoltare a procentului de 0,7% din P.N.B. al țărilor dezvoltate; sporirea ajutorului public pentru dezvoltare din partea țărilor membre O.P.E.C. care în perioada 1975—1977 s-a menținut relativ constant la circa 5,5 miliarde dolari anual; folosirea mai activă și coordonată a finanțării efectuate de F.M.I., B.I.R.D. și băncile regionale de finanțare a investițiilor, scăderea costului creditelor acordate țărilor în curs de dezvoltare cu venit mic pe locuitor, prelungirea duratei de rambursare a creditelor.

Reuniunea miniștrilor de finanțe din țările membre ale Grupului celor 77

ÎN CONFORMITATE cu hotărîrea luată la Arusha (februarie 1979) odată cu sesiunea de la Belgrad să se convoace o reuniune a miniștrilor de finanțe din țările aparținînd Grupului celor 77, la 29 septembrie a avut loc această reuniune, pe ordinea de zi fiind examinarea proiectului unui program de acțiune pentru realizarea reformei monetare internaționale, întocmit de experții Grupului celor 24. Proiectul supus examinării ajunge la concluzia că un sistem viabil care să sprijine dezvoltarea, utilizarea deplină a forței de muncă, expansiunea comerțului și în mod deosebit creșterea economică în țările subdezvoltate nu va putea fi organizat decît pe baza unor premise cum ar fi: combaterea dezechilibrelor structurale, adoptarea unui regim de cursuri valutare în măsură să promoveze stabilitatea, alocarea de resurse sporite pentru finanțarea dezvoltării, creșterea rolului țărilor în curs de dezvoltare în procesul de luare a deciziilor în problemele monetare internaționale etc. Ca urmare, Grupul celor 24 a propus, iar reuniunea miniștrilor de finanțe a aprobat un „program de acțiuni imediate” care cuprinde între altele: accelerarea și îmbunătățirea fluxului ajutorului acordat țărilor în curs de dezvoltare,

în condiții avantajoase; realizarea de urgență a reconstituirii fondurilor A.I.D.; acceptarea cit mai urgentă de țările membre ale Băncii Mondiale a deciziei privind majorarea capitalului băncii cu 48 miliarde dolari; creșterea alocărilor de D.S.T. convenite în cadrul F.M.I., coresponsător cu nevoile de lichiditate și de sporire a rezervelor valutare ale țărilor în curs de dezvoltare, inclusiv folosirea de D.S.T. pentru finanțarea dezvoltării; înființarea în cadrul F.M.I., a unei facilități de credit pe termen mijlociu pentru echilibrarea balanțelor de plăți, avîndu-se în vedere totodată subvenționarea dobînzii pentru țările subdezvoltate cu venit redus pe locuitor și îmbunătățirea condițiilor de acordare a creditelor în cadrul facilităților existente; punerea în aplicare a deciziei adoptate cu privire la cea de a VII-a majorare generală a cotelor de participare a țărilor membre la F.M.I.; înființarea în cadrul B.I.R.D. a unei facilități pe termen lung pentru finanțarea procurării de bunuri de investiții, la care să aibă acces toate țările în curs de dezvoltare; pentru țările cu venit mic pe locuitor, dobînda să fie subvenționată; îndeplinirea de către țările dezvoltate a angajamentelor referitoare la importurile din țările în curs de dezvoltare, precum și a celor asumate prin Declarația de la Tokio care prevede un tratament special, diferențiat și mai favorabil pentru țările în curs de dezvoltare, prin eliminarea barierei protecționiste.

România — o poziție activă

LA REUNIUNEA de la Belgrad a F.M.I.-B.I.R.D. a participat din România o delegație condusă de tovarășul Paul Niculescu, viceprim-ministru al guvernului, ministrul finanțelor, guvernatorul pentru România la F.M.I. și B.I.R.D. Tovarășul Paul Niculescu a participat de asemenea la întîlnirea miniștrilor de finanțe ai Grupului celor 77.

În cuvîntarea ținută în fața plenarei sesiunii F.M.I.-B.I.R.D., conducătorul delegației a expus considerentele României în legătură cu situația financiar-monetară internațională. S-a subliniat că instabilitatea și dezechilibrele pe plan monetar și financiar, expresii ale unor fenomene economice și sociale mai profunde, apasă cu deosebire pe umerii țărilor în curs de dezvoltare neproducătoare de petrol, unde ritmul creșterii economice, veniturile din export și rezervele valutare au scăzut, în timp ce deficitele balanței de plăți și datoria lor externă sînt în creștere. În același timp, ele afectează într-o măsură sau alta țările dezvoltate, toate statele lumii, accentuează sursele de tensiune și conflict, implică riscuri serioase pentru securitatea și pacea lumii.

În aceste condiții apare deosebit de pozitivă afirmarea tot mai puternică a voinței popoarelor de a fi stăpîne pe bogățiile naționale, pe destinele proprii, de a promova o politică nouă, de a instaura o nouă ordine economică internațională bazată pe deplină egalitate în drepturi, respectul independenței și suveranității naționale, neamestecul în treburile interne și avantajul reciproc.

În vederea rezolvării problemelor acute care afectează dezvoltarea economică internațională — a arătat vorbitorul —, România apreciază că eforturile ar trebui îndreptate spre creșterea susținută a economiilor naționale și sporirea comerțului internațional, elaborarea unei politici raționale și de perspectivă în domeniul energiei, stăvilirea cursei inflaționiste, eliminarea măsurilor protecționiste și îndeosebi sporirea exportului țărilor în curs de dezvoltare pe piețele țărilor dezvoltate, promovarea unei mai mari stabilități a cursurilor de schimb.

În continuare s-a arătat că, datorită muncii dirze a poporului nostru, datorită organizării ei socialiste, România și-a continuat în acești ani drumul progresului economic și social, a realizat succese remarcabile în dezvoltarea forțelor de producție, în creșterea nivelului de trai. Cu toate acestea, România are încă multe de făcut în vederea dezvoltării economice, a înlăturării influențelor negative ale fenomenelor din viața economică și financiară internațională, ca și a neajunsurilor și deficiențelor proprii. Vorbitorul a arătat că guvernul român dă o apreciere pozitivă colaborării noastre cu Fondul Monetar Internațional și cu Banca Mondială în vederea restructurării relațiilor valutare internaționale, asigurării stabilității financiare-monetare, lărgirii și îmbunătățirii surselor de finanțare a dezvoltării, democratizării relațiilor internaționale.

Sesiunea din 1979 a F.M.I.-B.I.R.D., ca și celelalte precedente, nu a luat hotărîri în problemele de bază care frămîntă omenirea în prezent. Ea a constituit însă, prin schimburile de vederi, bazate pe documente de o incontestabilă valoare, între delegațiile unui mare număr de state, un pas înainte spre clarificarea rolului crescînd al celor două organisme internaționale într-o lume în plină mișcare.

dr. Costin C. KIRIȚESCU

ZILELE ECONOMIEI ȘI TEHNICII R. P. UNGARE ÎN REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

Organizate sub patronajul CAMEREI DE COMERȚ a R. P. UNGARE
și a CAMEREI DE COMERȚ ȘI INDUSTRIE a R. S. ROMÂNIA

București: hotel Athénée Palace, 23 — 25 octombrie

23 octombrie		24 octombrie		25 octombrie	
Sala I	Sala II	Sala I	Sala II	Sala I	Sala II
Nr. 1. ora 9,00 Valorificarea energiei „reziduale“	Nr. 5. ora 9,30 Rezultatele cercetărilor și producției farmaceutice	Nr. 9. ora 9,00 Sisteme de ambalare și manipulare a îngrășămintelor minerale	Nr. 13. ora 9,30 Instalații de prelucrarea avicolelor	Nr. 17. ora 9,00 Analiza aminoacizilor în agrochimie	Nr. 21. ora 9,30 Dezvoltarea autobuzelor IKARUS
Nr. 2. ora 11,00 Cuptoare pe petrol și gaze	Nr. 6. ora 11,30 Noi rezultate în industria ungară de tehnică medicală	Nr. 10. ora 11,00 Analizatoarele termometrice ditermanal	Nr. 14. ora 11,30 Mecanizarea culturii legumelor	Nr. 18. ora 11,00 Analize complexe cu ajut. derivatografelor	Nr. 22. ora 11,30 Utilizarea tehnicii de calcul în industria ușoară
Nr. 3. ora 13,00 Dezvoltări prioritare în industria ungară de cauciucuri	Nr. 7. ora 13,30 Producția de mașini-unelte cu comandă numerică	Nr. 11. ora 13,00 Analizatorul formei de semnal tip TR-4910/B	Nr. 15. ora 13,30 Cultura industrială a porumbului	Nr. 19. ora 13,00 Ultracentrifuga analitică tip 3170/B	Nr. 23. ora 13,30 Mașini pentru industria ușoară
Nr. 4. ora 15,00 Instalații de surse de lumină	Nr. 8. ora 15,30 Sarcina optimă a mașinilor-unelte cu comandă program	Nr. 12. ora 15,00 Instalații ungară de garaje	Nr. 16. ora 15,30 Consult complex agricol pe bază de laborator automatizat	Nr. 20. ora 15,00 Instalații de port	Nr. 24. ora 15,30 Forjarea prin contrapercutare

Cluj-Napoca: hotel Belvedere, 25 — 26 octombrie.

25 octombrie		26 octombrie	
Sala I.	Sala II.	Sala I.	Sala II.
Nr. 1. ora 9,00 Valorificarea energiilor „reziduale“	Nr. 5. ora 9,30 Rezultatele cercetărilor și producției farmaceutice	Nr. 9. ora 9,00 Sisteme de dozarea, debitarea și încărcare a îngrășămintelor minerale	Nr. 13. ora 9,30 Instalații de prelucrarea avicolelor
Nr. 2. ora 11,00 Cuptoare pe ulei și gaze	Nr. 6. ora 11,30 Noi rezultate în industria ungară de tehnică medicală.	Nr. 10. ora 11,00 Utilizarea analizatoarelor termometrice ditermanal	Nr. 14. ora 11,30 Mecanizarea culturii legumelor
Nr. 3. ora 13,00 Dezvoltări prioritare în industria ungară de cauciucuri	Nr. 7. ora 13,30 Producția de mașini-unelte cu comandă numerică	Nr. 11. ora 13,00 Analizatorul formei de semnal tip TR-4910/B	Nr. 15. ora 13,30 Cultura industrială a porumbului
Nr. 4. ora 15,00 Instalații de surse de lumină	Nr. 8. ora 15,30 Sarcina optimă a mașinilor-unelte cu comandă numerică	Nr. 12. ora 15,00 Instalații ungară de garaje	Nr. 16. ora 15,30 Consult complex agricol pe bază de laborator automatizat

Informații suplimentare și invitații (unitățile solicitatoare vor indica tema conferinței și numărul necesar de invitații)

la PUBLICOM, b-dul N. Bălcescu Nr. 22, București 70 12 2, telefon 14 75 35 sau 15 47 07 / 98, telex 11 37 4 Camrom

Probleme ale viitorului și dezvoltării în viziunea unor specialiști

JAPONIA - DIRECȚII ȘI RESURSE ALE PROGRESULUI

- Eficiența economică trebuie reexaminată, avându-se în vedere aspectele calitative
- abundența de bunuri nu a dat naștere unei societăți în care oamenii pot fi deplin satisfăcuți
- dimpotrivă, societatea de consum a atras după sine poluarea mediului, dezechilibre în balanțele energetice și multe alte inconveniente
- economia de piață, care a urmărit realizarea unei bunăstări materiale nu a reușit să asigure și o distribuție echitabilă
- participarea maselor la decizie trebuie să fie un factor de ameliorare a structurilor sociale

Iată numai câteva din problemele care îi confruntă pe specialiști în căutarea unor soluții pentru edificarea unei lumi mai bune și mai drepte. Proiectul „Japonia către secolul 21“

realizat la cererea guvernului nipon, în urma a peste doi ani de studii efectuate de cercetători japonezi în colaborare cu specialiști străini, inclusiv din țări socialiste, și-a propus să trateze problemele majore, pe cele mai diverse planuri, asupra cărora trebuie concentrate eforturi prioritare în viitor. Autorul studiului — Institutul național japonez pentru progresul cercetării (N.I.R.A.) — atrage, astfel, atenția asupra faptului că omenirea se află în prezent într-un moment în care opțiunile trebuie să se îndrepte în primul rând către: abordarea într-un cadru larg și constructiv a decalajelor economice; realizarea unui echilibru în sistemul economic mondial; intensificarea eforturilor pentru realizarea unei noi ordini internaționale.

Preocupări vizind direcții de ameliorare a calității vieții

EVOLUȚIA postbelică a Japoniei s-a caracterizat, după cum se știe, printr-o creștere și dezvoltare tehnică și economică de amploare, care a plasat această țară pe primele locuri în ierarhia mondială. Criza acută pe care o traversează în ultimul deceniu lumea occidentală nu a putut însă fi evitată, efectele sale fiind chiar mai pronunțate într-o țară ca Japonia, lipsită de materii prime și atît de dependentă de piețele de desfacere. Referitor la dezvoltarea realizată de Japonia, specialiștii apreciază că societatea de consum nu a general numai o anumită bunăstare, ci a adus după sine și poluarea mediului înconjurător, supraaglomerarea urbană care, alături de stagflație, impun în mod imperios îmbunătățiri pe planul vieții economice, sociale și culturale, cu considerarea strînselor interdependențe care există între diversele probleme, atît pe plan intern cît și internațional.

Un grup de probleme care confruntă pe viitorologii japonezi sînt preocupările pentru găsirea unor soluții care să conducă la îmbunătățirea calității vieții, cu toate aspectele pe care le implică aceasta și care trebuie rezolvate fără întîrziere. Practic, în viitorul secol — spun specialiștii — trebuie înlăturată situația actuală cînd nivelul de trai ridicat, material și spiritual nu este asigurat pentru toți membrii societății. Ar trebui pornit de la concepția că într-o nouă lume clădită pe bunăstare se impune ridicarea continuă a nivelului de trai, sub toate aspectele și majorînd ponderea unora dintre aceste priorități în viitor. Trebuie, spre exemplu, să se acorde o atenție deosebită procesului de învățămînt pe tot parcursul vieții, cu toate problemele pe care acestea le presupune, printre care: realizarea unei legături strînsă între diferite forme de învățămînt referitor la continuitatea în sistemul de predare; asigura-

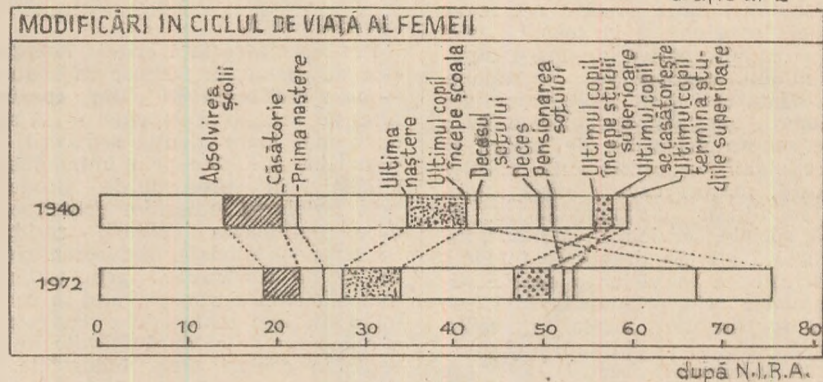
rea, în momentul angajării, a dreptului de școlarizare, precum și a concediului și a tuturor cheltuielilor pe durata studiilor pentru cei încadrați în muncă; ridicarea calificării prin cursurile la locul de muncă, asigurarea condițiilor pentru accesul neîngrădit la forme de învățămînt superior.

În cazul Japoniei, după opinia specialiștilor, se impune să se țină cont că explozia demografică a anilor '50 va crea o societate relativ vîrstnică, ceea ce presupune reorientări referitor la utilizarea disponibilului de forță de muncă, eforturi majorate pentru instituirea unui sistem corespunzător de pensii. Nu trebuie neglijată, în viitor, problema asistenței medicale, în acest sens fiind necesar, printre altele, ca

le, instruirii, participării mai active, cu drepturi depline la viața socială.

Specialiștii angajați în studierea direcțiilor de ameliorare a vieții au sesizat că pe un plan mai larg, cel al relației cetățean-societate, trebuie făcut mai mult în viitor pentru realizarea unei participări crescînde a fiecărui cetățean la rezolvarea problemelor, la luarea deciziilor, transformarea cetățeanului dintr-un spectator într-un participant, sublinierea acestui deziderat în cazul societății nipone derivînd din analiza situației actuale care relevă existența încă în rîndul maselor, a unei atitudini neangajante față de problemele sociale. Specialiștii niponi mai insistă și asupra unui alt aspect căruia se impune să i se acorde o atenție mai

Grafic nr 1

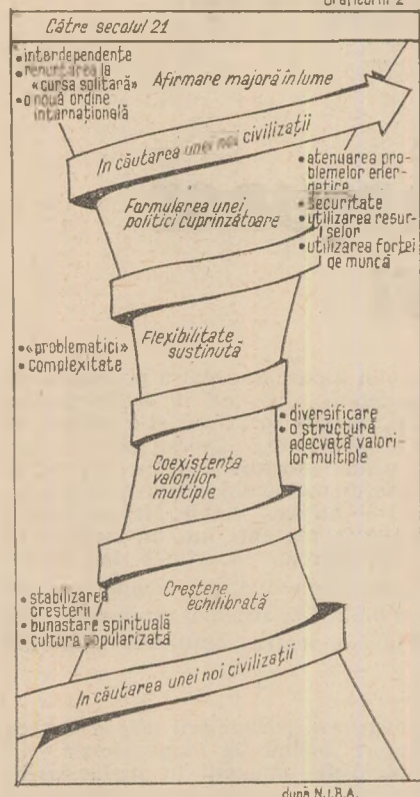
îngrijirea medicală să pună un accent sporit pe profilaxia bolilor și recuperarea forței de muncă a celor suferinzi.

Se opinează de asemenea că, creșterea rolului femeii în societate este o problemă ce trebuie să capete abordări și rezolvări reale în viitor, ținînd seama de faptul că s-a schimbat structura preocupărilor casnice în funcție de vîrstă (vezi graficul nr. 1), au fost create facilități în ceea ce privește creșterea copiilor și celelalte atribuții casnice, de natură să asigure femeii un timp mai mare destinat muncii socia-

mare decît în prezent și anume faptul că aplicarea unei decizii, ca rezultat al hotărîrii majorității, nu trebuie să se facă în dauna sau prin ignorarea poziției exprimate de segmentul de populație aflat în minoritate sau — după cum subliniază N.I.R.A. — în ceea ce privește nivelul de trai, o decizie trebuie astfel apreciată astfel încît să nu ducă la favorizarea unei părți a populației în detrimentul alteia.

Concentrarea masivă a populației în centre industriale mari, care a dus la suprapopulare și de aici la toate difi-

Graficul nr 2

culturile pe care aceste fenomene le implică în organizarea vieții sociale, face ca o condiție și în același timp o soluție a viitorului să fie dispersarea industriei și a aglomerărilor urbane și orientarea unui flux al populației către zone noi cu perspective de dezvoltare. Dispersarea populației și a industriei nu se va realiza însă de la sine, într-o tranziție lină, ci se impune în acest scop intervenția autorităților administrative regionale, în direcția luării de măsuri menite să creeze condiții adecvate, în funcție de necesitățile și posibilitățile pe plan local. Iată însă că, potrivit concluziilor studiului, se manifestă ca tendință în prezent revenirea populației către orașele natale — deci deja o orientare în sensul celei propuse ca alternativă de înșiși autorii studiului. Aceasta va presupune, astfel, odată mai mult creșterea rolului organelor administrației locale în a decide asupra măsurilor de natură să asigure stabilirea permanentă a celor nou-sosiți, măsuri care vizează asigurarea condițiilor corespunzătoare de muncă, sociale, servicii, învățământ, infrastructură etc. Se desprinde totodată și concluzia că în viziunea specialiștilor japonezi este promovată întărirea rolului autorităților locale, apreciindu-se că astfel se va obține o mai mare eficiență în simplificarea și orientarea procedurilor pe linie administrativă cât și în asigurarea serviciilor către populație. În acest context, ca și în modul de rezolvare a celorlalte aspecte relevate privind calitatea vieții (echitatea distribuției veniturilor, participarea la decizii, accesul la învățământ și creșterea rolului instruirii permanente, creșterea rolului femeii în viața economico-socială și politică, dezvoltarea armonioasă, echilibrată a tuturor regiunilor și localităților țării) exemplul și realizările dobândite de România au o profundă semnificație, ce pune în lumină clarviziunea politicii științifice a Partidului Comunist Român.

Direct legată de toate preocupările menționate pînă aici este și problema poluării mediului înconjurător asupra căreia atrag atenția în modul cel mai serios specialiștii apreciind că în Japonia s-a făcut încă foarte puțin, raportat nu atât la ponderea cheltuielilor în P.N.B. ci mai ales avînd în vedere dezvoltarea industrială a țării, în prezent și în perspectivă. Această dezvoltare este de natură să determine o și mai mare deteriorare a mediului în caz că nu se iau măsuri eficiente, în acest sens sugerîndu-se ca principalele direcții de orientare: conservarea resurselor energetice; reciclarea materiilor prime, reducerea consumurilor energetice specifice prin îmbunătățirea tehnologiilor în procesul de producție, instituirea de norme privind asigurarea securității mediului — element alit de greu recuperabil sau chiar irecuperabil în cazuri mai grave.

Pentru o creștere economică stabilă — prin atenuarea efectelor crizei energetice

CHIAR ÎN CONDIȚIILE unui ritm de creștere mai puțin înalt decît în trecut, economia Japoniei este confruntată cu o serie de probleme, cum sînt utilizarea numai parțială a capacităților de producție, în special a celor destinate prelucrării materiilor prime, reducerea cererii interne, creșterea continuă a șomajului. Ceea ce se impune pentru viitor în opinia autorului proiectului de cercetare este trecerea de la o creștere accelerată la o creștere constantă, la un nivel mai scăzut, specialiștii fiind de acord că implementarea acestei noi politici se va realiza numai pe termen lung și cu eforturi semnificative în sensul creșterii finanțării destinate conservării mediului, dezvoltării cercetării și tehnologiei. Ar trebui în acest sens, după părerile exprimate, ca prioritățile să se îndrepte către sectoare de vîrf, bazate pe o înaltă tehnologie, industriei menite să folosească resursele din oceane, energia solară.

Pentru a face față crizei energetice este de asemenea necesar ca industria — care realizează 60% din consumul total de energie al Japoniei — să acorde o mai mare atenție reducerii consumurilor specifice prin îmbunătățirea eficienței în procesul de producție, prin reciclarea materiilor prime secundare, reutilizarea căldurii reziduale. Se impune totodată, reducerea consumului de combustibil prin utilizarea mai eficientă a transportului în comun, îmbunătățirea materialelor izolante și a pompelor de căldură folosite în prezent. În același timp, industriile în declin se vor orienta către reducerea capacităților excedentare, transferul capitalului și al forței de muncă în industrii aflate în plin progres. Se evidențiază, astfel, preocuparea și importanța deosebită ce se preconizează pentru progresul tehnologic ale cărui rezultate, — desigur, nu pe termen scurt — sînt chemate să răspundă cerințelor legate de criza energetică, conservarea mediului, asigurarea necesităților de hrană — sarcini care nu vor putea fi realizate fără impulsivitatea cercetării și dezvoltării.

A venit timpul — spun specialiștii — ca Japonia să treacă la o politică baza-

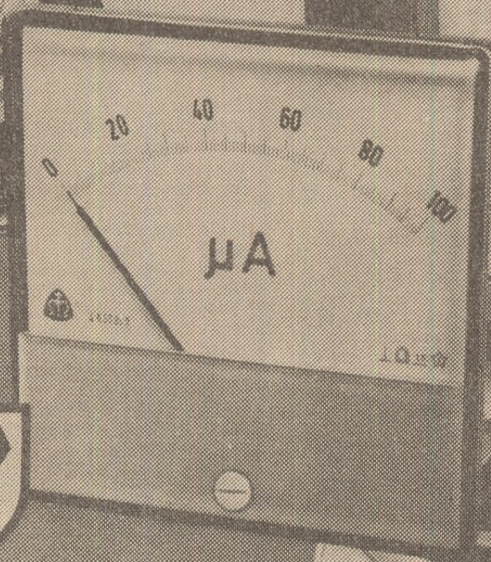
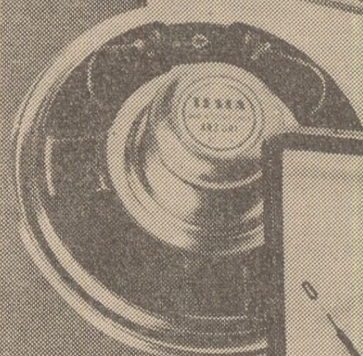
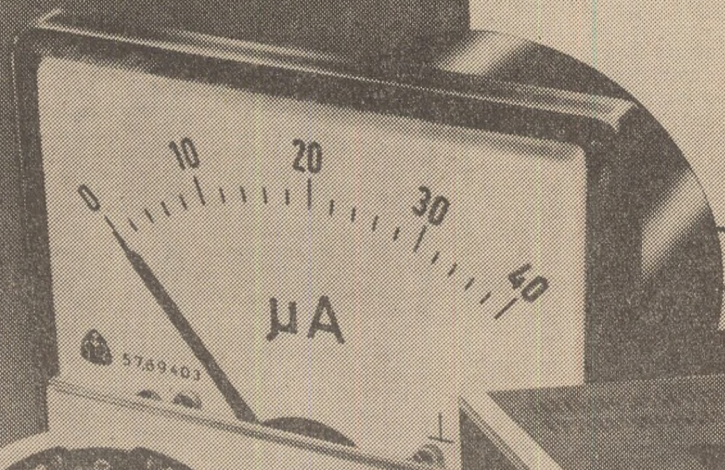
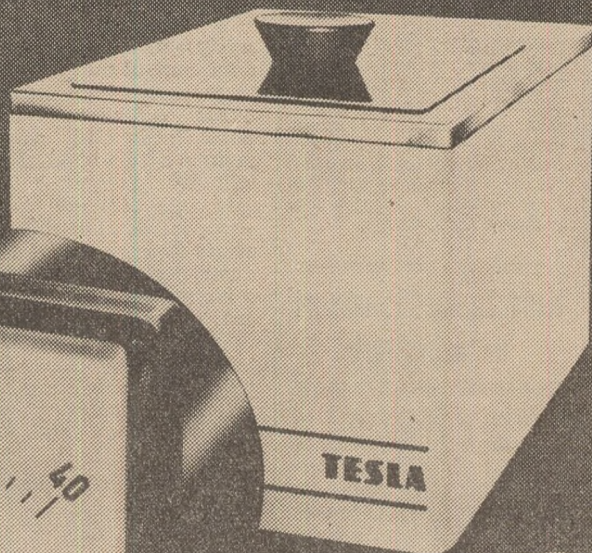
tă pe elaborarea de tehnologii proprii, corespunzătoare necesităților concrete ale economiei nipone, inclusiv legat de imperativul asigurării echilibrului ecologic și conservării mediului înconjurător. De aici derivă și eforturile mai susținute ce se impun în domeniul cercetării și dezvoltării unde statul va trebui să participe mai intens, prin investiții și organizarea și coordonarea programelor integrate de cercetare pe termen lung. De altfel, specialiștii subliniază rolul crescînd al sectorului de stat în orientarea întregii activități a sectorului privat către prioritățile economice de anvergură ale țării, precum și în ceea ce privește canalizarea cercetării pentru a se realiza o abordare globală a problemelor dezvoltării care vor confrunța Japonia în viitorul secol.

Studiul elaborat de N.I.R.A. încearcă, în concluzie, o etapizare a momentelor din acest larg proces către care trebuie să se îndrepte Japonia în perspectiva secolului următor. După cum se vede din graful nr. 2, specialiștii pleacă de la o creștere echilibrată la care, treptat, se adaugă o serie de factori cum sînt: coexistența valorilor multiple — afuență, pace, progres, bunăstare, participare, echitate, independență etc. —, o mai mare flexibilitate în abordarea problemelor și problematicilor complexe care apar pe fiecare treaptă de dezvoltare, includerea cît mai completă a tuturor problemelor — de exemplu referitor la energie, securitate, utilizarea resurselor și a forței de muncă — în politica stabilită de factorii de decizie.

Plecînd de la premisa că tot acest ansamblu de priorități va presupune eforturi deosebite iar efectele vor fi vizibile pe termen mai îndelungat, specialiștii N.I.R.A., remarcă faptul că în viitor obiectivele propuse nu vor putea fi realizate prin eforturile solitare ale Japoniei, ci pe calea cooperării internaționale, dat fiind interdependența tot mai strînsă între diferite fenomene, probleme economice care confruntă omenirea. Se impune, așadar, instituirea unui climat de cooperare mai strînsă cu țări aflate pe trepte de dezvoltare și sisteme sociale diferite. Astfel, într-o perioadă de „incertitudine energetică” ca cea pe care lumea o traversează în prezent este mai mult decît necesară cooperarea pentru identificarea de noi surse energetice. De asemenea, în contextul tendinței de limitare a disponibilităților de materii prime și practicarea a unui comerț departe de a fi echitabil pentru țările în curs de dezvoltare producătoare, eforturile ar trebui să vizeze sprijinirea mai activă, mai eficientă a acestor țări preocupate de industrializare și creștere economică.

Aspecte ca cele menționate precum și altele legate de transferul de tehnologie, colaborarea culturală, cooperarea în lupta împotriva poluării, etc., sînt — în concepția promovată de specialiștii — tot alții factori de natură să contribuie la realizarea unui sistem de valori multiple care să includă reducerea tensiunilor existente în lume, progresul spre bunăstare, reducerea decalajelor și a inechităților în relațiile internaționale, o participare mai largă la rezolvarea problemelor care preocupă omenirea, crearea unui cadru nou pentru raporturile între țări și popoare, bazat pe securitate, independență și pace.

Em. STANCU

**OBIECTIVUL NOSTRU ESTE PERFECȚIUNEA !
ELECTRONICA, MĂSURAREA ȘI REGLAREA CONSTITUIE DOMENIUL NOSTRU !**

Intreprinderea de comerț exterior KOVO vă invită să vizitați expoziția sa, unde veți putea lua cunoștință cu o serie de produse electronice, electrice și de reglare moderne, fabricate de întreprinderile naționale cehoslovace ZPA, METRA și TESLA.

Vă atragem atenția asupra următoarelor produse :

- aparate electrice de măsură
- aparat universal cu laser pentru măsurarea distanțelor
- relec și sisteme de protecție
- trusă de aparate pentru măsurarea temperaturii în silozuri cerealiere
- servoantrenări electrice pentru comanda supapelor
- reglatoare tranzistorizate

Vizitați standul I.C.E. KOVO, în cadrul târgului internațional TEHNOEXPO '79, în perioada 4—13 octombrie 1979, unde tehnicienii noștri vă vor oferi informații detaliate despre acestea și multe alte produse, pe care întreprinderea noastră de comerț exterior KOVO, le exportă

VĂ AȘTEPTĂM CU PLĂCERE !

Economia mondială în 1978

PUBLICAT recent la Geneva, raportul anual G.A.T.T. asupra tendințelor în economia mondială arată că în 1978 producția mondială a crescut cu o rată sub cea înregistrată în 1977, în schimb creșterea volumului schimburilor comerciale a fost de 6% (față de 4,5% anterior). Cele mai ridicate creșteri s-au înregistrat în comerțul cu produse agricole (8%), produse industriale (6%) și materii prime (1%). Creșterea volumului comerțului mondial a depășit dinamica producției (în industrie, agricultură și minerit) care a fost de 4%, diminuarea pe ansamblu fiind pusă în special pe seama reducerii extracției de petrol. Țările socialiste, cu o pondere de 10% în comerțul mondial, au realizat o creștere de 14% a volumului exporturilor în perioada analizată, iar exportul țărilor în curs de dezvoltare nemembre ale O.P.E.C. s-a majorat cu 13%.

În cazul acestora din urmă se constată o majorare însemnată a exportului de produse industriale, în special la mărfuri mai puțin afectate de limitările cantitative în țările industrializate importatoare. Cu toate acestea, soldul negativ al comerțului țărilor în curs de dezvoltare cu cele capitaliste dezvoltate a sporit anul trecut cu 20 mrd., ajungând la 120 miliarde dolari.

Raportul citat mai arată că în 1978 inflația s-a accentuat în țările industrializate, iar rata șomajului a crescut în țările în curs de dezvoltare. Potrivit

specialiștilor, stabilizarea prețurilor trebuie tratată prioritar în politica economică — în special a țărilor industrializate occidentale, răspunzătoare pentru creșterea șomajului și inflației — pentru a se preveni încetinirea creșterii economice.

Noua Zeelandă: măsuri de dezvoltare

DIFICULTĂȚILE în dezvoltare întâmpinate în ultimul timp de economia Noii Zeelande au determinat recent lansarea la Wellington a unui program de măsuri menit să stimuleze în principal exporturile paralele cu reducerea importurilor și să frneze creșterea subvențiilor guvernamentale. Programul este însoțit de devalorizarea cu 5% a dolarului neozelandez și hotărârea de a se adopta o nouă rată de schimb flexibilă, ajustabilă la modificările ce pot interveni în principalele țări partenere, măsura fiind motivată prin lipsa acută de devize a Noii Zeelande.

Deciziile luate se referă, în principal, la: reducerea taxelor și a altor obligații ce revin exportatorilor, în măsura în care aceștia contribuie la majorarea intrărilor de devize străine în țară; sprijinirea fermierilor prin garantarea de prețuri minime și acordarea de împrumuturi în vederea creșterii exporturilor de carne

refrigerată; efectuarea unui control mai riguros în ceea ce privește aprobarea cererilor de import. Pe de altă parte, pentru a face față dificultăților energetice au fost aplicate noi taxe asupra combustibililor destinați consumului industrial sau casnic, preconizându-se, de asemenea, măsuri de natură să stimuleze explorările pentru identificarea de noi zone petroliere și orientarea către surse alternative de energie.

Comerțul iugoslav cu țările în curs de dezvoltare

ÎN ULTIMA perioadă relațiile economice ale Iugoslaviei cu țările în curs de dezvoltare cunosc o expansiune susținută: între anii 1973 și 1979 volumul schimburilor reciproce a sporit de cinci ori. Ponderea țărilor în curs de dezvoltare în comerțul iugoslav a crescut de la 8% în 1972 la 16% în 1978 și se urmărește să ajungă la 25% în viitorul apropiat.

Se diversifică, totodată, gama acțiunilor de cooperare. Organizații iugoslavo execută lucrări de investiții în zece țări din Asia, în unsprezece țări din Africa și trei din America Latină, valoarea lucrărilor importante executate în țările în curs de dezvoltare crescând de patru ori în 1977 față de 1973 și evoluând și mai dinamic în ultimii doi ani. În același timp au fost create o serie de societăți mixte, se traduc în viață diferite forme de cooperare în industrie și agricultură, în domeniul științei și tehnicii, al transferului de tehnologie.

Orientări în dezvoltarea economică

Indonezia: primii pași spre era „post-petrolieră”

ÎN CONTEXTELUL eforturilor sporite de depășire a stadiului de țară slab dezvoltată (venitul pe locuitor de 280 dolari în 1976), dependenta în egală măsură de piței (peste 50% din veniturile totale) și de asistența financiară externă (35% din bugetul de dezvoltare) Indonezia parcurge actualmente o nouă etapă în programul de dezvoltare economică prin începerea celui de-al treilea plan pe cinci ani (1 aprilie 1979—31 martie 1984).

Cele trei coordonate ale dezvoltării, respectiv creșterea economică în ritm relativ ridicat, dezvoltarea rațională a tuturor zonelor țării și menținerea stabilității sint menite să faciliteze începutul perioadei de trecere a Indoneziei spre era „post-petrolieră”. Obiectivele principale ale acestei tranziții includ: crearea de noi locuri de muncă, creșterea gradului de autoaprovizionare prin substituirea importurilor, încurajarea producției bunurilor de larg consum, încurajarea industriilor prelucrătoare de materie primă, acordarea priorității industriilor producătoare de mijloace tehnice pentru dotarea agriculturii, promovarea agroindustrii. Se acordă atenție sporită sectorului agricol și sectorului energetic, în special în direcția substituirii țițeiului.

Pe durata planului volumul investițiilor în industria prelucrătoare va spori de circa 7 ori, în timp ce în industria extractivă de 5—6 ori, iar în agricultură de 4 ori.

Printre obiectivele industriale mai importante se pot aminti construirea unei fabrici de ciment în Sumatra, a unei fabrici de hirtie în estul Javei, extinderea complexului siderurgic de la Krakatau și construirea unor fabrici de îngrășăminte în Sulawesi, Kalimantan și nordul Sumatrei. Domeniul în care guvernul indonezian este interesat să colaboreze cu partenerii străini sint extinderea minelor de cărbuni de la Oukit Asam (în Sumatra de sud) și Ombilin (în vestul Sumatrei) precum și exploatarea zăcămintelor de cărbuni din estul insulei Kalimantan (eventual prin societăți mixte) și construirea unei rafinării de țiței în Duma (Sumatra Centrală) insula Batam și la Balikpapan (în estul Kalimantanului).

Va crește rolul investițiilor în sectorul particular, a căror pondere va spori în totalul investițiilor. Alături de aceasta se va menține dependența și de ajutorul financiar extern — ponderea lui în investiții fiind de 21%, Indonezia având nevoie — chiar în condițiile majorării producției de țiței la 90 mil. tone/an în 1984 și a creșterii prețurilor — de circa 20 miliarde dolari în perioada planului.

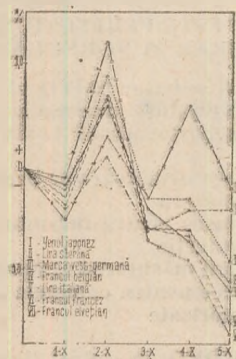
Schimburile reciproce se derulează în baza unor acorduri comerciale și de cooperare economică și tehnică care prevăd acordarea clauzi națiunii celei mai favorizate. România exportând în Indonezia autovehicule, produse textile și unele produse chimice (uree, sodă caustică și calcinată și altele).

Lucian PRICOP

EVOLUȚII MONETARE

ÎN SĂPTĂMÎNA 1—5 octombrie a.c., dolarul S.U.A. a înregistrat o tendință de revenire parțială față de ansamblul valutei occidentale. Mișcarea respectivă pare a fi datorată anticipării unor măsuri mai ferme de intervenție din partea autorităților monetare din S.U.A. și principalele țări industrializate în sprijinul cursului dolarului pe piețele internaționale de schimb. S-a resimțit în acest interval și intervenția mai hotărâtă a băncilor centrale care au sprijinit cursul valutei americane. La finele intervalului s-a anunțat o nouă majorare a taxei scontului în S.U.A. care a atins acum nivelul de 12%. Publicarea indicelui de creștere a prețurilor cu amănuntul în S.U.A. pe luna septembrie, de 1,4% a avut mai degrabă un efect pozitiv asupra cursului dolarului pe piața de schimb.

Lira sterlină după ce a atins un maxim ușor superior închiderii de referință, a înregistrat în final un recul la circa 2.185 dolari pentru o liră, cu 0,4% sub nivelul închiderii precedente. Francul elvețian a înregistrat mișcări de mare amplitudine atingând un maxim de circa 1,54 franci/1 dolar (cu 1,2% peste cursul de referință) pentru ca în final să se situeze cu 1,6% sub nivelul de referință la circa 1.583 franci/1 dolar. Marca vest-germană a avut o evoluție asemănătoare dar de o amplitudine ceva mai restrânsă (plus și minus 0,9% față de cursul de referință) la circa 1.730 mărci și, respectiv, 1.7620 mărci/1 dolar la închidere. Francul belgian a oscilat între un nivel maxim de 28 franci/1 dolar și circa 28,50 franci/1 dolar la închidere.

Evoluția principalelor valute în raport cu dolarul S.U.A. în săptămâna 1—5 X 1979, luându-se ca bază cursurile din 28 septembrie a.c.

Francul francez a înregistrat un recul de circa 1,5% față de săptămâna anterioară cotind la aproximativ 1.150 franci/1 dolar S.U.A. Lira italiană a evoluat în tonul general cotind la închidere cu 1,2% sub cursul de referință, la circa 814 lire/1 dolar S.U.A. Yenul japonez a fost sprijinit în acest interval de banca Japoniei, înregistrând o depreciere de circa 0,6% la un curs de 222,85 yen/1 dolar după care a închis în ușor regres la circa 224,60 yen/1 dolar, curs la care recuperează însă ceva din terenul cedat în ultimele intervale valutare vest-europene.

Nivelul dobânzilor la depozitele pe șase luni a înregistrat o creștere la eurodolarul S.U.A. cotați în final la circa 13,375%, un regres la circa 1,9375% la eurofrancii elvețieni și o ușoară creștere la 7,6875% p.a. la euromarcile vest-germane.

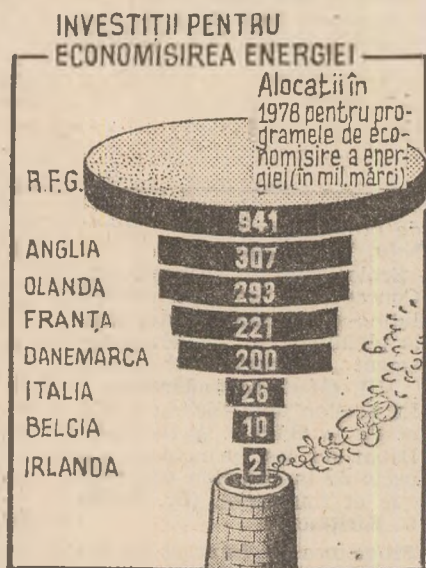
Piața aurului a continuat să înregistreze fluctuații neobișnuit de mari în cursul unei singure zile. Nivelurile extreme ale intervalului s-au situat la 437 și, respectiv, 367,50 dolari pe uncie. Pe 5 octombrie, după ce primul fixing a fost stabilit la nivelul minim al intervalului, prețul aurului a înregistrat o creștere accentuată, al doilea fixing fiind stabilit la 385,00 dolari/uncie.

Paul DUMITRAȘCU
Gheorghe MUNTEAN

Investiții

pentru economisirea energiei

ECONOMISIREA combustibililor și energiei constituie o problemă de cea mai mare actualitate în toate țările, îndeosebi în cele importatoare nete de energie. În acest scop, numai în țările Pieței comune vest-europene au fost

(După «Privredni vjesnik»)

alocate anul trecut două miliarde mărci vest-germane. După cum se vede din graficul de mai sus, aproape jumătate din această sumă (941 mil. mărci) a fost alocată pentru realizarea diferitelor programe de economisire a energiei în R.F. Germania, urmată — la distanță — de Anglia, Olanda, Franța ș.a.

Dinamici

ale prețurilor la export

ÎN CURSUL actualului deceniu prețurile pe piața mondială la cele două mari grupe de mărfuri — materii prime și produse finite — au avut evoluții net diferențiate. După cum evidențiază datele de mai jos, publicate în revista „Kulgasdaság” (nr. 9/1979), indicele mediu al prețurilor la materiile prime exportate a cunoscut un salt puternic în anii 1973 și mai ales 1974, urmat practic de o stagnare în anii 1975—1976, apoi de alte creșteri în 1977 și în anul în

Evoluția indicelui prețurilor pe piața mondială (1972 = 100)

Anul	Total de materii export	Exportul de materii prime	Exportul de produse finite
1973	125	144	119
1974	175	246	143
1975	187	242	161
1976	192	249	162
1977	209	274	177
1978	222	277	193

curs, îndeosebi sub efectul majorării prețurilor la petrol. În ceea ce privește indicele mediu al prețurilor la export ale produselor finite, acesta a progre-

sat relativ ritmic de la an la an, rămânând totuși — ca nivel — în urma celui dintii. În consecință, dacă raportul dintre prețurile de export din anul 1972 ale produselor finite și ale materiilor prime se consideră egal cu o sută, în 1978 el reprezenta doar 70%, tendința accentuându-se în cursul acestui an.

Adâncirea decalajului

DECALAJUL crescând în ce privește nivelul produsului intern brut pe locuitor între țările capitaliste dezvoltate și țările nesocialiste în curs de dezvoltare este atestat de următoarele cifre comparative: dacă în anul 1950 țările capitaliste dezvoltate au depășit la acest indicator țările în curs de dezvoltare de 11,2 ori (valorile respective fiind de 1570 și 140 dolari), în anul 1977 depășirea a fost de 12,5 ori (3500 și 280 dolari).

Decalajul este mai substanțial în domeniul producției industriale prelucrate, raportată pe locuitor; astfel, în valoare absolută, producția industrială netă (convențională) pe locuitor din țările capitaliste dezvoltate depășea, în 1950, cu 433 dolari nivelul acesteia din țările în curs de dezvoltare, iar în 1977 — cu 1086 dolari (vezi tabelul).

Producția netă (convențională) a industriei pe locuitor (în dolari, la cursurile și prețurile din 1970)

	1950	1977
Țări capitaliste dezvoltate	455	1160
Țări în curs de dezvoltare	22	74
din care:		
— America Latină	81	218
— Asia de sud și sud-est	8	27

Sursa: „Voprosi ekonomiki”, nr. 8/1979

Bulgaria: valorificarea complexă a lemnului

ABORDAREA complexă a problemelor dezvoltării și modernizării industriei de prelucrare a lemnului în R.P. Bulgaria a permis sporirea considerabilă a eficienței acesteia, asigurarea valorificării superioare a resurselor de lemn. Este ilustrativ faptul că în ultimul deceniu și jumătate, în condițiile unor modificări nesemnificative ale volumului de lemn prelucrat (în medie, de 5,5—6 mil. mc pe an), volumul producției obținute a crescut de 2,3 ori.

Cele mai înalte ritmuri de dezvoltare le cunoaște prelucrarea chimică a masei lemnoase, ponderea produselor obținute pe această cale în ansamblul producției ramurii mărindu-se în același interval de la circa 3% la aproape 25%, odată cu lărgirea utilizării esențelor mai puțin valoroase și a deșeurilor de lemn. În condițiile folosirii complexe a masei lemnoase în scopuri industriale, procentul mediu de valorificare a acesteia a ajuns la 88% în cazul prelucrării rășinoaselor și la 69% pentru foioase. Pe de altă parte, se prevede ca extinderea capacităților de fabricare a celulozei și hârtiei să se efectueze în condițiile valorificării deșeurilor de hârtie, ceea ce va permite să se economisească anual, în cincinalul următor, un milion mc de masă lemnoasă.

Cuba: dezvoltarea transporturilor interne

NAȚIONALIZAREA societăților particulare de transport, efectuarea unor ample investiții pentru dezvoltarea și modernizarea sistemului transporturilor pe teritoriul Cubei au schimbat total înfățișarea acestei ramuri a economiei naționale. În domeniul transportului rutier, de pildă, în cele două decenii care au trecut de la victoria revoluției, parcul de autocamioane a crescut de peste două ori, iar cel de autobuze s-a triplat. După cum arăta ziarul „Granma”, lungimea totală a șoselelor construite în această perioadă a depășit înălțimea rețelei rutiere corespunzătoare, existente înainte de revoluție; datorită acestui fapt numeroase regiuni agricole au ieșit din starea seculară de izolare.

Concomitent, se desfășoară activitatea de înnoire și modernizare a infrastructurii transportului feroviar, realizarea programului de dezvoltare a rețelei căilor ferate fiind eșalonată în trei etape: 1972—1975, 1976—1980 și 1981—1990. O atenție susținută se acordă de asemenea transporturilor aeriene, în primul rând celor de pasageri, al căror volum s-a mărit de peste două ori în 1975 față de nivelul anului 1958. Un rol crescând capătă aviația utilitară, înainte de toate în efectuarea unor lucrări de specialitate în domeniul agriculturii.

Folosirea metodelor terțiare și extracția țițeiului

DUPĂ CUM relatează publicația „Chemical Marketing Reporter”, încă din anul 1985 aplicarea exclusivă a metodelor tradiționale în extracția țițeiului va fi insuficientă pentru satisfacerea cererii pe plan mondial. Din această cauză, într-un șir de țări, ca de pildă S.U.A., se bucură de un interes deosebit aplicarea metodelor terțiare de extracție a țițeiului, ținându-se seama că prin aplicarea metodelor de extracție obișnuite mai rămân în straturile petrolifere cantități considerabile de țiței. Avându-se în vedere că coeficientul de extracție a petrolului în S.U.A. este de 32%, în condițiile în care rezervele geologice de petrol ale țării sînt estimate la 57 miliarde tone, o sporire a acestui coeficient cu 5% prin aplicarea metodelor terțiare de extracție ar conduce la creșterea rezervelor exploatabile de țiței în anul 1985 cu 2 miliarde tone.

Se apreciază că aplicarea metodelor terțiare în S.U.A. va căpăta amploare abia către sfîrșitul acestui secol, deoarece în condițiile existente în prezent pe piața petrolului țițeiul extras prin aceste metode nu este competitiv cu cel extras prin metodele clasice. Cu toate acestea, aplicarea metodelor terțiare este mai rentabilă în comparație cu producția de hidrocarburi lichide din cărbune, extragerea lor din terenurile petrolifere nisipoase și din șisturile bituminoase.

Revista ECONOMICA

editată de Consiliul Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale, Institutul Central de Cercetări Economice

Sumarul nr. 41 din 12 octombrie 1979

ECONOMIE NAȚIONALĂ

- Maximă concentrare de eforturi pentru finalizarea eficientă a campaniei agricole de toamnă
- Direcții de acțiune pentru accelerarea recoltării porumbului
- Mai buna sincronizare a transportului și depozitării cu recoltatul
- Element decisiv pentru producția de grâu a anului viitor: calitatea însămînțărilor (T. Chetan) 1

- În întâmpinarea Congresului al XII-lea al P.C.R. — îndeplinirea exemplară a planului
- Producția fizică realizată ritmic, la toate sortimentele (Gh. Drăghici, L. Țintea) 4
- Investițiile-realizate la termen, integral (V. Boescu, B. Pădure) 6

UN VAST PROGRAM ÎN SLUJBA ÎNFLORIRII PATRIEI

- Perspectivele unor remarcabile împliniri economico-sociale pentru toate județele țării (Ștefan Baciu) 8
- Creșterea contribuției cercetării științifice la valorificarea resurselor naturale (Gheorghe Aldea, Alexandru Turtă) 11
- Acțiuni ferme pentru o nouă calitate în prestările de servicii (Gh. Teodorășcu) 14

CONDUCERE ● ORGANIZARE

- Concepte — instrumente — tehnici în sprijinul sporirii eficienței. Intervenții necesare ale organizării pentru utilizarea cât mai rațională a materiilor prime și energiei (dr. Ionel Dumbravă) 16

TEORII ● IDEI

- Om-tehnică-mediu. Posibilități de creștere a producției și eficienței pescuitului oceanic (Marin Nițu, Virgil Țipa) 18
- Opinii. Atenție sporită formării profesionale a cadrelor de economiști cu pregătire medie 20
- Cibernetica aplicată la sociologie (Mihail Florescu) 21
- Școli-curențe-economiști. Concepții și orientări latino-americeane cu privire la planificarea dezvoltării economico-sociale (II) (Marina Rudăreanu) 22

ECONOMIE MONDIALĂ

- Sesiunea anuală F.M.I.-B.I.R.D. de la Belgrad. În dezbateri, principalele probleme ale situației economice și financiare internaționale (Dr. Costin C. Kirițescu) 24
- Probleme ale viitorului și dezvoltării în viziunea unor specialiști. Japonia — direcții și resurse ale progresului (Em. Stancu) 27

ÎN SUPLIMENTUL REVISTEI :
Generalizarea experienței înaintate în unitățile economice

IN THIS ISSUE

- The prospect of remarkable economic and social achievements in all the districts of the country (Ștefan Baciu) 8
- Upgrading the contribution of the scientific research to the valorisation of the natural resources (Gheorghe Aldea, Alexandru Turtă) 11
- Steady action towards a new quality in servicing (Gh. Teodorășcu) 14
- Man - technics - environment. Possibilities to develop production and efficiency of the ocean fishing (Marin Nițu, Virgil Țipa) 18
- Schools — currents — economists. Latin american conceptions and trends concerning economic and social development planning (II) (Marina Rudăreanu) 22
- The annual I.M.F.—I.B.R.D. session in Belgrade. Under debate — the principal problems of the economic and financial situation. (Dr. Costin C. Kirițescu) 24
- Problems of the future in the vision of the specialists. Japan — directions and resources of the progress. (Em. Stancu) 27

DANS LE NUMÉRO

- La perspective de remarquables accomplissements économiques et sociaux dans tous les départements du pays (Ștefan Baciu) 8
- L'accroissement de la contribution de la recherche scientifique à la valorisation des ressources naturelles. (Gheorghe Aldea, Alexandru Turtă) 11
- Action ferme pour une nouvelle qualité des services (Gh. Teodorășcu) 14
- Homme-technique-environnement. Possibilités pour accroître la production et l'efficience de la pêche océanique. (Marin Nițu, Virgil Țipa) 18
- Ecoles-courants-économistes. Conceptions et orientations latino-américaines concernant la planification du développement économique et social (II). (Marina Rudăreanu) 22
- La session annuelle du F.M.I. et de la B.I.R.D. à Belgrade. Débat sur les principaux aspects de la situation économique et financière. (Dr. Costin C. Kirițescu) 24
- Problèmes du futur et du développement dans les vues des spécialistes. Le Japon — directions et ressources du progrès (Em. Stancu) 27

ИЗ СОДЕРЖАНИЯ

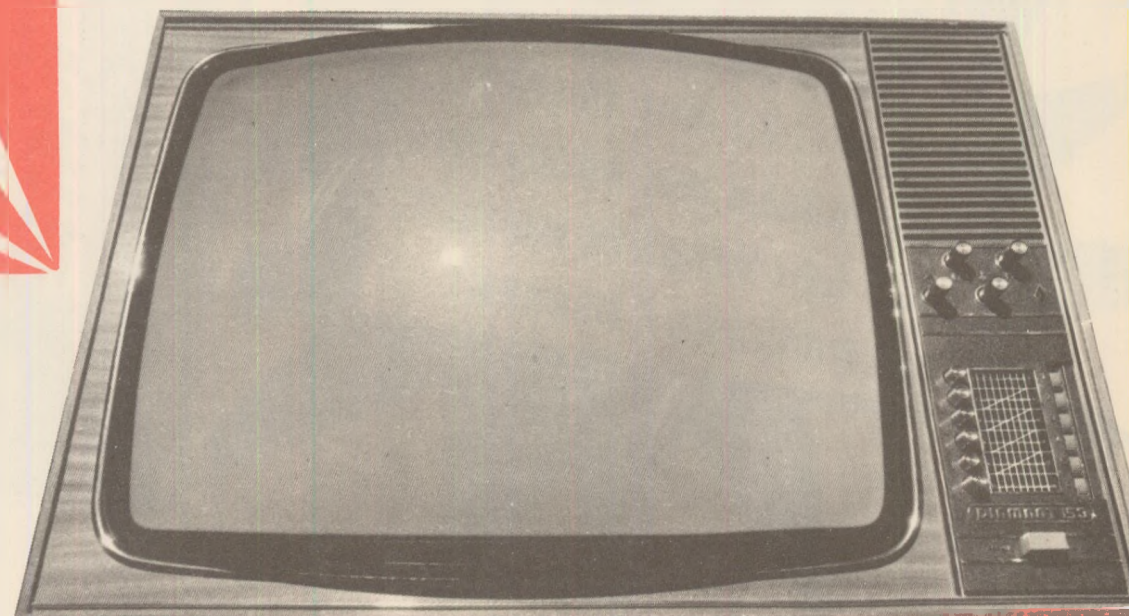
- Перспективы выдающихся социально-экономических осуществлений для всех уездов страны (Ștefan Baciu) 8
- Рост вклада научного исследования природных ресурсов (George Aldea, Alexandru Turtă) 11
- Решительные меры для реализации нового качества в сфере обслуживания (Г. Теодорашку) 14
- Человек — техника — среда. Возможности увеличения продукции и эффективности океанского рыболовства (Marin Nițu, Virgil Țipa) 18
- Школы ● течения ● экономисты. Латино-американские концепции и ориентации по вопросу планирования экономико-социального развития (II) (Marina Rudăreanu) 22
- Ежегодная сессия М.В.Ф. — М.Б.Р.Р. в Белграде. В порядке обсуждения — главные вопросы экономического и финансового положения (Costin C. Kirițescu) 24
- Проблемы будущего и развития в предвидении некоторых специалистов Японии — направления и ресурсы прогресса (Em. Stancu) 27

Amintim cititorilor noștri că în curînd va începe campania de încheiere a abonamentelor pe anul 1980 la „Revista economică”. Prețul abonamentului: 260 lei anual. Pentru studenți, elevi, ca și pentru cursanții tuturor formelor de învățămînt politic și profesional, prețul abonamentului individual este de: 130 lei anual; 65 lei semestrial; 32,50 lei trimestrial.

Înceind din timp abonamentul, vă asigurați primirea neîntreruptă a revistei și a suplimentelor sale specializate: „Relații financiar-valutare și comerciale internaționale”, „Generalizarea experienței înaintate în unitățile economice”, „Curier economic-legislativ”.

Redacția și administrația Calea Dorobanților nr. 11—25. 71 131 București, telefon 12 66 19. Cont I.S.I.A.P. nr. 6451.502.28 B.N.R.S.R., — filiala sect. 1 București, Tiparul Combinatului Poligrafic „Casa Științei”.

CONDIȚII OPTIME DE VIZIBILITATE ȘI AUDIȚIE ASIGURĂ
ORICARE MODEL DIN FAMILIA DE TELEVIZOARE CU
CIRCUITE INTEGRATE.

Datorită stabilizatorului incorporat, aceste televizoare funcționează normal chiar și la variații mari ale tensiunii de rețea. Complet tranzistorizate, televizoarele cu circuite integrate au fiabilitate mărită. Consumul lor de energie electrică este redus cu 33%. Termenul de garanție pentru buna funcționare a aparatelor din familia televizoarelor cu circuite integrate este majorat la 12 luni.

Magazinele și raioanele de specialitate ale comerțului de stat vă oferă spre alegere următoarele tipuri de televizoare cu circuite integrate :

Denumirea televizorului	Diagonala ecranului (cm.)	Preț (lei)	Aconto (15%)	Valoarea ratei lunare (24 rate)
SPORT	31	3000	450	106
OLT	44	2920	438	103
SNAGOV	47	2920	438	103
SIRIUS	50	3050	457	108
SIRIUS	50	3100	465	110
DIAMANT	61	3600	540	128
LUX	65	4000	600	142

Noul dumneavoastră televizor va fi, desigur, un televizor cu circuite integrate pentru că este realizat în baza celor mai noi scheme tehnice utilizate pe plan mondial.

RADIORECEPTOARE PORTABILE

● Buletine de știri ● Buletine meteo-rutiere ● Emisiuni economice ● Emisiuni pentru copii și tineret ● Muzică populară, ușoară, simfonică ● Emisiuni de divertisment ● Teatru la microfon.

Pe scurt... de toate pentru toți vă oferă aparatul de radio. Dar dacă ați avea un radioreceptor portabil, ați avea mai mult decât un prieten instruit și agreabil, ați avea un prieten nedespărțit.

În magazinele comerțului de stat vă așteaptă 9 tipuri de radioreceptoare portabile :

	G.U.	Preț
● CORA	1	345 lei
● APOLLO	1	345 „
● PESCARUȘ	2	450 „
● ALFA	2	500 „
● COSMOS	3	645—740 „
● ALBATROS	4	800 „
● JUPITER	4	845 „
● MADRIGAL	4	1150 „
● GLORIA	4	1450 „

Radioreceptoarele portabile se vând și cu plata în 18 rate lunare, avansul fiind de numai 20%.

**ÎN CELE MAI NOI UNITĂȚI
COMERCIALE DIN BUCUREȘTI,
CELE MAI RECENTE MODELE
ALE INDUSTRIEI UȘOARE!**

Calea Victoriei nr. 44

- Confecții pentru femei, bărbați și copii
- Lenjerie de corp și tricotată
- Articole de galanterie
- Marochinărie
- Încălțăminte
- Tricotaje

Calea Victoriei nr. 81

Calea Victoriei nr.102—110

Adecvată acestui sezon, gama sortimentală pusă la dispoziția tuturor categoriilor de cumpărători de noile magazine deschise recent în centrul Capitalei, se remarcă prin diversitate, gust și eleganță.

Calea Victoriei nr. 83